

Щоквартальний журнал про все, що стосується свинарства

Прибуткове свинарство

№ 3⁽⁵⁾
2011

Іван Чайківський

Кожне господарство — маленька Україна. Як працюватиме ваше, такою й буде вся держава

Стор. 38

Огляд ринків

Україна, Росія, Білорусія і світ
Стор. 18

Ринок кормів — прогнози
Стор. 30

Управління та економіка

Залучення міжнародних інвестицій у свинарство: виклики та можливості
Стор. 50

Подих вітру з Європи: геотермічна система вентиляції
Стор. 54

Технології

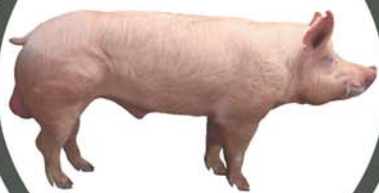
Світловодський бекон від ФГ «ВК і К»
Стор. 68

«Серволукс-Генетик» — перша і єдина нуклеусна ферма в Україні
Стор. 75

Стратегії лідерства

Біогазові піонери Росії
Стор. 84

Йоркшир

СГЦ
Мортадель
Селекционно-генетический Центр

Свиноводство — ваша цель?
Лучший выбор — Мортадель!

Ландрас

Дюрок

Трехпородные
гибриды

Адрес, ведущий к успеху

Россия, Владимирская область, Александровский район,
Струнинское шоссе, д. 1
Тел./факс: (495) 730-40-38, (495) 993-60-08
mortadelstroi@mail.ru

Представительство СГЦ «Мортадель» в Украине:
Днепропетровск, ул. Плеханова, 40, д. 1а
Тел.: +38 (056) 778-02-83, +7 (985) 211-01-03
ukr@mortadel.ru

У НОМЕРІ:

НОВИНИ.....6

ОГЛЯД РИНКІВ

Ринок свинини в Україні.....18

Ринок свинини Росії та Білорусії.....24

Ринок свинини у світі.....26

Ринок кормів.....29

ЗАКОНОДАВСТВО

О. Поліводський. Нове у законодавстві України: де ж собаку зарито?.....34

ФОКУС

ПАП «Агропродсервіс». Іван Чайківський: «Кожне господарство – маленька Україна. Як працюватиме ваше, такою буде й наша держава».....38

ЧАС ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА

Сім головних слабостей керівника.....44

УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА

І. Панібратець. Служба безпеки в організаційній структурі підприємства.....47

О. Волошина. Залучення міжнародних інвестицій у свинарство: виклики та можливості.....50

ТЕХНОЛОГІЇ

В. Гайслер. Подих вітру з Європи.....54

Р. Толстих, А. Баглай, Ю. Дворська. МОС на варті імуноглобулінів у молозиві свиноматок.....58

І. Хайнцл. Навіщо поросяткам яєчні імуноглобуліни.....60

К. Педроса, В. Лохов. Згубний синергічний ефект мікотоксинів, що містяться в кормі.....64

Світловодський бекон від ФГ «ВК і К».....68

«Серволюкс-Генетик» – перша і єдина нуклеусна ферма в Україні.....75

СТРАТЕГІЇ ЛІДЕРСТВА

СГЦ «Мортадель». Біогазові піонери Росії.....84

ЦІКАВО І НЕСПОДІВАНО.....88

ЖИТТЄЙСЬКА МУДРІСТЬ.....92

Аналізуючи сторінки української історії, переходячи від однієї епохи до іншої, постійно задаюся одним і тим самим питанням: чому ми завжди ставимо власні інтереси над національними й загальнодержавними і, врешті решт втрачаємо найцінніше – незалежність? Незалежність, за яку боролися руські князі, запорізькі гетьмани, армія УНР, отамани Холодного яру, українські повстанці ...

Зараз боротьба за незалежність розгорнулася в іншій площині: хто буде володіти нашим найдорожчим скарбом – землею. Тому сьогодні, як ніколи раніше у вітчизняній історії, виробники повинні бути разом, виступати єдиним фронтом і захищати свої інтереси. Інакше задушуть кожного – як у 20-х, коли продзагони винищували цілі села.

Ми гідно зустріли 20-ту річницю незалежності нашої держави, адже зроблено чимало, зокрема аграріями, які на весь світ заявили про Україну та її аграрний потенціал. Шкода, що зараз ми завмерли в очікуванні 2012-го та скасування мораторію. Селянин мовчить та чекає, як вирішать його долю. Нас лякають, що 2012-ий – це кінець світу. Як на мене, краще кінець світу, чим кінець українського села.

Завершити ж хочеться словами Кобзаря:
«Борітеся – поборете!»

*З повагою,
Андрій Дикун,
директор консалтингової компанії Dykun Global Consult*

**Всеукраїнський
щоквартальний журнал**

«Прибуткове свинарство»

№3 (5) вересень 2011 р.

**Все про свинарство
в Україні та світі**

Головний редактор
Ганна Лавренюк

Редактор з питань виробництва
Ірина Музиченко

Аналітичний відділ
Мирослава Хоменко
Євген Стеценко
Олександр Лаврик
Олександр Бурляй,
канд. економічних наук
Аліна Бурляй, канд. економічних наук

Художній редактор
Олександр Рослов

Художник-ілюстратор
Роберт Чернієнко

Рекламний відділ
Діана Дикун
+38 067 4701939

Дизайн і верстка
Ольга Ларіна

Додрукарська підготовка
Софія Славинська

Свідоцтво про реєстрацію
Серія KB 16912 – 5682P від 30.07.2010

Передплатний індекс 89054

Тираж
2000 примірників

Адреса для листування
вул. Пролетарська, 6, офіс 2,
м. Умань, Черкаська область,
20300

Е-пошта: profpigprod@gmail.com
Телефони: +38 044 3616427,
+38 067 2360167

Лоза Артур Анатолійович,
кандидат сільськогосподарських наук,
керівник проектів, директор ТОВ «Деміс-Агро»

Сівов Юрій Олександрович,
консультант у галузі молочного скотарства
та свинарства

Кебал Ярослав Володимирович,
перший заступник генерального директора
ТОВ «Галичина-Захід»

Кудлай Надія Дмитрівна,
директор ТОВ «Еліта»

Талама Андрій Васильович,
керівник юридичного відділу компанії
«J&L Consulting LTD»

Торбен Андерсен,
міжнародний консультант у галузі свинарства,
партнер консультативної компанії HTC Agro,
партнер міжнародного інвестиційного фонду
Baltic Property Trust (Данія)

Чекмишев Олександр Вікторович,
медіаексперт, кандидат філологічних наук,
заступник директора Інституту журналістики
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка (2000 – 2008 рр.),
творчий куратор редакції

Квурт Костянтин Семенович,
медіаексперт, Президент міжнародної
журналістської громадської організації
«Інтерньюз-Україна»

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів матеріалів.

Відповідальність за зміст та достовірність інформації, якість рекламної продукції чи послуг, дотримання авторських прав, а також відповідних сертифікатів, дозволів на публікацію та ліцензій несе рекламодавець. Рекламодавець передає до редакції рекламні матеріали та право на виготовлення, тиражування й поширення реклами.

Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, отриманих від інформаційних агентств, інших ЗМІ чи інших джерел інформації. Позаштатні автори гарантують достовірність наданої інформації, наявність у них немайнових і виключно майнових авторських прав, а також самостійно несуть відповідальність за порушення прав третіх осіб.

Редакція самостійно приймає рішення про публікацію тих чи інших матеріалів, а також їх редагування до норм сучасних журналістських стандартів та якості мови і стилістики.

Ціни, наведені в надрукованих матеріалах, дійсні на час подання текстів до редакції.

Назва, слоган, стиль оформлення, дизайн та весь зміст журналу є об'єктом авторського права засновника журналу. Передрук наших матеріалів можливий лише з офіційного письмового дозволу редакції та з посиланням на цей журнал. Рукописи, фотографії та інші матеріали, надані для публікації, редакція не повертає.

Аналітичний портал про рослинництво

www.ZernoUA.info

- щоденний огляд ринку;
- аналіз ринку зернових та олійних;
- закупівельні ціни від зернотрейдерів;
- ціни на шрот та макуху;
- ферми України;
- та багато іншого.

Пекін намагається зупинити зростання цін на свинину

Уряд КНР терміново вживає заходів для того, щоб узяти під контроль ціни на один із головних продуктів харчування со-тець мільйонів китайців – свинину.

Тривога влади викликана різким стрибком цін на м'ясо, які підштовхнули інфляцію до найвищого за останні три роки рівня. За даними Національного бюро статистики, ціни на свинину зросли більш як на 50%, порівняно з минулим роком.

Фахівці пояснюють це епідемією, яка спалахнула серед свиней два роки тому і змусила фермерів їх вирізати. З другого боку, попит на м'ясо в Китаї, де рівень життя постійно підвищується, щороку зростає.

Щоб стабілізувати ціни, влада вирішила надати підтримку свинарству. Вона розрахована на збільшення поставок свиней на ринки, що покращить ситуацію вже у короткостроковій перспективі. Крім того, нова фіскальна політика держави сприятиме вирівнюванню цін і в майбутньому.

Також уряд має намір інвестувати 2,5 млрд. юанів (приблизно 384 млн. доларів) у великі свинарські господарства. А для підвищення привабливості галузі фермерам будуть надаватися субсидії обсягом 100 юанів за кожну вирощену свиню і ще 800 за голову в разі пошесті.

Фураж он-лайн

Китайці їстимуть шведські вуха

Нещодавно шведський уряд повідомив, що переговори про експорт свинячих вух до Китаю невдовзі завершаться підписанням двосторонньої угоди.

Традиційно свинячі субпродукти (вуха, хвости, ратиці) не відповідають смаковим уподобанням шведів. Тому вони коштують у них настільки дешево, що переробні компанії та бійні здебільшого їх просто викидають. Тим часом китайці вважають ці продукти справжнім делікатесом.

Хоча деталі майбутньої співпраці лише обговорюються, підписання такої угоди з КНР можна буде вважати успіхом шведського свинарства. Адже донедавна в ЄС аналогічних домовленостей із китайським урядом вдавалося досягти лише таким «гуру» свинарства, як Німеччина та Данія.

www.thelocal.se

Українсько-китайське співробітництво в галузі АПК активізується

Про це під час прес-конференції заявив міністр аграрної політики і продовольства України Микола Присяжнюк.

За його словами, на черзі кілька спільних проектів, остаточні деталі яких узгоджуються. Зокрема, країни почали реалізацію проекту з будівництва свинокомплексу із замкнутим циклом виробництва потужністю 24 000 голів свиней на рік у Київській області за участю ВАТ «Китайська корпорація інжиніринг САМС». Нині визначають виконавців з українського боку.

«Зараз товарооборот між нашими країнами порівняно невеликий, проте останнім часом він має постійну тенденцію до зростання. Перспективи українсько-китайського співробітництва, беручи до уваги потенціали наших країн, величезні. І те, що сьогодні китайська сторона почала проявляти зацікавленість в українському АПК, – дуже хороший знак», – зазначив керівник українського аграрного відомства.

Ukrinform.ua

ЄС вимагає маркувати м'ясо

Після трьох років дискусій 27 країн-членів ЄС дійшли згоди: тепер кожен шматок м'яса, зокрема й свинини, матиме позначку про країну-виробника. І споживачі знатимуть, що ж вони насправді їдять.

Основна мета угоди – відновити традицію маркування всіх продуктів так званими знаками якості. Це сприятиме прозорості всього циклу виробництва продукту. Зникне все, що може ввести споживача в оману. А в разі часткової або повної заміни будь-якого інгредієнта на стадії виробництва про це повідомлятимуть на етикетці.

«Це важливе рішення, яке йде від Рима, – заявив голова італійської конфедерації фермерів. – Зараз важливо реалізувати його у визначені терміни. Це зобов'язання для того, щоб простежити всі стадії походження продуктів. Адже часто споживача вводять в оману етикеткою з умовами, які нагадують вітчизняні, коли насправді продукт виготовлений із закордонної сировини і може навіть не відповідати стандартам ЄС».

За словами ініціаторів, це нововведення дозволить споживачу також знайти інформацію про енергетичну цінність продуктів, вміст алергенів для людей, які від них страждають.

Ubr.ua

Російським селянам вирощувати свиней не заборонять

Раніше російська преса повідомила, що урядова комісія з агропромислових питань, очолювана першим віцепрем'єром Віктором Зубковим, збирається розглянути екстрені заходи для боротьби з африканською чумою свиней (АЧС). Один із цих заходів – повністю заборонити розводити свиней у приватних садибах і фермерських господарствах.

Проте експерти зазначають, що хоча питання про обмежувальні заходи, зокрема і для присадибних господарств, порушувалося вже не раз, про повну заборону не йшлося. Вони вважають, що це завдасть шкоди не тільки економіці селянських господарств, а й, до певної міри, ринкові країни. Адже до 40% російської свинини виробляється саме в особистих присадибних господарствах.

Нагадаємо, що АЧС швидко поширюється Росією, а спалах епідемії у Краснодарському краї на початку серпня вже викликав підвищену увагу спеціалістів у сусідніх регіонах.

Як повідомила міністр сільського господарства РФ Олена Скринник, розроблено комплекс протиепізоотичних заходів з метою недопущення подальшого поширення інфекції. Зокрема, проводиться активна робота з розробки регіональних програм з переведення господарств на закритий тип утримання свиней.

Урядовці ж розмірковують над тим, що потрібно заохочувати особисті присадибні господарства добровільно переходити на вирощування інших тварин – наприклад, овець, кіз чи кролів.

Казах-Зерно

Світовий лідер генетики – у Миколаївській області

У Миколаївській області набирає проектної потужності новий племрепродуктор, який вже ось-ось запропонує українським виробникам свинини трьохлінійних батьківських свинок Велика Біла-Ландрас-Білий Дюрок.

Торік ТОВ «Агрофірма Корнацьких» та компанія PIC, що є одним із світових лідерів у царині генетики та селекції племінного поголів'я свиней, уклали договір про створення племінного репродуктора на базі новозбудованого сучасного свинокомплексу.

На ферму-племрепродуктор, що розташована в с. Секретарка Кривоозерського району Миколаївської області, наприкінці 2010 року завезли 440 голів прабатьківських свинок та кнурців PIC із Чехії. У березні цього року на комплексі отримали перші опороси, а вже наприкінці літа, як повідомив керівник тваринницького цеху підприємства Ігор Борисович Нагірняк, українські товарні свиноферми матимуть змогу купувати в агрофірмі Корнацьких відмінних батьківських свинок вагою 90-110 кг.

PigUA.info

Росія інвестує у свинарство 7 млрд. доларів

За прогнозами генерального директора російського Національного союзу свинарів Юрія Ковальова, загальний обсяг інвестицій у російське свинарство за найближчі п'ять років може сягнути приблизно 200 млрд. рублів (7 млрд. доларів). А ліквідують ризики розповсюдження вірусу АЧС, то виробництво свинини за п'ять років планується збільшити

на 800-900 тисяч тонн у забійній вазі.

Вже цього року свинарям Росії надали безпрецедентну підтримку: порівняно з аналогічним періодом 2010 року вона в 2,7 разу більша. Загалом на підтримку тваринництва з початку цього року з федерального бюджету виділено 24,3 млрд. рублів.

Зокрема, на племінну підтримку – 3,5 млрд. рублів, на відшкодування частини витрат на придбання кормів – 5, економічно значущі програми – 6 і на підтримку свинарства і птахівництва – 9 млрд. рублів.

Казах-Зерно

Дотації українським виробникам мінімальні

Учасники ринку української свинини підрахували, що за п'ять місяців 2011 року вони отримали лише 7 млн. грн. держдотацій, що на 98% менше, ніж торік.

Цього року вітчизняні тваринники прогнозують недоотримати 2 млрд. грн. Саме стільки дотацій їм виділили торік. Причиною вони вважають зміну спецрежиму оподаткування.

Фураж он-лайн

Вільна торгівля між ЄС і Південною Кореєю

Першу угоду між Європою та азіатською країною було підписано 1 липня ц. р. Угода про вільну торгівлю охоплює багато галузей і вже найближчим часом дозволить скасувати імпорتنі тарифи на більшість сільськогосподарських товарів, за винятком рису.

Виробники м'яса з надією дивляться в майбутнє, адже така співпраця відкриває чудові перспективи розвитку як експорту, так і масштабів виробництва.

За попередніми оцінками, товарооборот між ЄС і Південною Кореєю завдяки цій угоді в найближчі 20 років подвоїться, а експорт із ЄС зросте до 19 млрд. євро.

Meatinfo

МінАП шукає нову програму розвитку українського свинарства

Міністр аграрної політики та продовольства України Микола Присяжнюк під час недавнього візиту до Дніпропетровської області зазначив, що невдовзі в Україні буде прийнято нову програму розвитку свинарства.

«Ми повинні знайти нову схему і нові технології вирощування та виробництва м'яса. Це дозволить, по-перше, мати вдосталь свинини і нарешті відійти від імпортозалежності; по-друге, збільшити зайнятість та доходи сільського населення», – зазначив Микола Присяжнюк.

Як повідомив міністр, цей проект ґрунтується на принципі державно-приватного партнерства. «Тобто держава повинна створити всі умови та надати підтримку, щоб селяни могли отримати в лізинг необхідне обладнання, закупити порослят, корми тощо. Це перший практичний проект із залучення сільських господарств до розвитку аграрно-промислового комплексу», – наголосив Микола Присяжнюк.

За інформацією Мінагрополітики, нині 50% свинини виробляють в особистих селянських господарствах.

«Сім'я, яка вирощуватиме 20 свиней, зможе заробити за рік від 50 до 113 тис. грн. Це реальні доходи сільської сім'ї. І це важливий соціальний аспект свинарства», – додав міністр.

Уже найближчим часом планується обговорити проект за участю провідних науковців, після чого його направлять на розгляд уряду.

Прес-служба МінАП

ЄС виділить 37,6 млн. євро на підтримку сільського господарства

Комісія Європейського Союзу затвердила 26 програм у 13 країнах-членах ЄС, мета яких – пропагування сільсько-господарської продукції.

Загальний бюджет програм тривалістю один – три роки, становить 75,1 млн євро. Половину цих коштів виділить ЄС – 37,6 млн євро. Програми охоплюють молочне скотарство та переробку, виробництво м'ясної продукції, оливкової та соняшникової олії, яєць, органічне сільське господарство, овочівництво, садівництво, лісове господарство.

«Сільськогосподарська продукція, яка виробляється в країнах Європейського Союзу, унікальна за своєю якістю та різноманітністю, – наголосив член комісії з розвитку сільського господарства. – Для надзвичайно відкритого світового ринку недостатньо лише виробляти чудову їжу та напої. Наш обов'язок – донести інформацію про стандарти та якість європейської сільськогосподарської продукції до споживачів. Такі програми Європейського Союзу – оптимальний спосіб допомогти виробникам на конкурентному ринку».

Pigua.info за матеріалами pig333

Натуральна оболонка власного виробництва

«АПК-Інвест» починає власне виробництво натуральної оболонки – на території м'ясокомбінату вводиться в експлуатацію кишковий цех. Таким чином, компанія домагається як зниження собівартості готової продукції, так і підвищення її якості.

Новий кишковий цех дозволить виробляти понад 25 км продукції на добу, що повністю задовольнить потреби підприємства в якісній натуральній свинячій оболонці. При цьому близько 20% кишкової сировини продаватимуть іншим виробникам.

ПАТ «АПК-Інвест» з 2006 року реалізує унікальний за масштабами проект створення вертикально інтегрованого бізнесу з повним замкнутим циклом агропромислового виробництва: від вирощування зернових і виготовлення комбікормів – до тваринництва, виробництва м'ясної продукції і її реалізації. Основним акціонером компанії через ЗАТ «Укрінвест» є Борис Колесніков. На споживчому ринку компанія «АПК-Інвест» представлена продукцією торгових марок «М'ясна весна» і «Ковбасхарчпром».

Прес-служба «АПК-Інвест»

В Апостолівському районі свиней буде вдвічі більше, ніж людей

У селі Нива Трудова Дніпропетровської області відроджують свинарський комплекс на 108 тисяч голів.

Днями закінчилися переговори між підприємством АПК «Нива» (колишнім радгоспом-комбінатом «Апостолівський») та вертикально інтегрованою сільськогосподарською компанією «KSG Агро». Було підписано угоду про злиття активів цих підприємств.

Як повідомив генеральний директор «KSG Агро» Сергій Мазін, головна мета злиття – відновлення свинозаводівського комплексу. Адже за радянських часів радгосп-комбінат «Апостолівський» за всіма показниками був кращим із п'яти найбільших в Україні.

Планується, що на комплексі застосовуватимуться найновіші технології утримання, що дасть змогу досягати низької собівартості виробництва. А годівля тварин виключно натуральними кормами сприятиме отриманню м'яса високої якості.

litsa.com.ua

ЄБРР – «Глобине»: співпраця заради розвитку

Недавно стало відомо, що Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) надасть кредитну підтримку групі підприємств «Глобине» обсягом 25 млн доларів. Раніше у засобах масової інформації з'явилася повідомлення, що один із найбільших в Україні м'ясопереробників привабив фінансування ЄБРР.

І от, після тривалих переговорів, ЄБРР вирішив надати групі компаній «Глобине» (м. Глобине, Полтавська область) кошти для модернізації та розширення виробничих потужностей. Про це заявив представник українського офісу ЄБРР.

Таким чином банк профінансує капітальні інвестиції «Глобиного», а саме – модернізацію і розширення потужностей свиноферм та м'ясопереробного заводу.

Meatinfo.ru

Найбільший відгодівельний комплекс в Одеській області – ТОВ «Агропрайм холдинг»

На початку серпня ц. р. ТОВ «Агропрайм Холдинг» ввело в експлуатацію відгодівельний комплекс потужністю 24 тис. голів свиней, розташований у с. Жовтнєве Болградського району.

Церемонію урочистого відкриття комплексу відвідав голова Одеської обласної державної адміністрації Едуард Матвійчук, який зазначив: «Це перший комплекс такого масштабу в області. Введення його в дію дозволить забезпечити Одеську область якісною свининою місцевого виробництва».

ТОВ «Агропрайм Холдинг» – один із провідних сільгоспвиробників Одеського регіону. Компанія займається рослинництвом (обробляє 18 283 га землі) і має власний комбикормовий завод потужністю 40 тонн сумішей на добу, який гарантує виробництво екологічно чистого м'яса, що відповідає міжнародним стандартам безпеки харчових продуктів. Раціон кормових сумішей для свиней на відгодівлі на 96% складається з зернових, зернобобових та силосних культур власного виробництва. Інші компоненти сумішей не перевищують 4% загального обсягу кормів.

Материнське стадо формується за рахунок діючого племінного заводу ТОВ «Агропрайм Холдинг», розташованого в с. Жовтнєве, який також поставляє чистопорідних свинок та кнуриців порід Велика Біла і Ландрас французької та німецької селекції в усі куточки України.

Комплекс складається із шести цехів з утримання й відгодівлі свиней. Автоматична система управління виробництвом та подачею кормів дозволяє максимально точно витримувати добовий режим годівлі тварин, що забезпечує досягнення запланованої живої ваги в точно визначені терміни.

Технології утилізації гною гарантують цілковиту санітарну безпеку і передбачають переробку гною з подальшим використанням його як добрива.

Крім того, в с. Вишняки Арцизького району триває будівництво заводу з виробництва біопалива. А у жовтні нинішнього року планують почати будівництво цеху для забою, розчленування туш (до напівтуш) та охолодження виробленої продукції.

Після виходу на планову потужність на свинокомплексі планують щороку виробляти близько 3 тис. тонн високоякісного м'яса.

Прес-служба ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Американські виробники м'яса інформуватимуть про вміст натрію

Чимало американських споживачів тривалий час скаржилися, що, мовляв, м'ясо надто солоне, однак не всі розуміли причину. Зрештою Міністерство США оголосив нове правило: тепер виробники м'яса зобов'язані вказувати причину того, чому м'ясо засолоне. Справа в тому, що більшість американських виробників збагачують свій продукт натрієм, який робить м'ясо солоним.

Експерти повідомили, що у 90% свинини на американському ринку виявили натрій, який вводять у м'ясо за допомогою спеціального розчину. Це допомагає збільшити об'єм, скоротити втрату вологи, а також вплинути на смак м'яса. Збагачення м'ясних продуктів натрієм підвищує його природну концентрацію в п'ятеро, що може мати небажані наслідки для людей, які мусять обмежувати споживання солі за станом здоров'я.

Зрозуміліше маркування допоможе споживачам розібратися, який продукт варто купувати, щоб не з'їсти занадто солоний і некорисний шматок м'яса.

Казах-Зерно

Горлівський м'ясокомбінат залучив 70 млн грн.

ПАТ «Горлівський м'ясокомбінат» відкрило у ПАТ «Дочірній банк Сбербанку Росії» інвестиційну кредитну лінію з лімітом у 70 млн грн. Кредитні кошти буде спрямовано на фінансування чергового етапу проекту розширення та оптимізації виробничих потужностей м'ясокомбінату. За планом нові потужності запрацюють у грудні 2011-го – січні 2012-го року.

ПАТ «Горлівський м'ясокомбінат» входить до складу агропромислового об'єднання «Бахмутський аграрний союз» (холдингова компанія з вертикально інтегрованою структурою, що включає в себе підприємства рослинництва, виробництва комбікормів, тваринництва, птахівництва і м'ясопереробки). Ковбасна продукція під торговою маркою «Щирий кум» зараз займає близько 6% даного сектору на ринку України.

proagro.com.ua

АГРО-2011

У Києві з 2 по 5 червня 2011 р. пройшла XXIII Міжнародна виставка «АГРО-2011», яку вважають одним з найбільших та найпрестижніших заходів в агропромисловому комплексі України. Її проводять з метою презентувати унікальні можливості українського аграрного ринку, прискорити науково-технічне оновлення агропромислового виробництва, а також посприяти просуванню української продукції на внутрішні та зовнішні ринки.

В роботі виставки взяла участь більше 500 підприємств і компаній із 25 регіонів України і більше 100 іноземних компаній з 18 країн світу. Експозиції учасників зайняли 27 тис. м² закритої площі у павільйонах та близько 25 тис. м² відкритої виставкової площі.

П'ятсот тисяч відвідувачів упродовж чотирьох виставкових днів змогли познайомитися із найновішими продуктами та досягненнями усіх галузей агропромислового комплексу.

Під час виставки відбулися спеціалізовані конференції, семінари, майстер-класи, круглі столи, а також демонстрація техніки та обладнання і племінних тварин і птиці.

Асоціація свинарів України – неприбуткова, добровільна організація.

Її створення – ініціатива керівників українських господарств-виробників свинини. Основною ціллю Асоціації є об'єднання підприємств з метою досягнення ними світових стандартів виробництва продукції шляхом впровадження сучасних технологій виробництва.

Господарства-члени АСУ отримують наступні послуги від провідних спеціалістів в галузі свинарства:

Консультаційний центр свинарства

- Інформаційне забезпечення
- Ветеринарний супровід
- Зоотехнічний супровід
- Проведення семінарів
- Аналіз ринку свинини

Співпраця з переробними підприємствами

- Пошук каналів збуту свинини
- Здача свинини на переробні підприємства одним лотом
- Забезпечення максимально можливої ціни для членів Асоціації

Співпраця з комерційними компаніями

- Максимальні знижки
- Пошук обладнання, кормів та інших засобів виробництва
- Надання інформації про комерційні компанії

Ми відкриті для всіх, хто бажає працювати та має за мету зробити своє господарство успішним та прибутковим бізнесом!

Робоча група АСУ:

тел.: +380 67 6732105

+380 96 3848821

факс: +380 4744 36985

Асоціація свинарів України стала співорганізатором найбільшого конгресу зі свинарства в Україні

Асоціація свинарів України (АСУ) стала співорганізатором III міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство», що відбувся 1 червня 2011 року у ДП «Український Дім» (Київ, вул. Хрещатик, 2).

Нове галузеве об'єднання, ініціативу про створення якого висунули самі виробники ще навесні 2010 року, зараз включає шістнадцять господарств-засновників із десяти облас-

тей України. Серед них і ті господарства, що вже тривалий час працюють на ринку та за рівнем виробництва входять до двадцятки найбільших в Україні, і зовсім нові, що тільки починають нарощувати обсяги; господарства виключно українські та зі стовідсотково іноземними інвестиціями. Як зазначив під час привітального слова до учасників конгресу президент Асоціації Ярослав Кебал (ТОВ «Галичина-Захід»), об'єднує їх всіх бажання спільно вирішувати складні виробничі питання, ділитися досвідом задля розвитку як окремих господарств, так і галузі свинарства в цілому, захищати внутрішній ринок та популяризувати вітчизняну свинину. Господарства-засновники АСУ уже спільно здійснюють моніторинг ринку, отримують інформаційне забезпечення, заощаджують завдяки спільній співпраці з переробними підприємствами та комерційними компаніями. У найближчих планах АСУ – забезпечення господарств-членів ветеринарним та зоотехнічним супроводом, організація регулярних навчальних семінарів.

Усі ці завдання досяжні тільки за умови залучення у роботу українських свиногосподарств найкращих світових технологій та ідей ефективного господарювання. Саме такі презентували учасникам конгресу найкращі українські та світові експерти.

Перший круглий стіл бухгалтерів АСУ

Бухгалтери господарств-засновників Асоціації свинарів України провели свій перший круглий стіл. На зустрічі 15 серпня, що відбулася у Києві за сприяння компанії «Баланс-Клуб», були присутні головні бухгалтери та економісти із ТОВ «Галичина-Захід», ТОВ «Еліта», ТОВ СП «Нива Переяславщини», ДП «Ферми Данам», ТОВ «Деміс-Агро», ТОВ «АПК Насташка», ДСП «Агропартнер» та ТОВ «Прилуки-ГарантБуд».

Під час круглого столу учасники шукали відповіді на запитання щодо нюансів бухгалтерського та податкового обліку за

допомогою тренерів «Баланс-Клубу» Елли Ткачової та Руслани Рябенко, а також ділилися власним досвідом розв'язання проблемних моментів бухгалтерської справи своїх підприємств. Серед тих питань, які викликали найбільш жваве обговорення, – біологічні активи та строки їх корисного використання, вирахування собівартості тварин, облік виходу готової продукції по кормоцеху, особливості використання спец-рахунку господарства, оподаткування при реалізації зерна, земельного податку для платників ФСП та амортизації основних засобів у 2011 році, особливості роботи із новою версією програми 1С:Бухгалтерія 8 та інші. На низку озвучених питань фахівці «Баланс-Клубу» пообіцяли дати більш розгорнуті відповіді на сторінках свого видання «Баланс-Агро».

Проте відведений для зустрічі час добіг кінця, а в ході дружнього спілкування в учасників виникали нові й нові запитання й ідеї щодо оптимізації роботи бухгалтерської служби підприємств АСУ. Відтак бухгалтери вирішили обмінятися контактними даними, щоб мати змогу підтримувати і консультувати один одного, та запропонували зробити такі зустрічі у форматі круглого столу регулярними – принаймні щоквартальними.

Прес-служба АСУ

Спеціалісти господарств АСУ взяли участь у семінарі компанії Woodhoff

Спеціалісти господарств АСУ взяли участь у дводенному навчальному семінарі «Від штучного запліднювання до годівлі відлучених поросят», що відбувся 23-24 червня 2011 р. у м. Біла Церква.

Організувала семінар нова на ринку України компанія Woodhoff, заснована та очолювана добре відомим серед українських свинарів датчанином – Пітером Віеландом (пан Віеланд відповідав за реалізацію проекту ТОВ «Даноша» та був директором свинокомплексу, що входить до десятка найпотужніших на Україні, до вересня 2010 року).

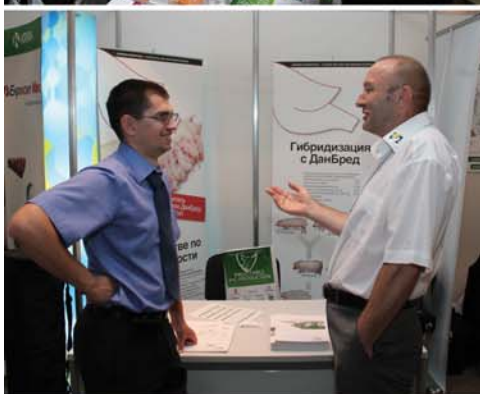
Компанія Woodhoff (фото 1) пропонує українським тваринникам кормові інгредієнти та обладнання для штучного запліднювання від кращих світових брендів, а головне – надає консультації зі свинарства. Із досвіду пана Віеланда, саме у процедурах штучного запліднювання та годівлі відлучених поросят свинарі роблять найбільше помилок, які зрештою коштують їм прибутку. Щоб з'ясувати, як таких помилок уникнути, та ближче познайомити свинарів України із компанією Woodhoff, Пітер Віеланд та його команда під час III Міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство» запросили присутніх на безкоштовний дводенний семінар «Від штучного запліднювання до годівлі відлучених поросят».

Господарства АСУ підтримали починання та сприяли організації заходу. Кількість учасників була обмежена, але саме спеціалісти підприємств-засновників асоціації (ТОВ «Еліта», ТОВ «АПК Насташка», ТОВ «Прилуки-Гарантбуд», ТОВ «Галичина-Захід») та ініціативної групи асоціації (ТОВ «Контрейд», ТОВ «Племсервіс») мали пріоритет.

Під час семінару учасники познайомилися детальніше із компаніями-партнерами Woodhoff (OptiAgro, AgroKorn, Unitron, SPF, Shills); за допомогою їх професійних консультантів, що співпрацюють із кращими господарствами світу, з'ясували, як правильно збирати, готувати та оцінювати спермопродукцію (Ян Вольмор, фото 4); чому так важливо мати якісний мікроскоп у лабораторії ШЗ; мали нагоду перевірити привезену зі своїх господарств спермопродукцію (фото 3); поділилися досвідом про визначення оптимального часу та процедуру ШЗ; вияснили, які нові протеїнові продукти дозволяють оптимізувати раціони поросят на дорощуванні; дізналися більше про новітнє обладнання для визначення вмісту білку, жирів і клітковини у готових кормосумішах та окремих інгредієнтах; мали змогу провести аналіз кормосумішей зі своїх господарств за допомогою інфрачервоного спектрометра (компанія SocTrade, фото 5-9). Другого дня учасники семінару відвідали комбікормовий завод ТОВ «Еліта» (сmt. Терезине, фото 11-12), разом проаналізували секрети успіху цієї ланки господарства (фото 13) і так захопилися, що почали приглядатися і до молочного скотарства (фото 14).

Сподіваємося, що знайомство господарств та обмін досвідом під час семінару стануть у нагоді всім учасникам, а такі заходи компанії Woodhoff будуть рости не тільки якісно, але й кількісно та стануть доброю традицією.

III Міжнародний конгрес «Прибуткове свилярство»

Міжнародний конгрес «Прибуткове свилярство» стає доброю традицією: на початку літа свилярі та всі небайдужі до тваринництва збираються разом. Цього року організатори: консультаційна компанія «Dykon Global Consult» та Асоціація свилярів України (АСУ), – зібрали в Українському домі близько 400 учасників. Зокрема керівників і спеціалістів свиногосподарств, представників комерційних компаній, фінансових установ, журналістів.

За три роки конгрес «Прибуткове свилярство» став для свилярів України наймасштабнішою подією року. Вже в холі, де реєструвалися учасники, вони мали змогу поспілкуватися як із представниками господарств-початківців, так і з визнаними лідерами галузі з ПАП «Агропродсервіс», ТОВ «Галичина-Захід», ТзОВ «Віра-1», СТзОВ «Котелеве», ТОВ «Деміс-Агро», СТОВ «Маяк», ТОВ «Агрофірма „Дзержинець“», ТОВ «АПК Насташка», ЗАТ «Фрідом фарм інтернешнл», ДП «Ферми Данам» та іншими.

Солідність заходу підтверджував сам перелік компаній, за сприяння яких він відбувся: визнані авторитети галузі ТОВ «Біг Дачмен Україна», ТОВ «Біомін Україна», ТзОВ «Агравіа АГ», ДП «Оллтек-Україна», компанії KRKA, DanBred International, Інтервет Шерінг-Плау Енімал Хелс, Braeuer Stalltechnik, Porc-Ex Breeding A/S, ТОВ «Біовак Україна», ТОВ «Тонірс Сі-Ай-Ес», ТОВ «Дербі», ТОВ «Цехаве Корм ЛТД», ТОВ «ТЕКРО», AgroSoft, ТОВ «Фірма Мортадель», ТзОВ «Вудгофф».

Програма конгресу була вдало поділена на чотири секції: аналітика галузі, технологія виробництва, управління та фінанси, успішні приклади господарств. Приємною несподіванкою для учасників заходу стало нагородження керівників господарств, яким по праву належить звання «Лідер галузі-2011». У чотирьох номінаціях відзнаки здобули ТОВ «Деміс-Агро», ТОВ «Галичина-Захід», ТОВ СП «Нива Переяславщини», ТОВ «Еліта», ТОВ «Агро-Овен», ТОВ «АПК-Інвест», ТОВ «Агропромислова компанія», ТзОВ «Даноша», ДП «Ілліч-Агро-Умань».

Крім того, для представників ЗМІ відбулася прес-конференція, під час якої на запитання журналістів про ціни на свинину, доцільність впровадження енергоощадних технологій та проблеми співвідношення науки і бізнесу відповіли Артур Лоза та Ярослав Кебал.

Секцію «Аналітика галузі» відкрив Дієго Падоан (Австрія). Він розповів про світові тенденції розвитку свилярства та наголосив на стратегії для українських виробників, яка дасть змогу конкурувати зі світовими лідерами: «Не будьте сліпими. Виявляйте можливості та розпоряджайтеся ними!»

Наступні доповідачі розповіли про стан і перспективи свилярства в Україні та світі, розставили акценти, на які варто орієнтуватися, щоб досягти успіху. Чіткі кроки, завдяки яким українське свилярство може не тільки забезпечити внутрішню потребу у свинині, а й вийти на світову арену, розрахував і обґрунтував у своєму виступі Артур Лоза (Україна). Сегрій Наливка, у свою чергу, спрогнозував, чого найближчим часом варто очікувати на ринку кормів. Фабіо Катунда (Бразилія) і Деніс Охріменко (Росія) навели реальні приклади, як те чи інше рішення дає змогу зробити країну світовим гігантом у галузі свилярства.

Ярослав Кебал, президент новоствореної АСУ, на прикладі 16 господарств, які вже підтримали ідею об'єднання, продемонстрував, що на-

віть за короткий час можна досягти вагомих результатів. Зокрема господарства АСУ вже тепер заощаджують кошти та підвищують ефективність свого бізнесу завдяки спільному моніторингу ринку, обміну інформацією, співпраці з переробними підприємствами. Він закликав учасників ринку не залишатися осторонь, бо взаємна підтримка буде корисною як для свинарів зокрема, так і для країни загалом.

Секцію «Технологія виробництва» відкрив Кейс Шеєпенс (Голландія), блискучий виступ якого на минулорічному конгресі запам'ятався всім учасникам. Цього року пан Шеєпенс продовжив тему «Сигнали свиноматок», а також представив увазі слухачів основні аспекти, яким варто приділити увагу під час утримання тварин на відгодівлі. Він закликав свинарів навчитися розуміти сигнали свиней та насамкінець додав: «Спостерігайте, думайте, дійте і отримуйте прибуток, а інакше – ніякого задоволення!»

Датські спеціалісти, яких організатори запросили продовжити роботу секції, дали слухачам практичні рекомендації з актуальних виробничих питань. Зокрема про технологію правильного запліднювання, яка, за словами Яна Вольмора, набагато важливіша, ніж хороший кнур; про те, завдяки яким інгредієнтам отримувати на дорощуванні високі прирости без шкоди для кишені та здоров'я тварин (Андерс Вестергард-Нільсен); про секрети правильної годівлі свиноматок (Єнс Йоргенсен). А Віталій Піотрович (Україна) своєю доповіддю розставив акценти в ефективній профілактиці інфекційних захворювань, а також підкреслив, що основа позитивного результату – професійні знання, досвід, самостійність та відповідальність за свої дії.

Вернер Гайслер (Німеччина), підсумовуючи роботу секції, присвяченої технологіям, проаналізував переваги й недоліки сучасних енергоощадних систем вентиляції та порадив свинарям ретельно підходити до вибору обладнання для своєї ферми, щоби потім не жалкувати.

На початку роботи секції «Управління та економіка» учасники конгресу, не залишаючи своїх місць у залі, змогли відвідати СГЦ «Мортадель» (Росія): віртуальну екскурсію для них провів керівник центру Володимир Єпішин. Він дав змогу слухачам зазирнути в кожний куточок господарства і на власні очі переконалися, яким чином можна ефективно управляти комплексом, використовуючи при цьому мінімум людської праці. Натомість Віталій Шакель, менеджер одного з кращих наших господарств – ТОВ СП «Нива Переяславщини», наголосив на головних аспектах успішного управління свинофермою.

Зважаючи на те, що однією з найбільших проблем свинарів залишається брак фінансування, зовнішні інвестиції стають дедалі популярнішими. Голова представництва Міжнародної фінансової корпорації (IFC) в Україні Олена Волошина розповіла про можливості співпраці з IFC як про одну з альтернатив залучення кредитних коштів.

Особливе поживлення серед слухачів спричинило порушення проблем, пов'язаних із державною підтримкою та узгодженням українського законодавства зі світовими вимогами. Про це говорив директор правничої фірми «Софія» Олександр Поліводський.

Остання секція конгресу була присвячена секретам успіху передових українських господарств. Представники ТОВ «Деміс-Агро» і ТОВ «Галичина-Захід» розповіли, як поєднання наполегливості, важкої праці та прагнення до вдосконалення стають ключовими факторами успіху.

Учасники заходу настільки були налаштованими на «хвилю» конгресу, що навіть попри втому не хотіли прощатися з колегами, новими знайомими

та потенційними клієнтами. Саме для того, щоб дати їм змогу поспілкуватися у неформальній обстановці, поділитися враженнями й побажаннями, після офіційної частини організатори запросили всіх на святковий бенкет. Приємним сюрпризом та окрасою вечора став виступ відомої співачки Анжели Агурбаш, дружини засновника і президента компанії «Мортадель» Миколи Агурбаша.

**Стельмайстер
Андрій Васильович,
МБК «Агротехніка»:**

«Конгрес дав змогу познайомитися з колегами та представниками комерційних компаній. Особисто мою увагу привернула доповідь про тенденції та прогнози галузі свинарства. Дуже корисною була також інформація про вакцинацію. На мою думку, на наступному конгресі варто обговорити проблеми штучного запліднювання».

**Забара Іван Васильович,
ТОВ «Стейкагро»:**

«Цікавий був конгрес. Вважаю такі заходи корисними, адже вони розширюють світогляд і наводять на роздуми. Із доповідачів запам'ятався Дієго Падоан. Необхідним і важливим вважаю створення Асоціації свинарів України. На майбутнє були б цікавими питання генетики».

**Коновалов
Ігор Володимирович,
ВАТ «Племзавод "Степной"»**

«Під час конгресу мав можливість поспілкуватися з колегами. На майбутніх конгресах варто продовжити тему утримання, ветеринарії та годівлі: як новими і доступними методами досягати вищих результатів. Ці теми завжди актуальні».

РИНОК СВИНИНИ В УКРАЇНІ

ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ

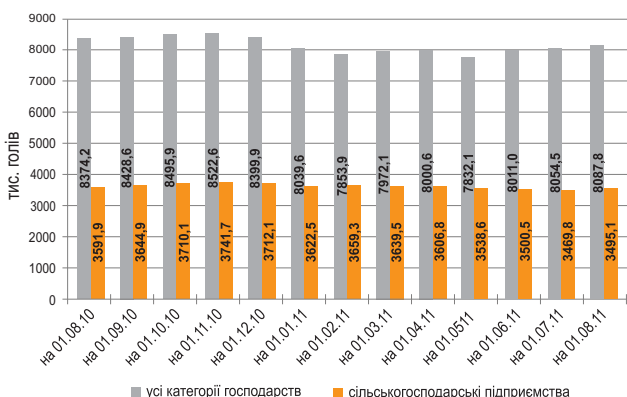

Рис. 1. Динаміка поголів'я свиней, серпень 2010 р. – серпень 2011 р. (за даними Держкомстату)

В Україні за період з 01.08.2010 року по 01.08.2011 року у зв'язку з несприятливою кон'юнктурою ринку спостерігається скорочення загального поголів'я свиней в середньому на 46,52 тис. голів щомісячно. На 1 серпня 2011 року в Україні загалом налічувалося 8,1 млн голів свиней (рис. 1). Порівняно з аналогічним періодом попереднього року поголів'я свиней знизилось на 3,4% (286,4 тис. гол.). Причому тенденції до скорочення більше помітні у господарствах населення (-4,0% або 189,6 тис. гол.), ніж у сільськогосподарських підприємствах (-2,7% або 96,8 тис. гол.).

Поряд з цим за сім місяців 2011 року знову відбулося нарощування поголів'я у всіх категоріях господарств пересічно на 15,3 тис. голів щомісяця. Винятком став квітень, в якому скорочення загального поголів'я свиней в Україні склало 2,1% (168,5 тис. гол.), що пояснюється традиційним святкуванням Великодніх свят.

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ ПОГОЛІВ'Я, II КВАРТАЛ 2011 РОКУ

Основними виробниками свинини в Україні є присадибні господарства, на долю яких на 1 серпня 2011 року припадало 56,8% (4592,7 тис. голів). Збільшення кількості свиней в присадибних господарствах є передусім вимушеною об'єктивною реакцією населення на загальний кризовий стан економіки в цілому і зменшення чисельності свиней в сільськогосподарських підприємствах. В даних господарствах максимум поголів'я було досягнуто в жовтні 2010 року – 3741,7 тис. голів, що склало 43,9% від загальної чисельності, а на 1 серпня 2011 року питома вага сільськогосподарських підприємств знизилась до 43,2%.

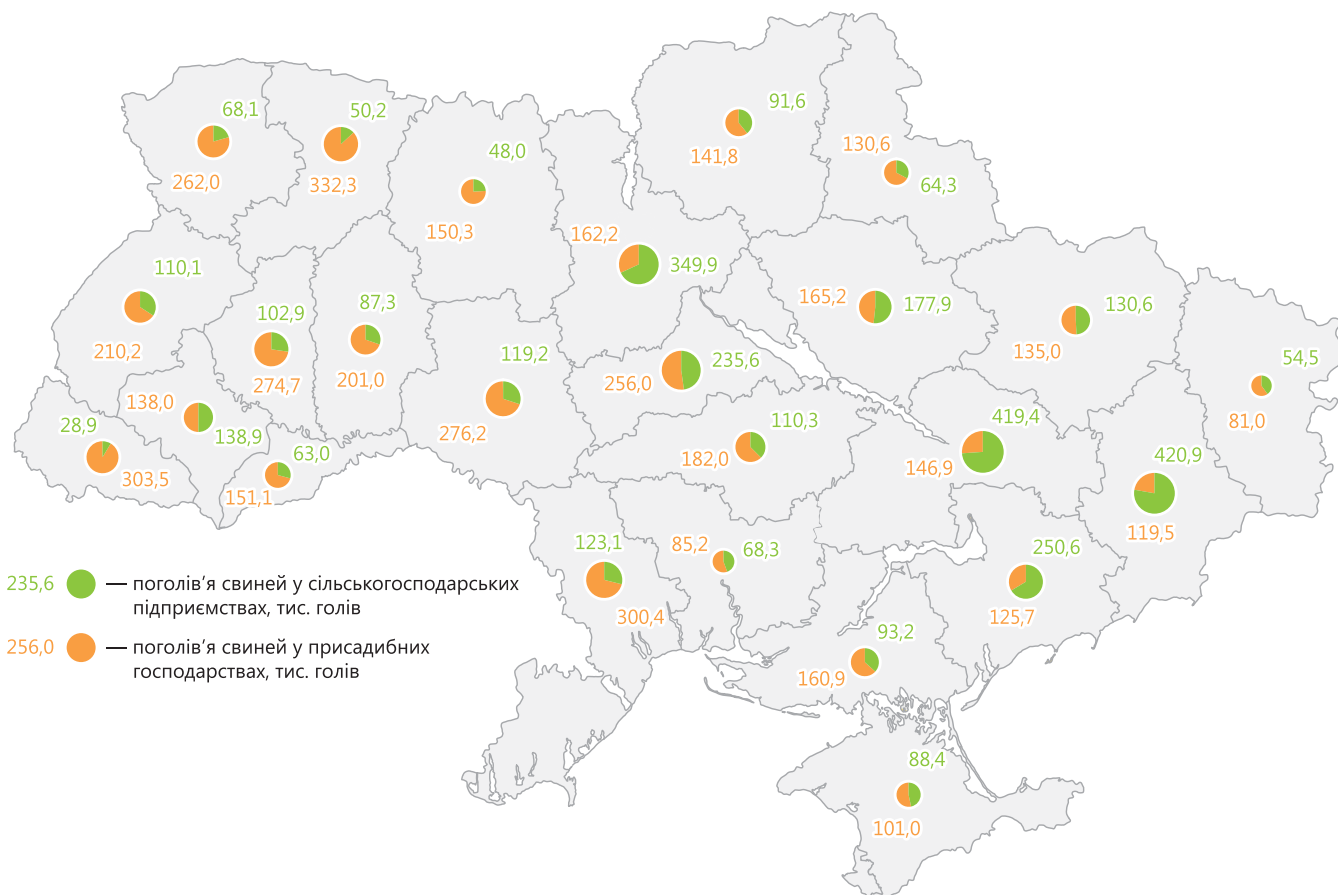

Рис. 2. Регіональний розподіл та чисельність поголів'я свиней за категоріями господарств на 1 серпня 2011 року, тис. голів (За даними Держкомстату)

Основними лідерами за поголів'ям свиней за сім місяців 2011 року виступають Дніпропетровська (7,0% від загальної чисельності по Україні), Донецька (6,7%), Київська (6,3%) та Черкаська (6,1%) області з сумарним поголів'ям 2,1 млн голів, що становить 26,1% від поголів'я в Україні (рис. 2). Найбільший темп нарощування поголів'я свиней за останній рік спостерігається в Донецькій області – 6,0% (30,5 тис. голів), а також в Одеській (4,1% або 16,8 тис. голів) та Івано-Франківській областях (4,1% або 11,0 тис. голів). При чому Донецька та Івано-Франківська області наростили чисельність поголів'я за рахунок сільськогосподарських підприємств, а Одеська область досягла зростання за рахунок нарощування поголів'я в особистих господарствах населення.

Найвищі темпи зниження поголів'я за період з липня 2010 р. по липень 2011 р. спостерігаються в Хмельницькій (-13,3% або 44,3 тис. голів), Вінницькій (-12,7% або 57,6 тис. голів) та Чернігівській (-12,4% або 33,0 тис. голів) областях. Зниження відбулось за рахунок зменшення поголів'я як в сільськогосподарських підприємствах, так і присадибних господарствах.

Найнижчий рівень концентрації галузі свинарства на 01.08.2011 р. спостерігається в Луганській (1,7% від загального поголів'я), Миколаївській (1,9%) областях та АР Крим (2,3%).

ОБСЯГИ ВИРОЩУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СВИНЕЙ

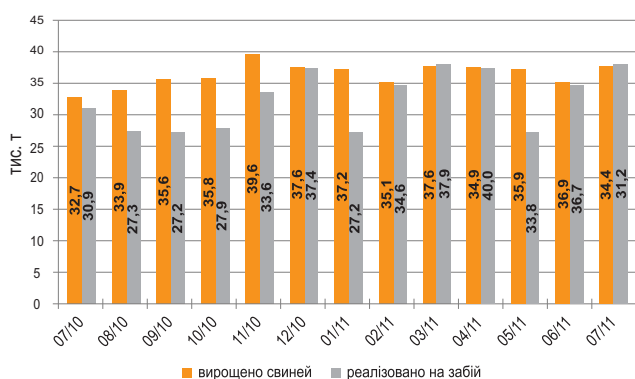

Рис. 3. Обсяги вирощування свиней у живій вазі сільськогосподарськими підприємствами липень 2010 р. – липень 2011 р. (за даними Держкомстату)

За період з липня 2010 року по липень поточного року виробництво свинини в сільськогосподарських підприємствах зросло на 52% (1,7 тис. т), а обсяги реалізації свинини на забій за цей же період зросли на 1,0% (0,3 тис. т) (рис. 3).

Проте за останні сім місяців обсяги виробництва свинини в Україні набули загальної тенденції до зниження в середньому на 232,1 т щомісяця на відміну від аналогічного періоду попереднього року, коли спостерігалось зростання обсягів виробництва пересічно на 480 т за місяць.

Щодо обсягів реалізації свиней на забій, то за перші сім місяців і 2010-го, і 2011 років, незважаючи на певні циклічні коливання, які пов'язані, насамперед, із зміною закупівельних цін, спостерігається тенденція до зростання в середньому на 928,6 т у 2010 році та на 432,4 т у 2011 році щомісяця.

Відносно червня 2011 року у сільськогосподарських підприємствах можна відмітити скорочення обсягів і виробництва, і реалізації свинини відповідно на 2,5 тис. т (-6,8%) та 5,5 тис. т (-15,0%).

Лідруючі позиції по вирощуванню свиней у живій масі за січень-липень 2011 року займає Донецька область із часткою виробництва 14,9% (37,5 тис. т), Дніпропетровська та Київська області, частка яких становить відповідно 11,7 та 11,2% (рис. 4). Слід зазначити, що за аналогічний період минулого року трійка лідерів залишилась незмінною. Більше того, у Донецькій області відбулось нарощування виробництва у 2011 році порівняно з 2010 роком на 21,0%, у Дніпропетровській та Київській – відповідно на 7,7 та 13,7%. Максимальне зростання промислового виробництва свинини за останні два роки спостерігається в Івано-Франківській області (29,0%), Чернівецькій (25,6%), Львівській (23,8%) та Закарпатській (21,4%) областях.

Необхідно відмітити, що сільськогосподарські підприємства Донецької, Дніпропетровської та Київської областей за сім місяців 2011 року реалізували на забій сумарно 89 тис. т свинини, що становить 36,9% від загальної суми реалізації даної продукції по Україні.

Найменші обсяги реалізації свиней в живій вазі за відповідний період демонструють підприємства Рівненської (2,6 тис. т або 1,1% від загальної кількості по Україні), Миколаївської (3,0 тис. т або 1,2%) та Житомирської (3,1 тис. т або 1,3%) областей.

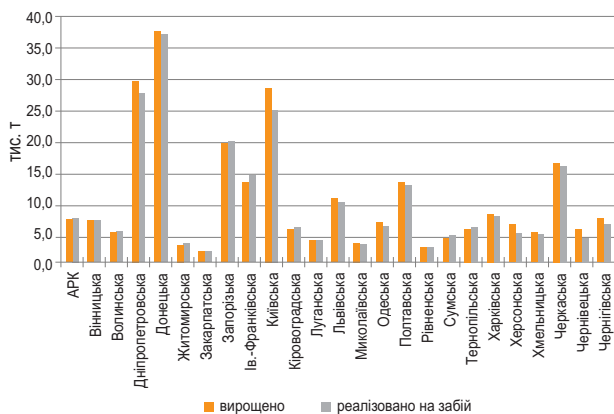

Рис. 4. Виробництво та реалізація свинини сільськогосподарськими підприємствами за областями у січні-липні 2011 року (за даними Держкомстату)

РЕАЛІЗАЦІЯ СВИНЕЙ НА ПЕРЕРОБНІ ПІДПРИЄМСТВА

Рис. 5. Структура поголів'я свиней, проданих всіма категоріями господарств на переробні підприємства у I півріччі 2011 р. (за даними Держкомстату)

За перше півріччя 2011 року переробними підприємствами України від всіх категорій господарств було закуплено 1 061 191 голів свиней живою вагою 116 133 т. В середньому вага однієї закупленої голови склала 109 кг, що аналогічно показнику 2010 року. Найбільша частка в загальній чисельності реалізації свиней традиційно належить сільськогосподарським підприємствам – 91,3% або 969 081 голів (рис. 5). Присадибні господарства населення за шість місяців поточного року реалізували 10 042 голів свиней (0,9% від загальної чисельності), а інші господарські структури – 82 068 голів (7,7%). При цьому середня вага однієї голови свиней проданої переробним підприємствам склала за цей же період 120 кг проти 108 кг інших господарських структур. В 2010 році сільськогосподарські підприємства реалізували свинину вагою 109 кг за голову, присадибні господарства – 129 кг, а інші господарські структури – 106 кг за голову.

Необхідно відмітити, що чотири області-лідери як у виробництві, так і в реалізації живої маси свинини (Полтавська, Київська, Дніпропетровська та Донецька області) забезпечили 50% загальної кількості проданого переробним підприємствам поголів'я свиней. Левова частка (91,1%) реалізованого в цих областях поголів'я надійшла від сільськогосподарських підприємств.

Абсолютним аутсайдером за кількістю реалізованих переробним підприємствам свиней у першому півріччі 2011 року стала АР Крим – 289 голів, а також Миколаївська область – 1701 голова.

Найвагоміший вклад у реалізацію поголів'я свиней присадибними господарствами внесли дані організаційні структури Хмельницької (3253 голів), Вінницької (1769 голів) та Львівської областей (1029 голів), що разом складає 60,3% від загальної чисельності.

Інші господарські структури Київської області реалізували за шість місяців поточного року 22 942 голови свиней, Донецької – 16 538 голів, Черкаської – 16 305 голів та Одеської – 15 733 голови. Їх частка в загальній сумі реалізованого поголів'я становить 87,1%.

Якщо порівнювати обсяги надходження живця свиней на переробні підприємства у I та II кварталах 2011 року, то впродовж квітня-червня 2011 року всіма категоріями господарств було продано 64 180 т продукції проти 53 258 т у січні-березні 2011 року. Швидкість приросту за цей період склала 20,5% або 10 922 т. Разом з тим ціна реалізації живця свиней у II кварталі 2011 року підвищилась проти I кварталу 2011 року лише на 19,0% і склала 12 733,7 грн/т проти 11 537,0 грн/т в січні-березні поточного року. Це пов'язано із зменшенням запасів концентрованих кормів за цей період, а також їх подорожчанням.

У I кварталі 2011 року найвищі закупівельні ціни на свиней живою вагою, проданих на переробні підприємства, спостерігались у Житомирській області (14 008,4 грн/т), а найнижчі – у Херсонській області: 9039,4 грн/т (рис. 6). У II кварталі 2011 року закупівельні ціни на дану продукцію підвищились, але максимальними вони залишались в Житомирській області – 16 111,0 грн/т, а мінімальними були в АР Крим – 10 378,9 грн/т. Необхідно відмітити, що лише в одній області – Миколаївській – закупівельні ціни на свиней живою вагою у II кварталі порівняно з січнем-березнем 2011 року знизились – 10 405,9 грн/т проти 10 560,8 грн/т.

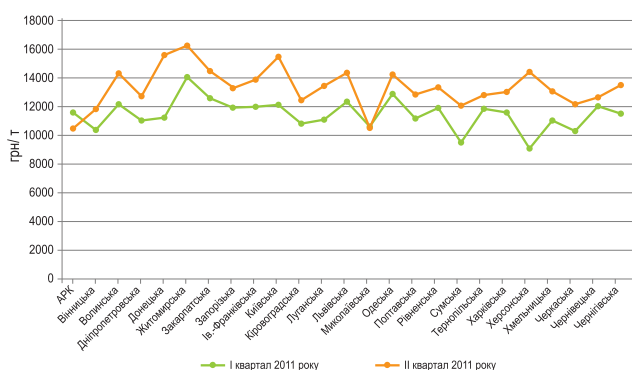
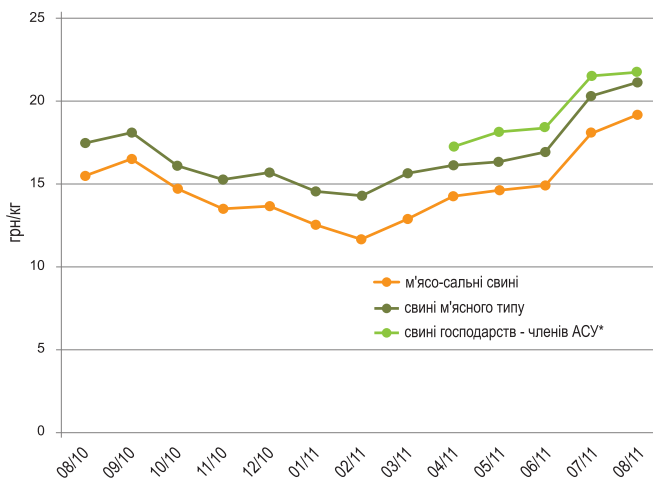

Рис. 6. Закупівельні ціни на живу вагу свиней за I–II квартали 2011 року в розрізі областей (за даними Держкомстату)

ДИНАМІКА ЦІН

* ціни на м'ясних свиней за даними Асоціації свинарів України

Рис. 7. Динаміка цін на свиней у живій вазі, серпень 2010 р. – серпень 2011 р., грн/кг (за даними переробних підприємств)

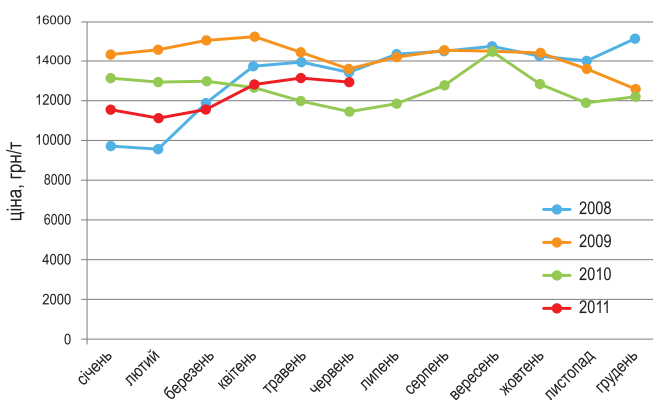

Рис. 8. Ціни на свиней (середні за місяць) проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації в 2008–2011 рр., грн/т, включаючи ПДВ (за даними Держкомстату)

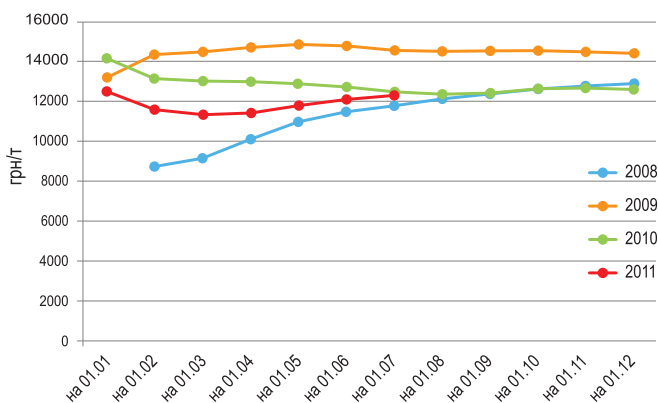

Рис. 9. Ціни на свиней (станом на 1 число місяця), проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації, в 2008–2011 рр., грн./т, включаючи ПДВ (за даними Держкомстату)

Відчутне скорочення обсягів імпорту свинини продовжує відбиватись на внутрішніх цінах на тварин у живій вазі та м'ясо зокрема. За даними Державної митної служби, обсяг свинини, ввезеної на територію нашої країни за I півріччя 2011 р., становив 24,13 тис. т, що майже удвічі менше у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року. В той же час ціна на імпортне м'ясо за вказаний період зросла. Якщо середня вартість контрактів у I півріччі 2010 р. становила 1793 \$/т, то за той же період поточного року ціна зросла на 12,6% (255,8 \$/т) і становила 2019,6 \$/т.

На таке скорочення імпорту м'яса вітчизняний ринок відреагував цілком логічно: для підтримки обсягів виробництва м'ясокомбінати відчутно підвищили закупівельні ціни на свинину у живій вазі, що викликало ріст цін і на готову продукцію.

У серпні поточного року, у порівнянні з попереднім місяцем, закупівельні ціни на м'ясо-сальних свиней зросли ще на 5,8% (1,05 грн/кг) та досягли позначки 19,1 грн/кг. Свині м'ясного типу додали у ціні 4,3% (0,85 грн/кг). За таких тварин пропонували в середньому 21,05 грн/кг. Якщо ж порівняти серпневі ціни попереднього та поточного років, то за рік ціни на м'ясо-сальних свиней підвищились на 23,8% (3,65 грн/кг), а м'ясні свині подорожчали на 21,7% (3,75 грн/кг). Найвищими, за результатами власного моніторингу аналітичної служби Асоціації свинарів України (АСУ), залишаються ціни на високоякісних свиней м'ясного типу. За кілограм такої свинини пропонують 21,65 грн/кг, що на 1,3% (0,25 грн/кг) дорожче, ніж попереднього місяця.

За даними Державного комітету статистики, закупівельні ціни на свиней у живій вазі суттєво змінюються протягом року. У I кварталі 2011 року середньозважені ціни на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації, були нижчими ніж у 2009–2010 роках, але вищими проти 2008 року (рис. 8). В кінці II кварталу середні ціни за місяць впродовж аналізованих років, за винятком 2010-го, досягають однакового значення в розмірі 13 023 грн/т. Поряд з цим закупівельні ціни 2011 року перевищили рівень відповідних цін 2010 року у квітні місяці (12 783 грн/т проти 12 672 грн/т) і продовжували зростати. В III кварталі ми прогнозуємо подальше підвищення закупівельних цін на цю продукцію через скорочення поголів'я свиней в Україні, зменшення кількості господарств, що займаються вирощуванням свиней, та збільшення собівартості виробництва.

Згідно із даними Державного комітету статистики, станом на 01.07.2011 року ціна на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації, знизилась порівняно з 01.01.2011 року на 284,0 грн/т (2,3%), а проти 1 червня поточного року зросла на 181,0 грн/т (1,5%) (рис. 9).

Даний рівень цін є вищим проти закупівельних цін відповідного періоду 2008 року на 679 грн/т або на 3,8%, але нижчим на 2308,0 грн/т (16,6%) проти рекордного 2009 року та на 233 грн/т (1,9%) проти 2010 року.

ОБСЯГИ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА

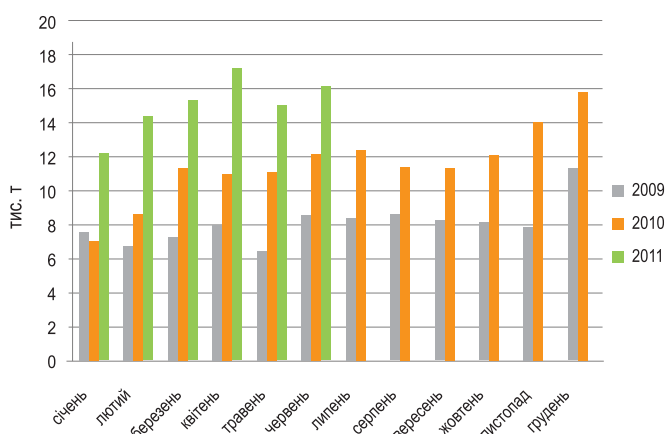

Рис. 10. Обсяги виробництва свинини свіжої (парної) чи охолодженої, 2009-2011 рр. (за даними Держкомстату)

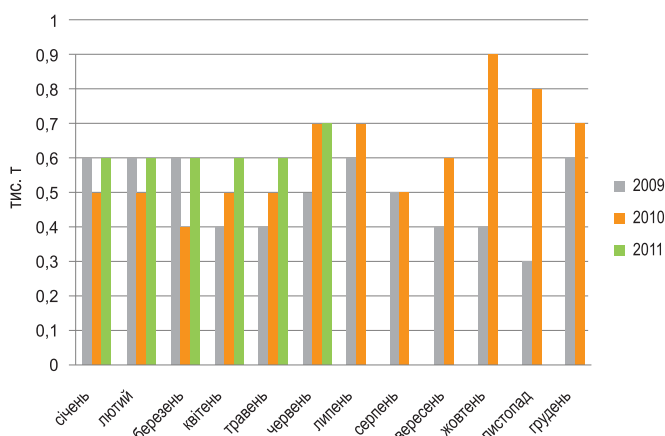

Рис. 11. Обсяги виробництва свинини мороженої, 2009-2011 рр. (за даними Держкомстату)

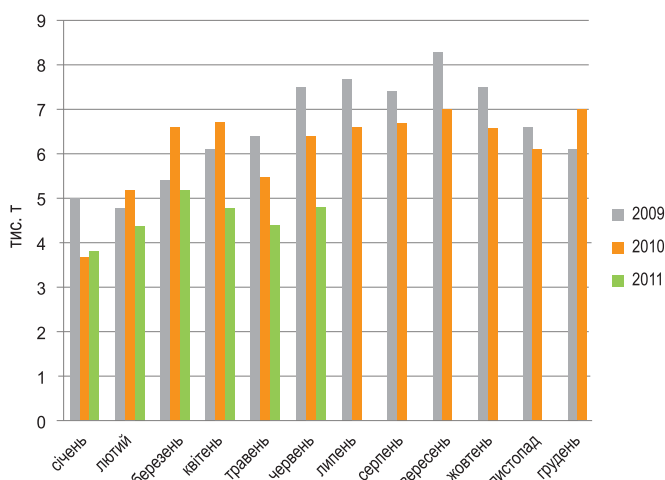

Рис. 12. Обсяги виробництва яловичини і телятини свіжої (парної) чи охолодженої, 2009-2011 рр. (за даними Держкомстату)

Незважаючи на певні коливання, що притаманні розвитку ринку свинини в Україні, за останній рік (червень 2010 р. – червень 2011 р.) спостерігається загальна тенденція до зростання обсягів виробництва свинини свіжої (парної) чи охолодженої в середньому на 0,4 тис. т щомісяця (рис. 10). Це призвело до отримання даного показника на рівні 16,1 тис. т за червень 2011 року. Необхідно відмітити, що максимум виробництва свіжої (парної) чи охолодженої свинини за перше півріччя 2011 р. традиційно припадає на квітень місяць (17,2 тис. т), що пов'язано із зростанням споживчого попиту у цей період. Проведені нами дослідження свідчать про наявність пікових періодів виробництва даної продукції – це місяці грудень, квітень, червень та липень. Якщо перші два піки пояснюються традиційним святкуванням українців, то пікове виробництво свіжої (парної) чи охолодженої свинини на початку літа пов'язане із зменшенням запасів концентрованих кормів.

Виходячи з цього, в червні 2011 р. порівняно з початком року було вироблено вказаної продукції більше майже на третину (на 32,0%) або на 3,9 тис. т. Загалом за шість місяців 2011 р. вироблено 90,2 тис. т свинини свіжої (парної) чи охолодженої, а за відповідний період 2009 року – лише 44,8 тис. т, тобто протягом двох років в Україні подвоїлось виробництво даної продукції.

Причиною цього, на наш погляд, є сприятливі природно-кліматичні умови для виробництва зернових, наявність міцної кормової бази, традиційність української кухні, а також швидші темпи зростання роздрібних цін на яловичину. Слід зазначити пріоритетність споживання українцями свинини порівняно з яловичиною як у свіжому, так і замороженому вигляді. Особливо яскраво демонструє дану ситуацію співвідношення між виробленою свининою свіжою (парною) чи охолодженою та яловичиною і телятиною свіжою (парною) чи охолодженою – 16,1 тис. т проти 4,8 тис. т за червень 2011 року (на 235,4%).

Щодо свинини мороженої, то за даними Держкомстату у червні 2011 року порівняно з попереднім місяцем обсяги її виробництва зросли на 0,1 тис. т (16,7%) (рис. 11). Слід

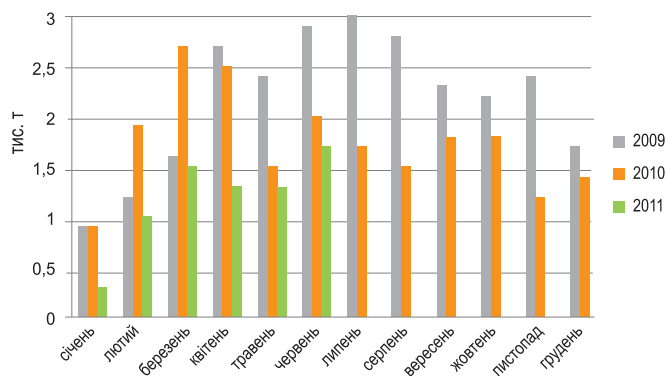

Рис. 13. Обсяги виробництва яловичини і телятини мороженої, 2009-2011 рр. (за даними Держкомстату)

відмітити, що виробництво даного виду продукції протягом останнього року майже не змінилося, що пов'язано із використанням у промисловій переробці переважно свинини свіжої (парної) чи охолодженої. Окрім цього, сучасні торговельні мережі та споживачі також надають перевагу охолодженій продукції порівняно із замороженою. Виходячи з цього, свіжа продукція в загальному обсязі виробництва свинини складає 95,8%, а на долю замороженої припадає лише 4,2%.

На протипагу виробництву свинини свіжої (парної) чи охолодженої, протягом червня 2010 року – червня 2011 року у виробництві яловичини і телятини свіжої (парної) чи охолодженої спостерігається загальний тренд до зниження на 0,22 тис. т щомісяця (рис. 12). Проте, за останні півроку обсяги виробництва даного виду продукції зросли на 26,3%.

Максимальні спади у виробництві яловичини і телятини свіжої (парної) чи охолодженої у розрахунку до попереднього місяця спостерігаються у квітні (-7,7% або -0,4 тис. т) та травні (-8,3% або -0,4 тис. т). Але за червень 2011 року порівняно із травнем відбулося відновлення даного показника до попереднього рівня і обсяги виробництва яловичини і телятини свіжої (парної) чи охолодженої знову склали 4,8 тис. т.

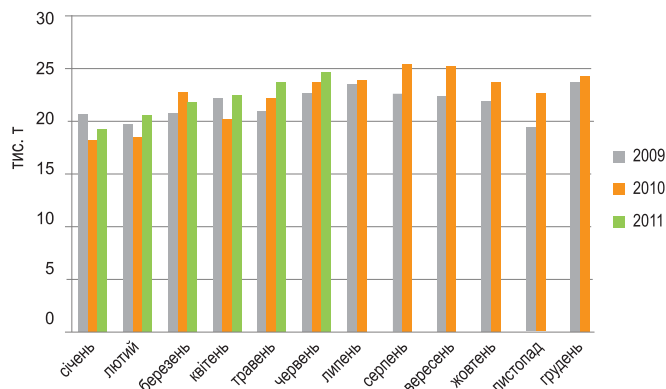

Рис. 14. Обсяги виробництва ковбасних виробів, 2009-2011 рр. (за даними Держкомстату)

Обсяги виробництва яловичини і телятини мороженої за останній рік (червень 2010 р. – червень 2011 р.) також мають тенденцію до зниження на 0,044 тис. т щомісяця, проте досягнувши свого мінімуму у січні 2011 року (0,3 тис. т), обсяги виробництва демонструють тенденцію до відновлення, що дало змогу за останній місяць виробити 1,7 тис. т – на 66,7% більше, ніж у травні (рис. 13). Порівняно із червнем 2009-го та 2010-го років виробництво скоротилось на 41,4 та 15,0% відповідно.

Виробництво ковбасних виробів в Україні за останні шість місяців 2011 року після падіння до мінімальної позначки 19,2 тис. т у січні поступово відновлює свої позиції (рис. 14). Порівняно з січнем поточного року, зростання обсягів виробництва ковбасних виробів склало 28,1%. У червні в порівнянні з попереднім місяцем обсяги виробництва ковбасних виробів в Україні збільшились на 0,9 тис. т або 3,8%.

ІМПОРТНО-ЕКСПОРТНІ ТЕНДЕНЦІЇ

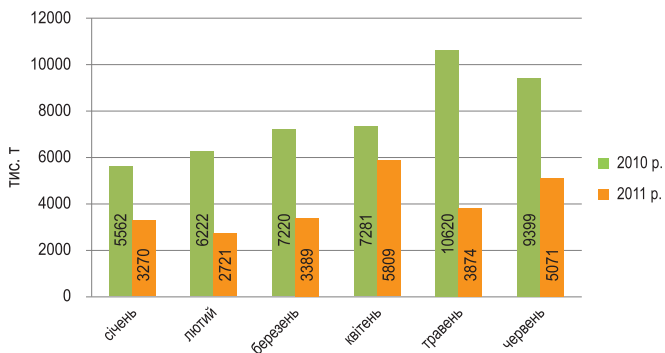

Рис. 15. Обсяги імпорту м'яса свиней у I півріччі 2010 р. – 2011 р.

Тенденції щодо майже повної відсутності експорту м'яса свиней зберігаються, адже на внутрішньому ринку відчувається його дефіцит. Основну частину імпорту свинини складає м'ясо європейського та бразильського походження. Загалом, за I півріччя 2011 р. в Україну було поставлено 24,1 тис. т свинини на загальну суму 48,7 млн доларів (рис. 15). Якщо порівняти ці показники з даними за I півріччя попереднього року, помітне загальне скорочення обсягів імпортованої свинини. Зокрема обсяги поставок у натуральному

об'ємі скоротились на 52% (22 тис. т), а в грошовому еквіваленті – на 58,7% (34,3 млн доларів).

Лідером з поставок за шість місяців поточного року виявилась Бразилія з показником 11,01 тис. т свинини на суму 21,93 млн доларів. Середня ціна контракту становила 1993 доларів/т. Дещо нижчі показники у Німеччині. За цей же період з країни поставлено 4,1 тис. т м'яса свиней на суму 10,56 млн доларів із середньою вартістю 2590 доларів/т. Замикає трійку лідерів Польща, яка експортувала до України 3,54 тис. т свинини на загальну суму 6,27 млн доларів.

Проаналізувавши структуру поставок м'яса за I півріччя 2010 та 2011 років (рис. 16 та 17), можна відмітити, що структура країн-експортерів суттєво змінилась. Зокрема, частка бразильського м'яса скоротилась на 12%, а Польща поставила на 7% продукції більше. Також відчутно збільшились поставки з Німеччини та Бельгії.

Експорт м'яса свиней в період з січня по червень поточного року з території України становив 6,33 тис. т на загальну суму 29,11 млн доларів. Майже 100% усього українського експорту м'яса даної категорії пішло до Росії. Ціна поставок свинини до цієї країни у травні становила 4600 доларів/т.

Рис. 16. Структура імпорту свинини за I півріччя 2011 р.

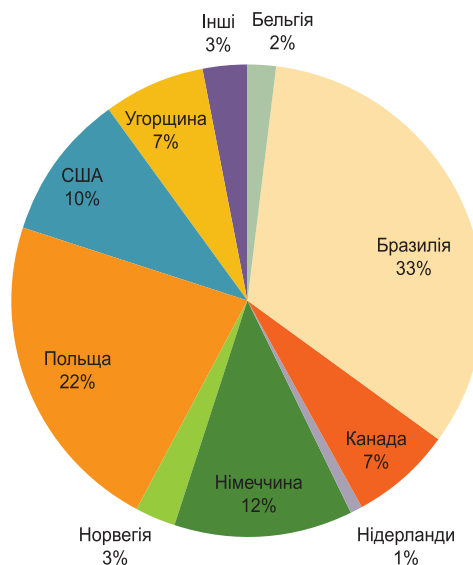

Рис. 17. Структура імпорту свинини за I півріччя 2010 р.

РИНОК СВИНИНИ РОСІЇ ТА БІЛОРУСІЇ

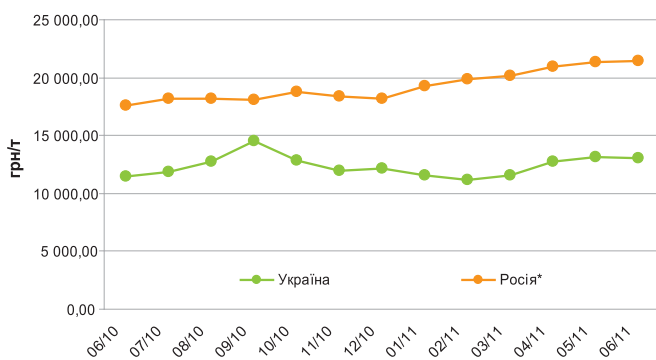
ДИНАМІКА ЦІН

Впродовж року (червень 2010 р. – червень 2011 р.) закупівельні ціни на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами України всіма каналами реалізації, досягнули свого максимального значення у вересні 2010 року (14 484,0 грн/т) та мінімального – у лютому 2011 року (11 153,0 грн/т). У I півріччі 2011 р. закупівельні ціни на живець мають стійку тенденцію до зростання: в середньому на 18,27 грн/т щомісяця за проаналізований період (рис. 18).

У червні 2011 р. закупівельна ціна на свинину в Україні становила 13 023 грн/т, що на 73 грн (0,6%) нижче порівняно з травнем поточного року та на 1870 грн. більше (12,4%) проти

січня 2011 року. В червні 2010 року закупівельні ціни на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації, становили 11 438 грн/т (87,8% від рівня закупівельних цін на свинину в червні 2011 року).

За даними Росстату, поголів'я свиней у всіх категоріях господарств Росії станом на 1 серпня 2011 року склало 18,8 млн голів, що на 0,8% більше, ніж на 1 липня поточного року та на 0,1% більше, ніж на 1 серпня 2010. При чому за рік чисельність тварин в господарствах населення скоротилася на 6,8% (на 470 тис. голів) до 6,4 млн голів, а у промисловому свинарстві зросла майже на 4,0% (на 470 тис. голів) до 12,4 млн голів. Тим часом Белстат повідомляє, що у сільгоспорганізаціях країни поголів'я свиней на 1 серпня 2011-го склало 2,973 млн

* для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню

Рис. 18. Ціни на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації, червень 2010 р. – червень 2011 р. (за даними Росстату та Держкомстату України)

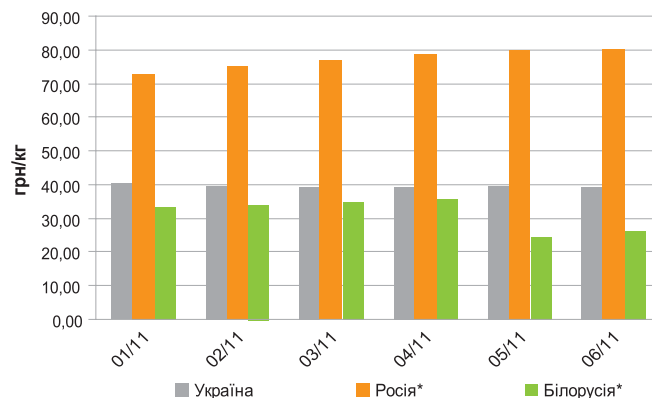
голів, що на 4,9% більше порівняно з відповідною датою попереднього року. В Російській Федерації закупівельні ціни на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації, вищі проти українських в середньому на 30-40%. Свого мінімуму вони досягли в червні 2010 року (17 553,44 грн/т), після чого мають стійку тенденцію до зростання в середньому на 328,57 грн/т за місяць. Дана тенденція переважає українське зростання цін у 18 разів.

Ми прогнозуємо зростання закупівельних цін на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації, як в Росії, так і в Україні. У північного сусіда дане підвищення буде пов'язане із збільшенням на 01.07.2011 року до 223 випадків захворювання свиней африканською чумою та нездатністю Россільгоспнадзору налагодити належний контроль переміщення даної продукції, а також із скороченням поставок в Росію м'яса свиней з трьох штатів Бразилії у зв'язку з прорахунками в роботі бразильських ветеринарних служб країни, частка якої в імпорті свинини до Росії у 2010 році складала 35%. При цьому у спеціалістів Россільгоспнадзору залишаються запитання до ветеринарної служби Німеччини, яка нездатна контролювати роботу підрозділів окремих земель. На цьому фоні зростання рівня життя населення Росії сприятиме зростанню внутрішнього попиту на свинину, що, в кінцевому результаті, вплине на підвищення закупівельних цін.

В Україні буде спостерігатись подібна ситуація – не дивлячись на високий прогнозований рівень урожаю 2011-го, зернові не подешевшають, відтак через зростання собівартості виробництва закупівельні ціни на свинину теж рухатимуться вгору. При цьому в Росії прийнята постанова про зниження імпорتنних квот на м'ясо у 2012 році, згідно яких квоти на м'ясо свинини знизяться з 500 тис. т в 2011 році до 350 тис. т в наступному. Це пов'язано з планованим збільшенням виробництва свинини в Росії у 2012 році на рівні 2,4 млн т та захистом інтересів російських товаровиробників.

ЦІНИ НА ОКРЕМІ ВИДИ М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ В МЕРЕЖАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ, РОСІЇ ТА БІЛОРУСІЇ У І ПІВРІЧЧІ 2011 РОКУ

У першому півріччі роздрібний ринок свинини України характеризується поступовим зменшенням (на 19 коп. щомісяця, починаючи з січня 2011 року) цін, рівень яких за червень 2011 року склав 39,26 грн/кг. Це на 0,11 грн (0,5%) дешевше

* для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню

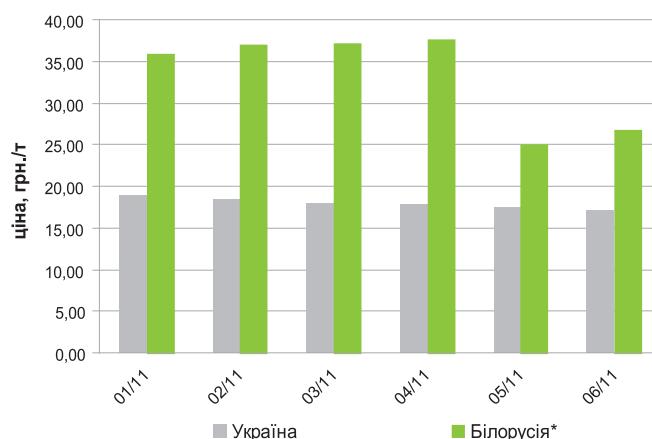
Рис. 19. Рівень цін на свинину в мережах роздрібною торгівлі в Україні, Росії та Білорусії, I півріччя 2011 року (за даними Держкомстату України, Росстату та Белстату)

проти травня 2011 року та 0,71 грн (2,9%) менше порівняно з січнем 2011 року (рис. 19). Ситуація пов'язана із збільшенням обсягів реалізації свинини сільськогосподарськими підприємствами на переробні підприємства та зниженням рівня реальних доходів населення.

В Росії спостерігається протилежна тенденція – починаючи з червня 2010 року, коли роздрібні ціни на свинину були найнижчими (65,38 грн/кг), відбувається стабільне їх зростання в середньому на 1,55 грн/кг щомісячно. У червні 2011 року роздрібна ціна свинини в Росії склала 80,33 грн/кг, що на 35 коп. (0,5%) більше відносно травня 2011 року та на 11,36 грн/кг (10,4%) більше відносно початку року.

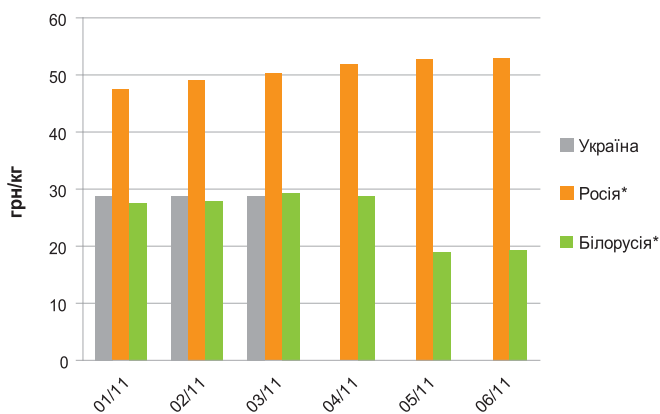
У Білорусії спостерігається подібна тенденція до зростання роздрібних цін на свинину, включаючи квітень місяць. У травні 2011 року відбулась 50% девальвація білоруського рубля відносно американського долара, що призвело до різкого зниження цін на всі види продукції, включаючи і свинину. Так, в квітні 2011 року роздрібна ціна свинини становила 35,59 грн/кг проти 33,54 грн/кг на початок року. Тим часом у травні 2011 року роздрібні ціни на білоруську свинину знизилась до 24,41 грн/кг, а у червні рішенням уряду Білорусії вони були підвищені до 26,49 грн/кг (8,5%).

Якщо аналізувати рівень роздрібних цін на свинину в Україні, Росії та Білорусії, найнижчий їх рівень у червні 2011 року зафіксований у Білорусії: майже на 50% менше, ніж в Україні, та втричі менше порівняно з Росією.

* для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню

Рис. 20. Рівень цін на сало в мережах роздрібною торгівлі в Україні та Білорусії, I півріччя 2011 року (за даними Держкомстату України та Белстату)

* для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню

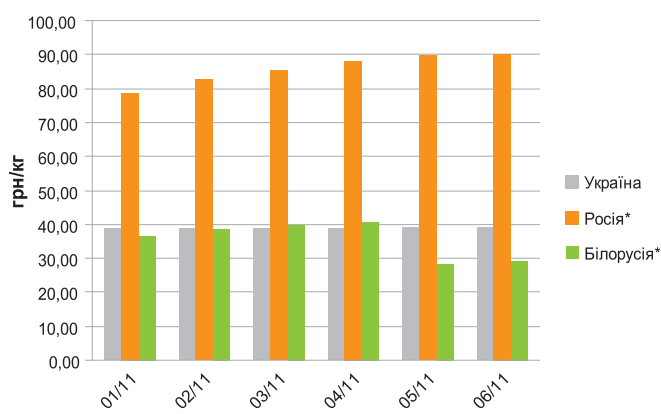
Рис. 21. Рівень цін на ковбасу варену І ґатунку в мережах роздрібно́ї торгівлі в Україні, Росії та Білорусії, І півріччя 2011 року (за даними Держкомстату України, Росстату та Белстату)

Усі тенденції, притаманні роздрібним цінам на свинину в І півріччі 2011 року в Україні, Росії та Білорусії, є характерними для роздрібного ринку сала та варених ковбас першого ґатунку цих країн (рис. 20).

Так, за червень 2011 року роздрібна ціна 1 кг сала в Україні склала 17,18 грн, що на 30 коп. (1,7%) менше порівняно з травнем 2011 року та на 1,77 грн/кг (9,3%) нижче відносно початку поточного року. В Білорусії роздрібна ціна 1 кг сала була найвищою у січні 2011 року – 35,97 грн/кг проти 37,70 грн/кг у квітні цього року; тоді як у травні впала до 25,06 грн/кг, а у червні відновилася до 26,74 грн/кг.

Ціна 1 кг ковбаси вареної І ґатунку в мережах роздрібно́ї торгівлі Росії за червень 2011 року склала 53,11 грн, що на 27 коп. (0,5%) більше порівняно з травнем 2011 року та на 5,68 грн/кг (12,0%) більше відносно початку 2011 року (рис. 21).

В Білорусії дана продукція на початку 2011 року коштувала в роздрібній торгівлі 27,70 грн/кг, а в квітні цього ж року – 28,94 грн/кг. У червні 2011 року роздрібна ціна ковбаси вареної І ґатунку коштувала 19,20 грн/кг проти 19,09 грн/кг в травні цього ж року.

* для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню

Рис. 22. Рівень цін на яловичину в мережах роздрібно́ї торгівлі в Україні, Росії та Білорусії, І півріччя 2011 року (за даними Держкомстату України, Росстату та Белстату)

На роздрібному ринку України ціни на яловичину в проти-вагу свинині мають тенденцію до зростання – на 0,09 грн/кг в середньому за місяць впродовж першого півріччя 2011 року (рис. 22). Це пов'язано із зниженням обсягів як виробництва, так і реалізації яловичини і телятини свіжої (парної) чи охолодженої в країні. У червні 2011 року роздрібна ціна на яловичину склала 39,10 грн/кг, що відповідає рівню цін у травні та на 0,37 грн/кг (1,0%) більше порівняно з січнем 2011 року.

В Росії роздрібні ціни на яловичину мають стійку тенденцію до зростання – в середньому на 2,37 грн/кг щомісяця від початку 2011 року. Їх рівень у червні 2011 року склав 90,10 грн/кг, що на 0,32 грн (0,4%) більше порівняно з травнем, та на 11,60 грн/кг (14,8%) більше порівняно з січнем 2011 року.

В Білорусії цей вид м'яса найдешевший у порівнянні з Україною та Росією. Рівень роздрібних цін на яловичину за січень 2011 року у Білорусії склав 36,81 грн/кг проти 40,10 грн/кг в квітні поточного року. У червні 2011 року 1 кг яловичини в роздрібній торгівлі Білорусії коштував 29,22 грн/кг проти 28,55 грн/кг в травні цього ж року.

РИНОК СВИНИНИ У СВІТІ

За даними Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), за рік індекс FAO цін на м'ясо підвищився на 18%. Індекс цін на продовольство зріс на 39%. При цьому у ЄС ціни на продовольство збільшилися за рік на 4%, а за останнє десятиліття – на 26%.

Після відчутного зниження на початку 2011 року, надалі ціни на свинину у більшості країн ЄС впевнено демонстрували висхідну динаміку, досягнувши наприкінці червня цього року найвищої від 2008 року позначки (рис. 23). За інформацією Єврокомісії, у 2010/11 МР (липень-червень) вартість свинини підвищилася в середньому на 10% до 1,56 євро/кг, а яловичини – до 3,44 євро/кг (на 15% за рік). Це пов'язується із збільшенням попиту з боку Китаю, а також із скороченням поголів'я внаслідок подорожчання кормів (зокрема кукурудза за рік подорожчала на американській біржі CBOT на 71%). У більшості країн ЄС ціни на свинину станом на 1.09.2011-го рухаються у боковому коридорі впродовж вже більше п'яти тижнів.

Однак аналітики Rabobank International прогнозують подальше зростання цін на м'ясну продукцію у ЄС у зв'язку із підвищенням світового попиту на яловичину та свинину.

Європейський Союз продовжує шукати шляхів підтримки своїх виробників і оголосив про виділення коштів на популяризацію сільськогосподарської продукції ЄС серед споживачів. Комісія Європейського Союзу затвердила 26 таких програм у 13 країнах-членах ЄС. Загальний бюджет програм, які триватимуть від одного до трьох років, складає 75,1 млн євро. Половину – 37,6 млн євро – профінансує. Кампанії охоплюють не тільки свинарство, а й виноробство, органічне сільське господарство, овочівництво, садівництво, лісове господарство, молочне скотарство та переробку, виробництво оливкової та соняшникової олії, яєць, м'ясної продукції.

Так, у **Великобританії**, наприкінці серпня стартувала розрахована на 18 місяців програма «Дай обіцянку» («Make the Promise») із бюджетом 2 млн фунтів стерлінгів. Вона спрямована на популяризацію свинини, маркованої британським знаком якості «Червоний трактор» (Red Tractor), який вказує на те, що свинина британського походження та вироблена одним із 78 тис. господарств, які входять до системи гарантії якості, та дозволяють відстежити весь шлях продукту від столу до поля. Рекламна кампанія розгорнеться не тільки на телебаченні та біг-бордах, але й у популярних щоденних газетах та

жіночих глянцевах, щоб підштовхнути споживачів ретельніше вибирати свинину чи продукти із неї та надавати перевагу тим, які марковані «Червоним трактором». Головна ідея кампанії – спонукати споживачів пообіцяти «Більше задумуватися над тим, яка свинина на виделці» («Give more thought to the pork on my fork»).

Німеччина у II півріччі 2011 року продовжує зміцнювати свої позиції провідного виробника свинини в ЄС. Німецькі підприємства готові платити більшу ціну за свиней, ніж їхні данські колеги з компанії Danish Crown. За заявою президента Данської сільськогосподарської ради (Danish Agricultural Council), керівництво Danish Crown занадто пізно відреагувало на кризу свинарської індустрії. За його словами, плани Danish Crown зі скорочення собівартості забою на датських бійнях чудові, але запізнилися на рік. У зв'язку з цим експерт заявляє, що і сам займеться відвантаженням порослят до Німеччини, якщо Danish Crown і далі не в змозі платити фермерам таку гарну ціну за свиней, як їхні німецькі колеги.

Після стрімкого підвищення цін на свинину до рекордних 1,7 євро/кг, які демонстрував іспанський ринок на початку 2011 року, впродовж I півріччя ціни знизилися до 1,670 €/кг. Аналітики коментують, що економічні проблеми країни почали позначатися і на ринку свинини. Так, згідно останньої інформації, опублікованої комітетом статистики Міністерства сільського господарства Іспанії, впродовж I півріччя 2011 р. у Іспанії було забито на 1,8% більше свиней у порівнянні із аналогічним періодом попереднього року. У Іспанії, яка належить до країн ЄС-лідерів за поголів'ям свиней (29 млн. голів у 2009 р.), за січень-червень цього року загалом було забито 20,560 млн голів свиней проти 20,189 млн голів впродовж першої половини 2010 року. Обсяги виробленої свинини впродовж першого півріччя 2011-го порівняно із аналогічним періодом 2010-го зросли на 1,41% до 1,717 млн т.

З моменту появи африканської чуми свиней в районі Йонава, **Литва**, майже половина виробників свинини стверджує, що працює на межі виживання, через значне скорочення споживчих цін.

Класична чума свиней спричинила серйозний збиток промисловості, зокрема тому, що Росія закрила свій ринок для експорту, і наразі весь обсяг свинини, виробленої в країні, повинен реалізовуватись тільки в її межах, а на литовських ринках рівень цін на 10-15% нижчий.

Представники галузі вважають, що через закриття ринків торгових партнерів, виробники втрачають 1,25-1,67 млн доларів США. За даними Литовської асоціації виробників свинини, принаймні половина фермерських господарств на межі виживання. За рішенням Європейської комісії експорт литовської свинини заборонено до кінця жовтня.

«Таким чином, вся галузь перебуває на межі краху, і тільки втручання держави може врятувати ситуацію, тому що згідно навіть найоптимістичніших прогнозів, 45% господарств підуть з ринку протягом найближчих двох місяців», – говорять представники Литовської асоціації виробників свинини.

Россільгоспнагляд ввів тимчасові обмеження на постачання м'яса і м'ясної продукції до **Росії** з підприємств 14 країн світу, в тому числі п'яти країн Євросоюзу.

За результатами лабораторного моніторингу в 2011 році тимчасово заборонені поставки в Росію з десяти німецьких підприємств, п'яти бельгійських, двох іспанських, одного голландського і одного шведського. Крім того, введено режим посиленого контролю щодо 64 підприємств, розташованих в 21 країні світу, у тому числі стосовно 19 підприємств в п'яти країнах Євросоюзу.

У квітні цього року фахівці Россільгоспнагляду провели вибірку інспекцію 29 бразильських м'ясопереробних підприємств. Жодне з них не

Євросвинка-плюс

Big Dutchman

Biomim

Торговельний дім
БіосМортадель
Селекційно-генетичний Центр

CIT

CIT

BAUER Group
FOR A GREEN WORLDPorc-Ex
BREEDINGMSD
Animal Health

Alltech

AGPO ex

WESSTRON
VETAGRAVIS
RAIFFEISEN AGfor a better life
olmixBiochem
Feed Safety for Food Safety®DanBred
INTERNATIONAL

AgroSoft®

Hypor

DanBred
INTERNATIONAL

AgroSoft®

DanBred
INTERNATIONALDanBred
INTERNATIONALDanBred
INTERNATIONAL

За підтримки:

Є питання
по свинарству?Шукайте відповіді
на PigUA.info

Новини галузі :: Ціни та аналітика
Технології :: Новини компаній
Інтерв'ю :: Ферми України
Торговий майданчик

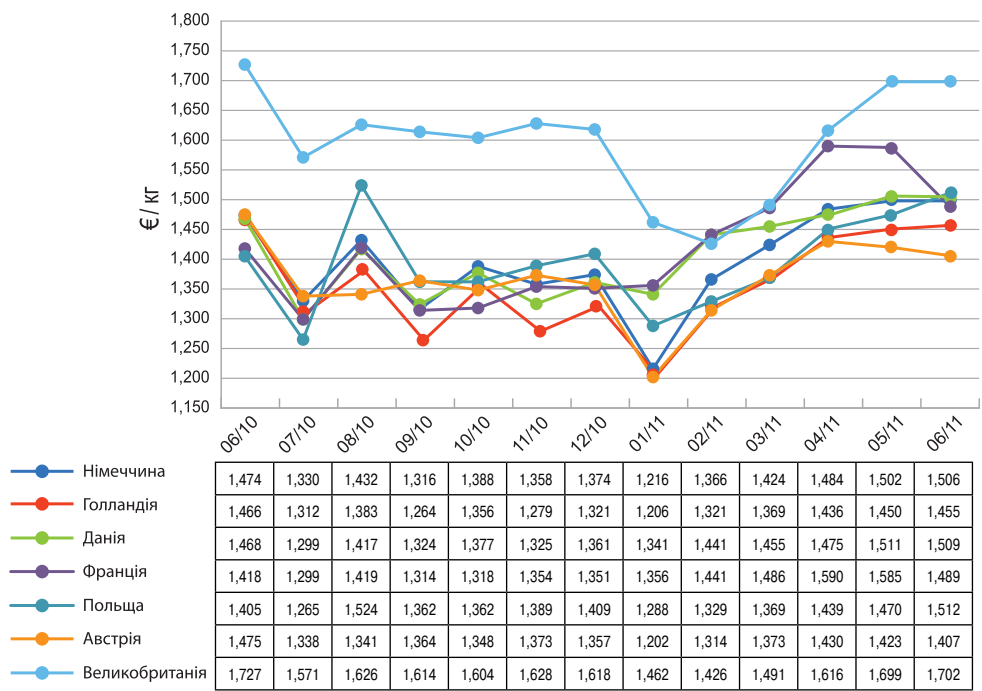

Рис. 23. Ціни на свиней у деяких країнах ЄС, червень 2010 р. – червень 2011 р.

Примітка: щоб забезпечити максимально достовірний аналіз, офіційні дані про ціни у різних країнах Європи скореговані до базової умови.

Базова умова: 56% пісного м'яса, ціна від виробника, забійний вихід 79% (відношення маси неохолодженої туші до живої маси перед забоєм), без урахування ПДВ

відповідало нормам і вимогам законодавств Росії та Митного союзу. Рос-сільгоспнагляд звернувся до ветеринарної служби Бразилії з проханням усунути виявлені порушення і гарантувати виконання необхідних норм, щоб уникнути масштабних обмежень. Однак відповіді досі не отримали.

Бразилія наростила експорт свинини у червні 2011 року завдяки тому, що російські трейдери збільшили закупівлі якраз перед тим, як у середині місяця набула чинності заборона на імпорт бразильського м'яса зі штатів Мату-Гросу, Ріу-Гранді-ду-Сул і Парана. Так, поставки бразильської свинини в червні склали 52,8 тис. т, що на 17,3% більше, ніж у травні поточного року і на 12,4% більше, ніж у червні минулого року. Вартість червневого експорту свинини досягла 152,1 млн доларів США. Це на 20,1% перевищує показники травня поточного року і на 29,7% – червня минулого року. Усього за перше півріччя 2011 року по відношенню до аналогічного періоду минулого року обсяг експорту впав на 1,1% до 266,9 тис. т, але його вартість зросла на 11,2% – до 735,3 млн доларів США. У 2010 році провідним постачальником свинини за кордон був штат Ріу-Гранді-ду-Сул, на який припадало 38,5% від загального обсягу експорту. У січні-червні 2011 року штат залишився лідером, але його частка впала до 34,9%. Також знизилися показники по штатах Мінас-Жерайс і Мату-Гросу. При цьому в загальному обсязі експорту зросла частка таких штатів як Санта-Катаріна, Парана, Гояс, Сан-Паулу, Мату-Гросу-ду-Сул. Найбільшим у Бразилії експортером свинини в напівтушах є штат Ріу-Гранді-ду-Сул, на частку якого в січні-червні 2011 року припало 44,1% від загального обсягу експорту даного товару з Бразилії. На другому і третьому місці – Парана (30,4%) і Гояс (17,5%).

Аналітики на нещодавній Всесвітній виставці свинини в Де-Мойні (штат Айова, США) пророкували важкі часи **для галузі свинарства США**. Поєднання повеней і посухи різко обмежили кормові ресурси для виробників і для тих, хто працює на грошових ринках, намічаються важкі часи зниження цін.

Проте американський експорт свинини зростає, і є надії на підйом експорту до Південної Кореї та на азіатські ринки, а також поставлено мету вийти на ринок В'єтнаму. Свинарі звернулися до уряду США із проханням швидше реалізувати угоди про вільну торгівлю, укладені з Південною Кореєю, Панамою та Колумбією, щоб не втратити своєї частки ринку серед інших країн-експортерів, зокрема країн ЄС.

Під час виставки Національна рада у справах виробників свинини (NPPC) висловила стурбованість новими правилами Державної хлібної інспекції, Управління боєнь і скотопригінних майданчиків (GIPSA) у Законі про сільське господарство США. Якщо вони набудуть чинності, виробництво свинини може скоротитися на два відсотки.

У Китаї рівень інфляції наприкінці липня 2011 року сягнув рекордних показників за останні 37 місяців. Основною причиною стали ціни на найпопулярніший вид м'яса у країні, свинину, що лише за рік подорожчала майже на 57% і сягнула 26,22 юанів/кг (2,95 євро/кг). Ситуація спричинена істотним скороченням обсягів місцевого виробництва: низькі ціни на місцеву продукцію в першій половині 2010 р. і хвороби різко скоротили число свинячого поголів'я, викликавши в країні дефіцит свинини.

У країні триває активна урбанізація і багато фермерів кидають свої господарства та вирушають на заробіток в міста.

У липні уряд Китаю вжив ряд заходів для скорочення рівня інфляції і зниження цін на свинину: виділив 2,5 млрд. юаней (приблизно 391 млн доларів) для інвестування у розвиток найбільших свиноферм країни, а також обіцяє підвищити субсидії (свинарі отримують 100 юанів за кожну вирощену свиню і 800 юанів за свиню, яка загинула в результаті того чи іншого захворювання).

Ринкові аналітики стверджують, що китайський уряд також має намір збільшити імпорт свинини в країну, щоб, таким чином, взяти під контроль інфляцію. Безумовно, ситуація, коли ціни на місцеву свинину на внутрішньому ринку Китаю перевищують вартість імпортного м'яса, вкрай вигідна для іноземних постачальників. Згідно зі статистичними даними Міністерства сільського господарства США (USDA), за останні 8 місяців обсяг експорту свинини до Китаю склав 1,192 млн т. (на 169 млн. доларів). Представники USDA впевнені, що вже з кінця серпня Китай збільшить імпорт американської свинини, і така тенденція збережеться, ймовірно, і в наступному році.

Згідно із прогнозам віце-президента Асоціації тваринників КНР, подорожчання свинини триватиме до кінця року через обмежену пропозицію, подорожчання робочої сили та кормів. Попит на комбікорми в країні досягає 700 000 т/рік, а функціонуючі заводи можуть виробляти лише 170 000 т/рік, тому країна змушена імпортувати різницю. Також він додав, що збільшення виробництва свинини можна очікувати лише в першій половині наступного року.

РИНОК КОРМІВ

У червні нинішнього року ціни на концентровані корми усіх категорій продовжували зростати (рис. 24). Передовсім це пов'язано зі скороченням запасів сировини для виготовлення кормів. Постійне подорожчання сої та соняшнику призвело до того, що подорожчали також макуха і шрот.

Через брак сировини більшість олієекстракційних заводів призупинили виробництво продукції, а відтак, і продаж концентрованих кормів. Запаси соняшникового шроту досить незначні. Тож цілком імовірно, що ціни на шрот соняшниковий та макуху можуть упасти тільки після нового врожаю.

Однак слід урахувати той факт, що світовий попит на соняшникове насіння неспинно зростає, а український товар є доволі привабливим для іноземних споживачів. Тому вітчизняні трейдери для більшого прибутку намагатимуться експортувати максимум насіння. Отож сподіватися, що ціни на макуху та соняшниковий шрот упадуть нижче минулорічних, не варто. Проте потрібно врахувати і те, що цього року в Причорноморському регіоні соняшнику прогноують зібрати більше, ніж торік, а це може дещо охолодити попит.

Упродовж місяця соняшниковий шрот подорожчав на 2,4% (+50 грн./т) – 2180 грн./т. Соняшникова макуха – на 4,2% (+90 грн./т), до 2250 грн./т. Що стосується соєвого шроту, то він подорожчав майже на 2% (100 грн./т), до 5275 грн./т. Соєва макуха подорожчала на 2,2% (+94 грн./т), до 4394 грн./т.

Упродовж року (червень 2010-червень 2011) на ринку концентрованих кормів відбувалися помітні коливання цін. Високий світовий попит на олійні спричинив їх масовий експорт, що зумовило скорочення внутрішніх запасів і стрибок цін. Найвідчутніше зростання продемонструвала соняшникова макуха. З червня минулого по червень нинішнього року вона подорожчала на 63,6%. На другому місці у цих «перегонах» – соняшниковий шрот, який подорожчав на 41,6%. За ними «вишикувалися» соєвий шрот та соєва макуха. Ці корми подорожчали, відповідно, на 32,7% та 28,1%.

Доказом того, що запаси концентрованих кормів малі, є офіційні дані Держкомстату. За його інформацією, станом на 1 липня цього року запаси концентрованих кормів були меншими, ніж торік, на 7% і становили 3473,3 тис. ц (рис. 25). Цей показник є найнижчим за останні кілька років.

У 2010-2011-му маркетинговому році на українському ринку зерна утворилася доволі складна ситуація. Неврожай

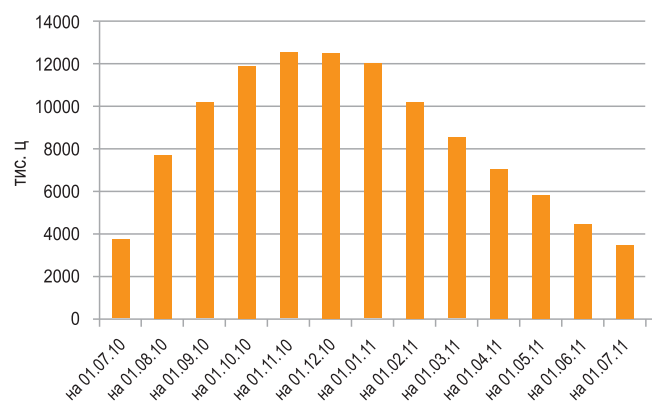

Рис. 25. Наявність концентрованих кормів в Україні, усього тис. ц кормових одиниць, липень 2010-липень 2011 (за даними Держкомстату)

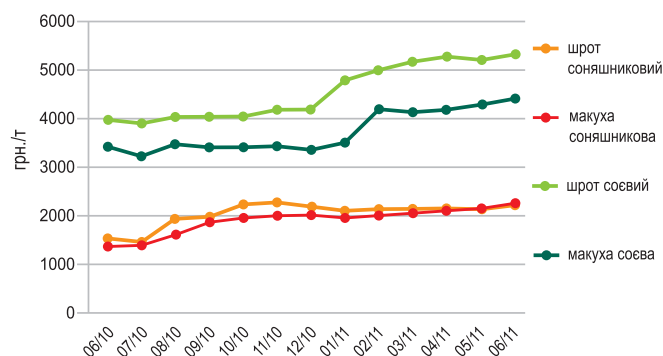

Рис. 24. Динаміка цін на концентровані корми, червень 2010 – червень 2011

зернових улітку 2010 року спричинив подорожчання зерна. Держава намагалася втримати ціни за допомогою запровадження експортних квот, однак це не дало бажаного ефекту.

Якщо порівняти ціни 2010-го та 2011 року з червня по червень, зерно подорожчало майже вдвічі (рис. 26). Зокрема, пшениця (на умовах СРТ) подорожчала на 68%, пшениця (на умовах EXW) – у 2,3 рази, а кукурудза (на умовах EXW) – майже на 80%.

У червні 2011-го на світових біржах відбувся великий стрибок цін на фуражне зерно. Головними причинами стало загальне сповільнення темпів зростання світової економіки та стрибки цін на нафту, оскільки вартість зернових (з яких виготовляють біопаливо) напряму залежить від її ціни. Ще однією важливою причиною стали новини про сприятливі погодні умови у США та країнах Чорноморського регіону. Середньовиважена ціна на пшеницю (на умовах СРТ) у червні впала на 2% (-29 грн./т) до рівня 1746 грн./т. Ціни на пшеницю (на умовах EXW) та кукурудзу (на умовах EXW) зменшилися на 4% (-77 грн./т) та 7% (-144 грн./т) відповідно до 2048 грн./т і 2149 грн./т.

Що стосується прогнозів, то малоімовірно, що ціни на зернові впадуть до минулорічних, адже попит на світовому ринку, який щороку зростає, цього не допустить. Також не варто забувати, що з 1 липня набув чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та про ставки вивізного (експортного) мита на деякі види зернових культур», згідно з яким це мито встановлюється у межах від 9% до 14%.

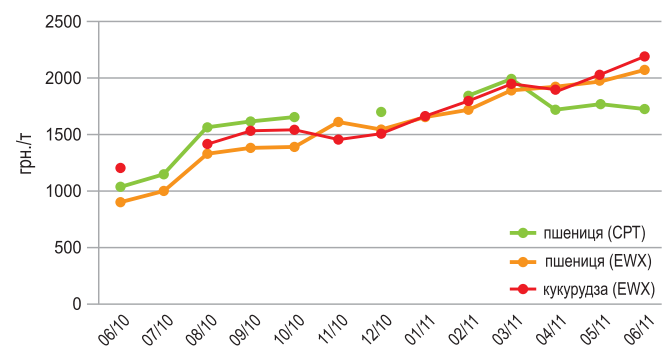

Рис. 26. Динаміка цін на фуражне зерно, червень 2010-червень 2011 (за даними зернотрейдерів)

РИНОК КОРМІВ. ПРОГНОЗИ

ПШЕНИЦЯ. УКРАЇНА

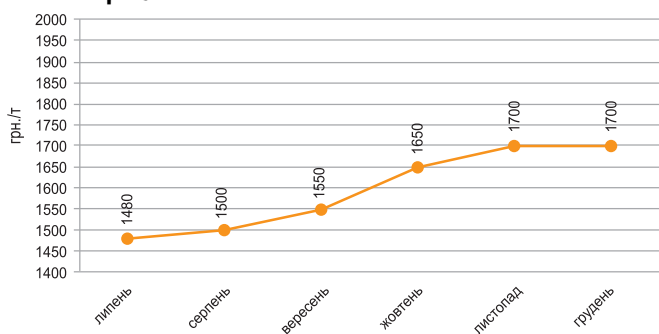

Рис. 27. Ціна попиту на пшеницю 5-го класу, грн./т

Враховуючи економічну нестабільність в країнах ЄС та боргові проблеми США, трейдери очікують, що в цих країнах запровадять економічні регуляційні програми, аби не посилити кризове становище. Криза може спричинити коливання цін: восени вони знизяться, але ближче до зими почнуть різко зростати. Причина в тому, що восени будуть спроби позбуватися валют і відбудеться виведення коштів із фондових бірж (в очікуванні зниження ділової активності). Це призведе до падіння нафтового ринку, а золото продовжить зростати в ціні. Однак після стрімкого виведення коштів із бірж розпочнеться вкладення активів у сировинні біржі (окрім нафти та газу). Кошти витратимуться на продовольство, що спричинить інфляцію та призведе до зростання агрономічних бірж (багато спекулянтів перейдуть на сировинні біржі) ближче до зими.

Серпень. У серпні відбулось незначне підвищення ціни за рахунок збільшення попиту від мусульманських країн (Рамадан), які є основними імпортерами українського зерна (рис. 15). Це призвело до збільшення активності на вітчизняному ринку. Однак ціни стримували такі чинники: хороший урожай в Україні, тактика трейдерів змусити аграріїв збувати збіжжя за нижчою ціною для отримання обігових коштів на посівну та завершення збору врожаю, стрімка реалізація пшениці Росією, а також стабільність на європейському ринку – відкриття експорту з України й Росії, очікування хорошого врожаю.

Вересень. Трейдери, враховуючи ріст попиту з боку переробників та експортерів і скрутне становище з пшеницею у світі, почнуть накопичувати об'єми. Оскільки ЄС також буде нарощувати імпорт через низькі запаси і об'єми виробництва, відмову від мита та квот на ввіз пшениці та ячменю, він може втратити свою позицію одного з лідерів з експорту. Експортери та переробники розуміють, що у вересні аграрії потребують грошових активів і будуть збувати невеликі партії зерна. З урахуванням того, що мусульманські країни нарощували об'єми у серпні, то зростання ціни в Україні у вересні буде не суттєвим.

Жовтень. Буде спостерігатися зростання ціни, оскільки експортери та переробники почнуть «змагатися» за пшеницю, але аграріям не потрібні будуть значні грошові вкладення у діяльність. Свій вплив матиме і зростання котирувань на європейському ринку че-

рез незадовільний баланс пшениці у світі – ЄС та Північна Америка очікують зниження виробництва та скорочення перехідних запасів. Знаючи про таку тенденцію, аграрії будуть продавати зерно невеликими партіями в надії на подальше зростання попиту й ціни.

Листопад. У попередні місяці експортери нарощували партії закупівель і цим самим «підштовхували» ріст цін. У листопаді на українському ринку посилюється внутрішній вплив переробників, які почнуть накопичувати запаси, оскільки до цього вони були змушені витратити кошти на посівні та збиральні кампанії, якщо мають власні землі. Це може спричинити зростання ціни, але не таке стрімке, як у жовтні – не буде потужного впливу з боку експортерів. Все ж існує ймовірність різкого зростання ціни через низькі світові запаси і виробництво, а також збільшення попиту на імпорт пшениці в ЄС.

Грудень. На ринку пануватиме стабільність через накопичення запасів експортерами та переробниками, а також через недостатню кількість потужностей для зберігання. З огляду на високі ціни експортери та переробники зменшать активність закупівель на українському ринку. Деякі аграрії почнуть збувати пшеницю, оскільки вважатимуть, що пік максимальної ціни залишився в минулому, а попереду на них чекають витрати на зберігання. Отже експортери та переробники зможуть наростити об'єми без збільшення ціни.

ЯЧМІНЬ. МАТІФ (ФРАНЦІЯ)

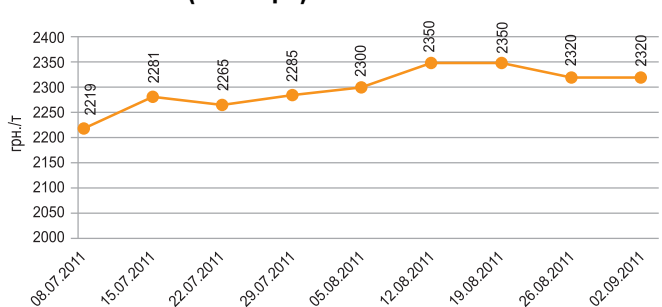

Рис. 28. Ціна ячменю на MATIF (EURONext), Франція, грн./т

Враховуючи тенденцію до зростання пари EUR/USD, яка підігріває попит та активність на європейському ринку ячменю, існує більша ймовірність росту ціни. Трейдери очікують значного скорочення виробництва в ЄС, що неодмінно призведе до значного зростання котирувань на MATIF.

На початок серпня прогнозувався ріст ціни, оскільки несприятлива погода заважала збирати врожай (рис. 16). Ще одним фактором підвищення ціни були низькі запаси в ЄС. Зменшити напругу зможе зняття квот та мита на ввіз ячменю до ЄС. Навіть після стрімкого зростання цін у 2010/11 МР не відбулося суттєвого зниження перед початком нового МР (на відміну від попередніх МР). Це свідчить про те, що переробники й експортери боротимуться за сировину, і підвищуватимуть на неї ціну.

На початку вересня відбудеться стабілізація ціни у зв'язку з очікуваннями нового врожаю ярого ячменю та послабленням напруги на європейському ринку.

ЯЧМІНЬ. УКРАЇНА

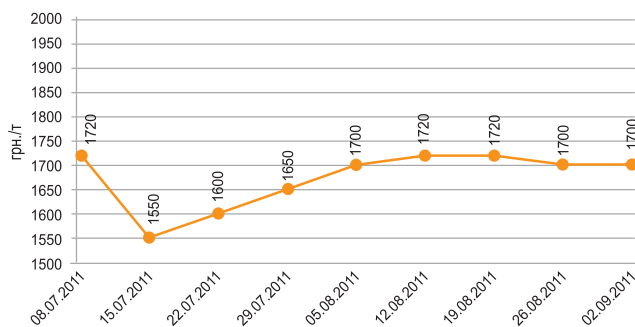

Рис. 29. Ціна пропозиції ячменю в Україні, грн./т

Зазвичай у період із січня по березень спостерігається збільшення попиту з боку переробників, що пояснюється необхідністю поповнення запасів до нового врожаю. Коли переробникам не вистачає запасів, то для покриття дефіциту наприкінці МР вони починають збільшувати ціну. В новому МР, який вже почався, спостерігається інша ситуація (рис. 17). Враховуючи введення заборони на вивіз та квотування, що негативно позначилось на активності експортерів, переробники залишилися без конкурентів, це дозволило їм за стабільною ціною покривати потреби. Відповідно відпала потреба у накопиченні запасів на початку нового МР. На даний момент ціну формують експортери, у яких є можливість наростити прибутки через обмеженість світової пропозиції та низький рівень запасів, а також відкриття експорту до ЄС. Розуміючи це, експортери починають першими накопичувати запаси, що вже призвело до зростання ціни.

На початок серпня різниця між українською ціною та ціною на МАТІФ складала більше 600 грн./т. У середньому різниця була 350 грн./т. Тому в експортерів є потенціал нарощення запасів за рахунок збільшення ціни.

До середини вересня ціна буде стабільною через намагання експортерів та переробників знизити ціну попиту: аграрії потребують поповнення обігових коштів для завершення збиральної кампанії. У переробників ще є достатньо власного ячменю. Решта учасників очікують появи тренду на європейському ринку, і можливо, зниження ціни. Наприкінці вересня ціни можуть незначно зрости.

КУКУРУДЗА. СВОТ (США)

Українські експортери залежні від ціни на американському ринку через конкуренцію країн американського континенту з Україною за світовий експорт кукурудзи (рис. 18). На Чиказькій торговій біржі

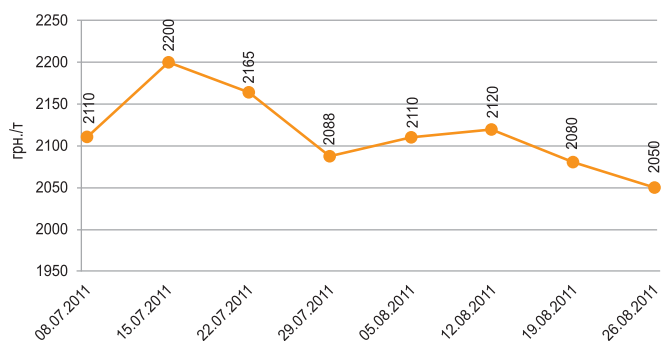

Рис. 30. Ціна на кукурудзу на СВОТ, США, грн./т

(СВОТ) відбувається ситуація подібна до тієї, що склалася у 2007/08 МР: стрімке зростання ціни у червні-липні (хоча традиційно в цей період в очікуванні нового врожаю спостерігається зниження активності на світовому ринку). За рахунок цього знижують стартову ціну на кукурудзу нового врожаю. У 2006/07 МР відбувся ріст ціни через низький рівень врожаю в ЄС. Це тримало ринок у напрузі до кінця МР. Уже у 2007/08 МР очікувався рекордний збір, який призвів до суттєвого зниження котирувань.

На серпень ц. р. трейдери прогнозували ріст попиту без активності на біржі. Оскільки світові запаси низькі, а учасники ринку перебували в очікуванні нового врожаю, зростання ціни не відбулося. Крім того спостерігалась тенденція до зниження цін у серпні.

КУКУРУДЗА. УКРАЇНА

На початку нового МР та під час збору врожаїв активність переробників невисока, оскільки більшість з них проводять власні збиральні кампанії. Це унеможливує закупівлю та накопичення додаткових запасів через дефіцит коштів. До того ж у них будуть власні запаси кукурудзи. У серпні за попередні МР спостерігалось збільшення попиту переробників через потребу поповнення запасів. Багато аграріїв через дефіцит грошових коштів (збиральна та посівна кампанії) змушені продавати невеликі партії кукурудзи. Разом з тим, одним з головних чинників впливу на попит кукурудзи з боку українських експортерів є тенденції на американському ринку. Там спостерігається зниження цін у липні-вересні, саме тоді закінчується МР у США. Знаючи таку ситуацію, експортери не намагатимуться стрімко збільшувати об'єми закупівель, щоб не спровокувати ріст ціни. Стабільність ціни буде зумовлена низькою активністю на початку МР та незнанням тренду на американському ринку. На українському ринку експортери почнуть активні дії у жовтні-листопаді, коли зросте активність на американському.

На початку серпня не існувало різниці між ціною української кукурудзи (пропозиція) та ціною на СВОТ. Враховуючи той факт, що накопичення переробниками та експортерами об'ємів кукурудзи, на відміну від минулих МР, відбувалося пізніше, це зменшує потребу у поповненні запасів у серпні.

Отож, у серпні ціна пропозиції кукурудзи на українському ринку була стабільною. Через побоювання скорочення світових запасів світовий попит на кукурудзу збільшиться (рис. 19). Це призведе до активізації закупівель експортерами й, відповідно, до зростання ціни української пропозиції.

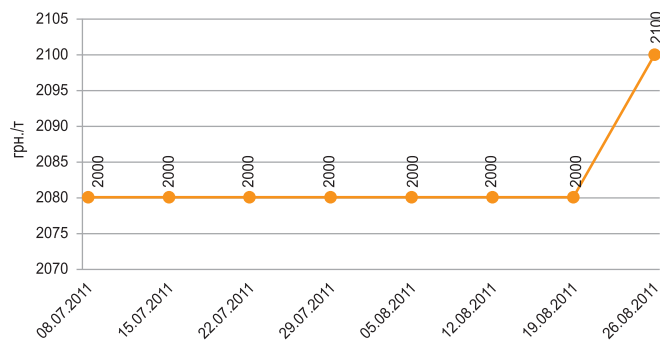

Рис. 31. Ціна пропозиції кукурудзи в Україні, грн./т

СОЯ. СВOT (США)

Зниження виробництва сої у 2011/12 МР головними країнами-експортерами (США, Бразилія, Аргентина) призведе до зростання ціни. Наприкінці 2010/11 МР ціна не знижується, що спостерігалося в попередні МР (окрім 2009/10 МР – коли відбувалося загальне зростання цін на всіх сировинних біржах). Враховуючи реагування ринку сої на коливання цін нафтопродуктів, які наразі істотно знизилися, можна прогнозувати зростання цін у 2011/12 МР. Але таким стрімким, як у 2010/11 МР воно не буде. Отож до кінця 2011-го не варто очікувати суттєвого зниження світових цін на сою. Коригування можуть відбутися на початку нового МР.

Тенденція до зростання споживання сої світовими лідерами також є підтвердженням думки про можливе зменшення об'ємів експорту та загострення боротьби між переробниками та трейдерами.

Збільшення попиту у головних країнах-імпортерах потягне за собою загострення боротьби, що ймовірно призведе до значного зменшення запасів. Тому у травні-червні 2012 р. варто очікувати зростання світової ціни, яке буде наслідком спроб учасників ринку (переробників і трейдерів) накопичувати запаси по мірі того, як вони будуть знижуватися.

На відміну від щорічних тенденцій, під кінець 2010/11 МР ситуація стабілізувалась. Причиною було значне зростання споживання сої у США, Бразилії та Аргентині (близько 87% загального світового експорту), що навіть зменшило експорт із цих країн.

У 2011/12 МР очікується зменшення виробництва сої, значне зростання її споживання країнами американського континенту, – це потягне за собою скорочення світових запасів. Відповідно, можна очікувати зростання ціни на сою на СВOT до кінця 2012 р. Ймовірно, що зростання проходитиме не такими швидкими темпами, як у 2010/11 МР, оскільки вже зараз ціна є високою. Це може призвести до того, що деякі учасники ринку (переробники, країни-імпортери) шукатимуть альтернативу сої. Однак у жовтні 2011 р. слід очікувати стрімкого зростання ціни на сою.

У вересні спостерігатиметься зростання цін на сою через загострення боротьби між учасниками ринку на СВOT (рис. 20). Або ж значне зростання цін буде спричинене затримкою збиральної кампанії та зниженням врожаю у США через погіршення погодних умов.

СОЯ. УКРАЇНА

За даними Держкомстату, валовий збір сої в Україні у 2007/08 МР становив 700 тис. т; 2008/09 МР – 788 тис. т; 2009/10 МР –

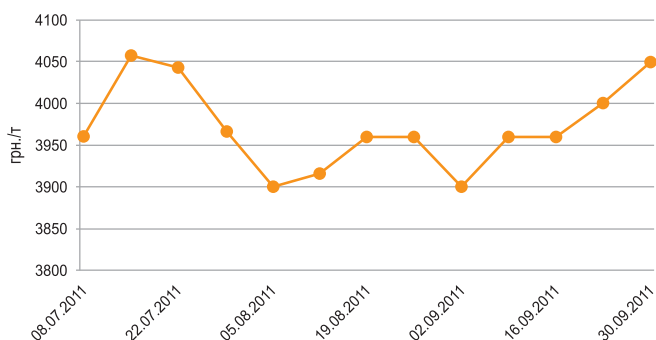

Рис. 32. Ціна на сою на СВOT, США, грн./т

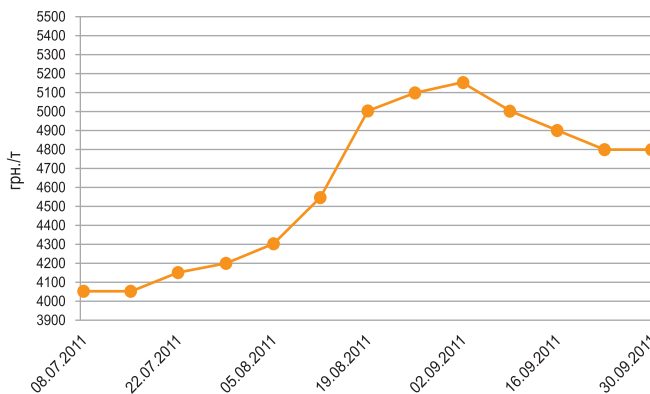

Рис. 33. Ціна попиту сої в Україні (на умовах EXW), грн./т

1012 тис. т; 2010/11 МР – 1630 тис. т. Урожай 2011/12 МР очікується на рівні 2087 тис. т. Але через несприятливі погодні умови в Україні існує ймовірність зниження врожаю у 2011/12 МР та все ж сої буде зібрано більше, ніж у 2010/11 МР.

Внутрішнє споживання сої в Україні у 2007/08 МР було на рівні 500 тис. т; у 2008/09 МР – 525 тис. т; у 2009/10 МР – 750 тис. т; у 2010/11 МР – 700 тис. т. У 2011/12 МР внутрішнє споживання очікують на рівні 750 тис. т.

Експорт сої з України у 2007/08 МР становив 190 тис. т; у 2008/09 МР – 270 тис. т; 2009/10 МР – 263 тис. т; 2010/11 МР – 900 тис. т. У 2011/12 МР експорт очікується на рівні – 1300 тис. т.

На українському ринку сої кожного МР коливання ціни відбувається в різні періоди. Така ситуація спричинена тим, що на внутрішньому ринку працює декілька великих компаній, які або стрімко скуповують великі партії, або є великими виробниками сої, що дозволяє їм диктувати ціни.

Спостерігається тенденція до різкого збільшення ціни на сою в липні-серпні через незначну пропозицію на ринку (рис. 21). Після зростання відбувається зниження у зв'язку із настанням збору нового врожаю. Якщо збір урожаю сої розпочнеться на початку вересня, це призведе до зниження ціни. Додатковими факторами для зниження ціни у вересні будуть:

- відсутність її (ціни) зниження упродовж всього 2010/11 МР – відповідно експортери й переробники будуть намагатися встановити найнижчу ціну;
- велика ймовірність продовження зниження ціни на нафтопродукти у світі, що призведе до тиску на світовий ринок сої, тому експортери змушені будуть знижувати ціну попиту на сою;
- волатильність ринку сої на СВOT.

Однак, вже наприкінці вересня можна очікувати стабілізації ціни. Оскільки експортери та переробники будуть намагатися наרוшувати партії закупівель одразу після зниження ціни, щоб придбати потрібні об'єми за мінімальною вартістю, то в жовтні можна очікувати зростання попиту та ціни на сою.

СОЄВИЙ ШРОТ. УКРАЇНА

Спостерігається синхронність між коливаннями цін на сою та соєвий шрот. Однак ціна на соєвий шрот змінюється повільніше, ніж на сою. Оскільки на українському ринку постійно відчувається брак шроту, то напруга не спадає. Через брак українського соєвого шроту доводиться імпортувати продукт. Якщо взяти до уваги те, що внутрішнє споживання у 2011/12 МР очікується на рівні попереднього 2010/11 МР, то імпортований соєвий шрот однозначно буде присутнім на українському ринку. Більші об'єми імпортованого шроту з'являються у січні-лютому, що пояснюється потребою у поповненні сировинних запасів як переробниками, так і фермерами. Також у цей період активізується експорт, як спроба наростити закупівлі через тенденцію зростання цін на сою на світовому ринку.

Збільшення попиту на початку 2011/12 МР призведе до зростання ціни на продукт у 2011/12 МР.

Спостерігається тенденція до зростання ціни приблизно на 500 грн./т на початку кожного МР у порівнянні з початком попереднього МР. Тому існує велика ймовірність зростання ціни наприкінці 2011/12 МР до 6000 грн./т.

Активність експортерів сої на українському ринку має великий вплив на ціноутворення. Як тільки почнуть піднімати ціни на сою, неодмінно почнеться зростання ціни пропозиції на соєвий шрот.

Враховуючи той факт, що експортери стрімко нарощуватимуть експорт з України через зручне розташування до ЄС, очікування зниження виробництва і підвищення внутрішнього споживання в країнах амери-

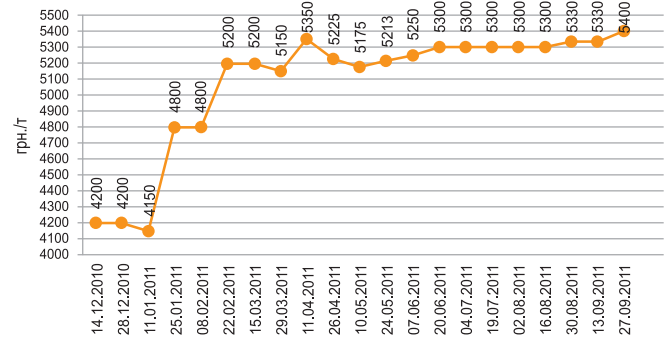

Рис. 34. Ціна на соєвий шрот в Україні, грн./т

канського континенту, які займають близько 87% світового експорту можна стверджувати, що в 2011/12 МР збільшиться вплив українських експортерів на ринок соєвого шроту.

Наприкінці вересня відбудеться зростання цін (рис. 22) через необхідність накопичення запасів, обмеженість пропозиції шроту та входження на ринок експортерів. Експортери сої наприкінці вересня не будуть стрімко нарощувати об'єми закупівель через не чітко виражений тренд на СВOT. Однак вони розуміють, що в новому МР попит на імпорт зростатиме (відповідно зростатимуть світові ціни), а також відбудеться нарощування сектору тваринництва в Україні і зростатиме потреба на продукт на внутрішньому ринку, що загострить боротьбу між переробниками та експортерами.

СОНЯШНИКОВИЙ ШРОТ. УКРАЇНА

Враховуючи тенденцію до зростання внутрішнього споживання шроту та значний рівень експорту у співвідношенні з виробництвом (99% експорту від виробництва), можна очікувати загострення боротьби між експортерами та внутрішніми споживачами (фермерськими господарствами України). Це призведе до зростання ціни на шрот соняшниковий в Україні.

Виробництво олії розпочинається в жовтні після збору врожаю, що позначається на зростанні попиту, і відповідно, ціни на олію. Отож, у жовтні-листопаді відновлюється попит на соняшниковий шрот. Враховуючи зростання попиту на олію з боку головних імпортерів (ЄС, Індія та Туреччина), можна очікувати зростання ціни на шрот не тільки в Україні, але й у світі. Також додатковим фактором послужить зниження світового виробництва сої і збільшення її споживання.

Українські переробні потужності дозволяють отримувати до 3 млн. т соняшникової олії. Переробники планують виробити у 2011/12 МР 2,8 млн. т олії, тож існує можливість нарощувати власні потужності. Також присутність світових виробників олії в Україні та переваги українського шроту над російським (вміст протеїну в українському складає 39-40,5%, у російському – 37%) є додатковим поштовхом для збільшення виробництва. Це підсилить бажання основних імпортерів працювати з українськими переробниками.

Суккупність переваг дозволяє прогнозувати подальше нарощення виробництва та посилення впливу України на світовому ринку. Імпортери, розуміючи переваги і маючи збільшену потребу у імпорті соняшника, олії та шроту, все більше будуть «прив'язуватись» до України, а значить експортери підвищуватимуть попит та ціни.

У ЄС очікується збільшення споживання та імпорту соняшникового шроту. Враховуючи той факт, що основним експортером шроту є Україна (до 30% від світового експорту), то можна говорити про загострення боротьби на українському ринку між експортерами та внутрішніми споживачами: очікується збільшення внутрішнього споживання шроту соняшникового та ріст цін шрот в ЄС та Україні.

Інформація Держкомстату свідчить про тенденцію до збільшення експорту шроту у січні-лютому, тому й ціна на шрот зростає наприкінці січня – на початку лютого.

Слід вважати доцільним купувати соняшниковий шрот вже у жовтні, оскільки в листопаді-грудні почнеться ріст цін. Причиною підвищення

ціни буде збільшення попиту з боку експортерів, які почнуть закупівлі раніше, ніж у попередні МР. Причиною тому є збільшення попиту з боку країн-імпортерів, особливо з ЄС. Разом з тим буде спостерігатися тенденція до збільшення внутрішнього споживання, що також загострить боротьбу за шрот в Україні з боку господарств. Додатковим фактором буде зростання ціни на олію в Україні та на CIF (Роттердам).

На початку вересня варто очікувати стабільної ціни на шрот соняшниковий через стабільність ціни на українському ринку соняшникової олії і відсутність активності на ринку шроту (рис. 23). Завершення збиральної кампанії та врожайність культури вплинуть на формування подальшої ціни на шрот.

Наприкінці вересня варто очікувати зниження ціни через зниження ціни на українському ринку соняшникової олії, занадто високі ціни у порівнянні з цінами на шрот у світі і початок формування стартових цін на соняшниковий шрот. Також зниження ціни можна очікувати через рекордне виробництво в Україні соняшникового шроту та відсутність зниження ціни на шрот протягом попереднього 2010/11 МР (на відміну від інших маркетингових років).

Існує ймовірність зниження тренду на зростання ціни через несприятливу погоду в Україні та Росії, що може призвести до зниження врожаю соняшнику. Важливим фактором може бути зростання цін на фуражні культури, особливо на зернові, причиною якого буде зняття митних квот. Якщо взяти до уваги низький рівень експорту зернових з України на початку 2011/12 МР, в разі зняття митних квот значно зросте попит від експортерів, що в свою чергу спричинить більшу активність переробників.

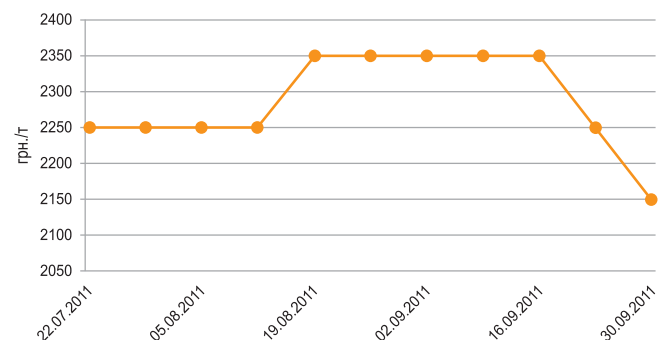

Рис. 35. Ціна пропозиції соняшникового шроту в Україні, грн./т

НОВЕ У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ: ДЕ Ж СОБАКУ ЗАРИТО?

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Олександр Поліводський,
директор та засновник правничої фірми «Софія».

Народився 1973 року, адвокат (із 2000-го), спеціалізується на аграрному, земельному праві, нерухомоті та судових спорах. Кандидат юридичних наук (із 1999-го), має наукове звання доцента, викладає курси «Земельне право» та «Використання земель у підприємницькій діяльності» в НАУКМА. Член ради науково-правових експертиз при Інституті держави і права, член Асоціації правників України та Комітету підприємців АПК при ТПП України. Юридичний радник Української Аграрної Конфедерації та низки громадських організацій АПК. Його неодноразово запрошували в якості радника міжнародні організації: МФК (IFC), ЄБРР (EBRR), Світовий банк (WB), Європейська комісія тощо.

З вересня 2010 р. член Ради підприємців при КМ України.

Чи не є ПДВ засобом конфіскації майна?

З 1998-го до 2010 року єдиною дотацією, що справді діяла, було повернення ПДВ від реалізації готової продукції, яку українські виробники свинини мали змогу отримувати щомісяця. Ці кошти зосереджувалися на спеціальному рахунку підприємства. Накопичені суми хоча й можна було витратити лише на визначені законом цілі, однак вони цілковито належали виробникові.

З ухваленням нового Податкового кодексу запровадили аналогічну схему. Однак у перехідних положеннях цього ж кодексу зазначено, що підприємства, зокрема ті, що переробляють м'ясо, до 1 січня 2015 р. переказують кошти до бюджету. Невдовзі було ухвалено постанову Кабінету Міністрів № 523 від 27 квітня 2011 р. «Про внесення змін до Порядку нарахування податку на додану вартість, що сплачується до державного бюджету переробними підприємствами за реалізовані ними молоко, молочну сировину та молочні продукти, м'ясо і м'ясопродукти, іншу продукцію переробки тварин, закуплених у живій вазі, а також виплати і використання коштів, що надійшли від його сплати». Відповідно до цих нормативних актів, кошти ПДВ, що мали використовуватися на потреби переробників, переказують до державного бюджету.

Фактично ці кошти не повертаються тим виробникам, які сплачують до нього кошти, а використовуються відповідно до рішень державних органів. Особливої уваги тут заслуговують виробники м'яса та м'ясопродуктів. Адже хоч у назві постанови чітко зазначено «про моло-

ко і м'ясо», в самому змісті процедуру повернення ПДВ більш-менш конкретно прописано лише для виробників молока, хоча й тут виникає багато питань стосовно того, чи повертаються ці кошти взагалі. Що стосується порядку нарахування ПДВ, пов'язаних із ним виплат та використання коштів виробниками м'яса, то сказано лише, що кошти ПДВ обліковуються сільськогосподарським виробником. А далі – чи їх нараховуватимуть на спеціальний рахунок, чи дотуватимуть, чи надаватимуть підтримку – невідомо.

Враховуючи те, що державна бюджетна система діє за принципом «дозволено тільки те, що дозволено», постанова аж надто схожа на простий механізм конфіскації коштів сільгоспвиробників.

Однак українським свинарям ще можна сподіватися на підтримку держави у вигляді реалізації «Програми розвитку свинарства на період до 2015 року», затвердженої наказом Міністерства аграрної політики, Національної академії аграрних наук № 569/72 від 17 вересня 2010 року. Її основна мета – суттєве нарощування поголів'я (порівняно з 2009 роком – в 1,6 разу); збільшення частки свинини у м'ясному балансі до 37-40%; забезпечення виробництва експорто-орієнтованої продукції на рівні 100 тис. тонн. Досягнення їх обґрунтовується покращенням фінансово-економічного стимулювання. Зокрема, пропонується здійснювати його за такими напрямками:

- виділення пільгових кредитів з компенсацією до 2/3 відсоткової ставки на державному рівні і 1/3 на регіональному на будівництво нових і реконструкцію існуючих комплексів;

- фінансове забезпечення реалізації інноваційних проєктів з реконструкції та будівництва тваринницьких комплексів за спільної участі держави та суб'єктів господарювання з можливістю подальшого викупу;

- звільнення від сплати ввізного мита та відстрочки на 360 днів зі сплати ПДВ на сільськогосподарську техніку, обладнання, генетику, які не виробляються в Україні і ввозяться сільськогосподарськими підприємствами для будівництва нових або реконструкції діючих виробництв.

Тому я вважаю, що виробникам потрібно спільними правовими діями починати відстоювати свої права й інтереси, а також не допускати нововведень, що стримуватимуть розвиток галузі.

**Спроба захистити свої інтереси,
або
Порятунок потопаючих – справа рук
самих потопаючих**

Я вважаю, що виробникам м'яса зокрема та й сільгоспвиробникам загалом потрібно об'єднуватися для захисту своїх прав, підтримувати тих, хто вже це робить, і не боятися проявляти ініціативу.

Наприклад, не так давно я був присутній на зустрічі у Торгово-промисловій палаті з Комітетом підприємців АПК. Члени комітету наголосили на проблемі, що стосується їхньої галузі, спричиненій згаданою вище постановою, чим таки привернули увагу громадськості. Можливо, особливих змін на краще й не сталося, але добре вже те, що попереджено зміни на гірше.

Виробники свинини, як представники іншої ланки, мають усі підстави для того, щоб підтримувати такі процедури, об'єднуватись у спільній думці: так, як є зараз, бути не повинно. Для того, щоб покращити закони, потрібно створювати робочі групи, які б представляли інтереси різних галузей. На перший погляд, навряд чи ті, хто працює в рослинництві, об'єднуються з тваринниками. Навіть незважаючи на те, що вони прямо чи опосередковано впливають одне на одного. Уявіть, якщо вони об'єднуються і доведуть, що це стосується широкого кола підприємців-аграрників, то, ясна річ, разом удасться добитися більшого.

Рятівний круг чи ще один камінь на шию?

Безумовно, захищати свої інтереси – не означає конфліктувати з урядом чи якимось конкретним законом. Аграріям потрібно використовувати ті засоби, які вже законодавчо передбачено. Наприклад, це може бути вимога якогось товариства отримати публічну інформацію про рішення державного органу на користь іншого товариства чи групи інших товариств, у тому числі конкурентів. Перший має право звернутись у відповідну інстанцію і йому не повинні відмовити в наданні всієї інформації, яка стосується справи. Зокрема щодо порядку прийняття рішення та термінів його виконання.

Разом із тим не варто такі дії представляти як вимоги щодо захисту власних інтересів. Як на мене, найбільш нейтрально і «безболісно» – просити певні пояснення та документацію, надання яких передбачено законом та зможе багато що прояснити. Якщо ж порушень уникнути не вдалося, потрібно подавати відповідні позови до контролюючих органів, палат, у прокуратуру та конкретно, залежно від кожного випадку, думати, як діяти далі.

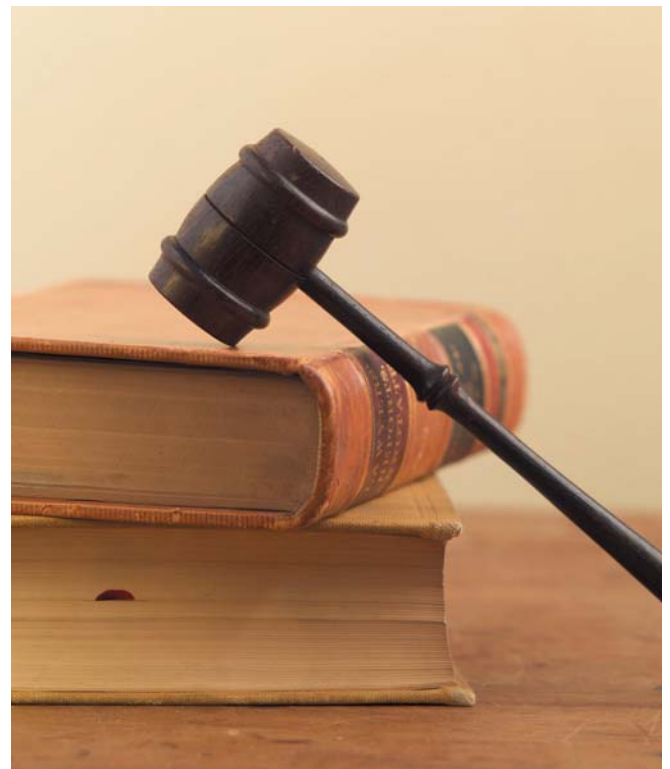
Одним із важливих аспектів, про які не варто забувати під час захисту своїх інтересів, безперечно, є юридичний. Перед тим як щось робити, добре вивчіть нормативно-правові акти, залучіть кваліфікованих спеціалістів, які сприятимуть розробці стратегії, допомогатимуть готувати документи, підказуватимуть, що саме треба змінити, щоб мінімізувати небажані ризики.

Раджу діяти на випередження – здійснювати юридичний аудит, шукати слабкі й проблемні місця та вчасно їх усувати.

Як бути, коли повагу до «старших» забуто?

Один із доповідачів III міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство», менеджер-іноземець, зауважив, що свинарський бізнес в Україні тим і «цікавий», що ледь не за кожним поворотом вас чекають якісь сюрпризи – у різних аспектах виробництва. Я мимоволі провів свою паралель: такими потугами дався новий Податковий кодекс, то як же могло статися, що ледь не кожного ранку нам можуть повідомити, що та чи інша норма (або всі разом) вже не виконується?

Непоследовність законодавства – це може спостерігатися будь-де. Спробую пояснити на простому прикладі.

Згідно з новим Податковим кодексом «консультативні, інжинірингові, інженерні, юридичні (у тому числі адвокатські), бухгалтерські, аудиторські, актуарні та інші послуги консультативного характеру, а також послуги з розробки, постачання та тестування програмного забезпечення, з обробки даних та надання консультацій з питань інформатизації, надання інформації та інших послуг у сфері інформатизації, у тому числі з використанням комп'ютерних систем» були звільнені від сплати ПДВ. Однак після того ухвалили закон, який прямо стосується згаданої консультативної діяльності – «Про внесення змін до Податкового кодексу України та про ставки вивізного (експортного) мита на деякі види зернових культур». У ньому зазначено, що з дня оприлюднення (1 липня 2011 року) перелічені компанії стають платниками ПДВ. Але ж це цілковито суперечить ухваленому кодексу: по-перше, зовсім не витримано терміни, передбачені для того, щоб учасники мали змогу розібратися та підготуватися до його виконання (6 місяців від набуття чинності нового ПК, згідно з пунктом 4.1.9); по-друге, це вже не прості корективи чи доповнення до кодексу, а його повна реорганізація. Як тепер пояснювати клієнтам, з якими укладено довготривалі договори, що умови, які не повинні змінюватись у принципі, тепер зовсім інші?

Та питання навіть не в юристах чи консультантах, а в самих підходах до ухвалення нормативно-правових актів. Їх треба змінити. Повинні діяти принципи, які виражені, наприклад, у самому Податковому кодексі: принцип стабільності. А доки вони не будуть послідовно виконуватися і не буде поваги до попередніх рішень, немає сенсу говорити про якісь концепції. Міркувати про побудову й гармонізацію системи законодавства відповідно до вимог Євросоюзу, СОТ чи інших міжнародних організацій за таких умов украй важко.

І знову про велосипед...

Найприйнятніші, найправильніші і прості принципи внесення змін до нормативно-правових актів ми можемо перейняти в тих же країнах Європейського Союзу.

Передовсім вони виокремлюють принцип правої визначеності. Він означає, що можна передбачити, яким може бути рішення суду чи державного органу.

Наступний принцип – незмінності нормативної бази, коли можна бути впевненим у тому, яким буде законодавство через 3-4 місяці, і не боятися змін: коли вони й стануться, то у прийнятних для простих людей формах.

Якщо зовнішня інтеграція і надалі посідатиме важливе місце у стратегічному розвитку країни, то нам рано чи пізно доведеться керуватися саме таким принципом.

Так, плануючи вступати до СОТ, Україна взяла на себе низку зобов'язань стосовно нововведень у законодавстві. Серед них – обов'язково повідомляти відомства країн-учасниць СОТ про проекти нормативно-правових актів. Хотів би наголосити: саме проекти, а не вже прийняті акти! На жаль, у нас ця вимога часто не виконується, хоча так бути не повинно, і сподіваємося, що незабаром тут таки стануться кардинальні зміни.

Не менш важливими принципами, які, думаю, зрозумілі без зайвих пояснень, є: принципи прозорості прийняття рішень, уникнення конфлікту інтересів та підтримки сільського господарства державою.

Пропоную детальніше зупинитися на принципі горизонтального підходу у правовому регулюванні, оскільки він є відносно новим у законодавстві ЄС і стосується того, як будувати законодавство щодо конкретних видів продукції. Так, країни ЄС 20 років тому відмовилися від нормативно-правових актів для кожного виду продукції. У питаннях правового регулювання якості та безпеки продукції вони створюють не закон для кожного найменування товару, а вимоги, які стосуються всіх видів продукції – наприклад, щодо вмісту у продуктах рослинного чи тваринного походження певних елементів, перевищення кількості яких категорично заборонено. А в нашому законодавстві простежується тенденція ухвалювати окремий закон з кожного виду продукції: «Про м'ясо та м'ясні продукти», «Про молоко та молочні продукти», «Про бджільництво» і так далі.

Такий підхід не сприяє розвитку бізнесу, збільшує кількість стандартів та заборон, не робить законодавчу систему чіткою та зрозумілою.

Не плюй у криницю, з якої воду п'єш, або Давайте жити мирно!

Одне з питань, яке прямо стосується сільгоспвиробників, – відповідальність за якість і безпеку виробленої ними продукції та шкоду, яку вона потенційно може завдати споживачам. Згідно з концепціями, які діють у нашій країні, якщо підприємство виробило продукцію і продало її, маючи при цьому всі належні сертифікати, то притягнути його до відповідальності за шкоду, заподіяну такою продукцією, практично неможливо. Мені відомий такий парадокс із власної практики, оскільки наявність сертифіката фактично звільняє від будь-якої відповідальності.

Європейська ж директива про відповідальність за дефектну продукцію вказує, що неважливо, мало підприємство документ чи ні: якщо доведено причинно-наслідковий зв'язок між споживанням продукту і завданням шкоди здоров'ю, винуватець має відповісти.

Тим часом у нас покупець, який постраждав від споживання неякісного продукту, у відповідь на своє звернення до продавця чи виробника може почути: «У мене є сертифікат, ніяких претензій бути не може». Потрапляєте у замкнене коло: виходить, що коли в нього був папірець, то отримати шкоду ви не могли в принципі.

Але так буде не завжди, українське законодавство з питань якості вже починає змінюватися. Тому вітчизняним виробникам потрібно готуватися до того, що в майбутньому проти них будуть позови з вимогами про відшкодування завданих збитків.

Так, за останні 5–10 років у нас запроваджено низку нових технічних регламентів. Нехай їх не так багато і вони стосуються не сільського господарства (щодо іграшок, котлів великого й середнього тиску і т.д.), але справа в тому, що логіка схвалення регламентів та інших законодавчих актів у технічній сфері така ж сама, як і в харчовій, — усе повторюється.

Як на мене, потрібні кардинальніші рішення стосовно відповідальності: треба дати можливість притягати до відповідальності недобросовісних гравців на ринку і навіть доводити до банкрутства — нехай зміниться власник, і новий десять разів подумає, перш ніж повторювати помилки попередника.

Різниця між теоретичним і практичним

На жаль, в Україні статус стандартів залишається майже на тому ж рівні, що був за радянських часів, — суто адміністративний. Фактично він має силу нормативно-правового акту. Цікавий момент: порівняно з Україною, в ЄС питома вага стандартів, що мають юридичну силу, дуже мала і то завдяки тому, що на них посилаються в державних актах. Переважна більшість стандартів добровільна, і теоретично учасники ринку можуть їх не дотримуватися. Але жоден супермаркет, споживач, магазин не придбає і не прийме ту продукцію, що не відповідає вимогам.

Відзначу також, як саме відбувається запровадження вимог про якість. У нас всі стандарти та нормативи розробляють і запроваджують у відповідних органах при Держспоживстандарті. А в ЄС це роблять громадські об'єднання, організації, асоціації, наукові установи. Тобто весь механізм децентралізований і це дає змогу уникнути конфлікту інтересів. Одні розробляють стандарти, другі приймають нормативи, треті контролюють їх запровадження, четверті — дотримання, а п'яті (органи акредитації) — дають дозвіл лабораторіям на такий контроль. Встановлюється збалансована система, яка сама себе контролює. Тоді як ми маємо державні й умовні розробку та контроль.

«Згідно зі стандартами» означає «якісний»?

На жаль, ми маємо суперечності не тільки між законами та нормативами, а навіть між термінами, які в них використовуються («відповідальність», «якість», «безпека» тощо).

Особливої уваги потребує питання якості. Адже відповідно до законодавства ЄС та угод СОТ це поняття не формалізоване, а термін «якість» є ринковою категорією. Натомість у нас, в Цивільному та Господарському кодексах та відповідних роз'ясненнях, його трактують, напругу прив'язуючи до стандартів. І виходить так: якщо продукція відповідає вимогам (стандартам), вона автоматично вважається якісною.

Як зробити, щоб жити з законами «душа в душу»?

Щоб спростити процес торгівлі та усунути бюрократичні перешкоди, у всьому світі гармонізують законодавство.

Україна обрала європейський шлях розвитку і тому взяла на себе низку зобов'язань щодо вдосконалення законодавчої бази.

Президент України вже підписав кілька указів щодо гармонізації в різних сферах діяльності. Але, на мою думку, рухатися треба активніше і, зокрема, розпочати впроваджувати директиви ЄС, у тому числі «Про відповідальність за дефектну продукцію», згідно з якою та ланка, яка бере участь у виробництві, несе відповідальність за шкоду, заподіяну споживачеві. Якщо такі принципи запрацюють, то неякісну продукцію продавати буде не вигідно.

Також вітчизняним виробникам варто спиратися на європейські підходи, закріплені в кількох директивах і названі «Від лану до столу» («From field to fork»). Вони означають, що кожен споживач повинен мати доступ до інформації про вироблену продукцію, і не лише про те, хто є продавцем і виробником продукції, а й про її характеристики. Згідно з вимогами ЄС, якщо споживач купить у супермаркеті м'ясо, то він має право знати, на якій фермі виростили тварину, яким кормом її годували та яким чином удобрювали поля, де вирощувався той корм. Тобто повна прозорість.

Порада

Ніколи не бійтеся захищати те, що по праву належить вам, у що вкладаєте так багато коштів, сил і здоров'я. І як людина, безпосередньо залучена до юридичної діяльності, я раджу, крім важливих технологічних та наукових моментів, ніколи не забувати ще й про юридичні. А коли мирно розв'язати спір не вдається — залучайте кваліфікованих юристів.

ПАП «АГРОПРОДСЕРВІС»: «Кожне господарство – маленька Україна. Як працюватиме ваше, такою й буде наша держава»

За більше як десять років існування ПАП «Агропродсервіс» стало провідним господарством агропромислового сектору не тільки області, а й України. Підприємство продовжує динамічно розвиватися і відкрито ділиться секретами свого успіху, адже девіз всієї корпорації «Агропродсервіс» – «Чесне партнерство».

«Ми стали новаторами на ринку нашого регіону»

Іване Адамовичу, чим сьогодні є корпорація «Агропродсервіс» і що стало першою цеглинкою у її становленні?

І.Ч.: Зараз корпорація об'єднує 14 господарств Тернопільської та Івано-Франківської областей, які займаються рослинництвом, тваринництвом та працюють у сфері послуг. Перших два роки існування ПАП «Агропродсервіс» були особливо важкими, але ми вистояли. Ми стали новаторами на ринку нашого регіону, оскільки першими почали пропонувати послуги зі зберігання збіжжя на елеваторах, вирощувати та реалізувати елітну продукцію рослинництва і тваринництва. Згодом створені нами підприємства об'єдналися, і зараз для ефективнішого управління плануємо укрупнюватися, щоб скоротити кількість підприємств у складі корпорації до семи.

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Іван Адамович Чайківський,
генеральний директор корпорації «Агропродсервіс»

У 1998 році був обраний головою правління ТОВ «Колос» села Настасів. А через рік створив власне підприємство – ПАП «Агропродсервіс». Із 1 вересня 1999 року Іван Адамович очолює підприємство та здійснює оперативне і стратегічне управління всією корпорацією. Освіта – вища економічна, магістр. Нагороджений медаллю «За працю і звитягу», відзначений численними подяками прем'єр-міністра України, міністерств, органів виконавчої влади.

А як же люди із тих сіл, що потраплять під укрупнення? Втратять роботу?

І.Ч.: Аж ніяк. Вони вже працюють на «Агропродсервіс». Я переконаний, що всі наші успіхи – завдяки згуртованому колективу кваліфікованих спеціалістів. Зараз на підприємствах корпорації трудиться більше 600 працівників на постійній основі та ще 250-300 сезонних, тому загалом наш трудовий колектив сягає тисячі осіб. Хтось працює із першого дня ПАП «Агропродсервіс», хтось тільки-но долучився до команди, але кожен виконує своє завдання і докладає часточку душі у розвиток підприємства. Ми дуже цінуємо наших працівників і приділяємо багато уваги соціальній сфері сіл, землі яких входять до складу корпорації. Так, наступного року плануємо побудувати щонайменше двадцять будинків для працівників, тому що маємо багато людей із Івано-Франківщини, Львівщини, а ще – місцевих, що за час існування «Агпродсервісу» створили сім'ї, тому питання доступного кредитного житла дуже актуальне.

«Працюємо над тим, щоб перетворити ПАП «Агропродсервіс» на одне із найбільших свиногосподарств України»

Яку частку у структурі ПАП «Агропродсервіс» займає свинарство?

І.Ч.: Загалом продукція тваринництва зараз складає 20% від всієї виробленої на «Агропродсервісі». Найбільше розвинений напрямок рослинництва: у 1999 році свою першу посівну ми проводили на 754 га, а вже у 2010-му валовий збір зернових із 32 тис. га земель корпорації перевищив 80 тис. тонн. Однак до 2015 року співвідношення галузей зміниться: працюємо над тим, щоб перетворити ПАП «Агропродсервіс» на одне із найбільших свиногосподарств України потужністю 11 тис. свиноматок. Для реалізації цього етапу уже почали реконструкцію старих та будівництво нових виробничих приміщень на базі чотирьох сіл, уклали угоду на поставку високоякісного датського поголів'я свиней, яким плануємо повністю замінити своє стадо. Запросили консультантом одного із кращих у Європі спеціалістів зі свинарства Войчеха Бонковського. Ми впевнені, що свинарство в Україні –

справді прибутковий і перспективний бізнес, якщо правильно ним займатися.

Прогнозують, що до 2020 року кількість людей на планеті із семи мільярдів зросте до восьми — всіх потрібно буде забезпечити продовольством. Більшість свинарських країн Європи вже досягли «стелі» у розвитку цієї галузі, оскільки не мають площ для розширення бізнесу. Єдиний спосіб збільшення обсягів виробництва для них — підвищувати продуктивність, яка і так на межі фізіологічних можливостей тварин. Тим часом в Україні маємо непочатий край резервів і для збільшення поголів'я, і для підвищення ефективності виробництва. Тому багато господарів, з якими я спілкуюся, не чекаючи підтримки з боку держави, беруть кредити і самі активно вкладаються у розвиток аграрного бізнесу, оскільки розуміють — за ним майбутнє.

«Ми б уже завтра склали серйозну конкуренцію продовольчим гігантам світу»

Тим не менш ПАП «Агропродсервіс» як господарство, що впевнено і динамічно розширюється, цілком відповідає вимогам Національної програми розвитку АПК щодо об'єктів, які можуть розраховувати на держзвідшкодування вкладених коштів. Як оцінюєте свої шанси та які кроки держави, на вашу думку, краще сприяли б розвитку свинарства?

І.Ч.: Всі виробники, не тільки свинарі, потерпають зараз від стихійності українського ринку. Через його неправильне регулювання маємо абсолютну непрогнозованість цінних тенденцій. Коли ціна на живець свиней скаче від 12 до 22 грн./кг, ситуацію важко назвати позитивною, адже кидаємося із крайнощів у крайнощі. Оптимально для еволюції галузі створити такі умови, щоб господарство мало можливість стабільно працювати із 20-30% рентабельності. А для цього конче необхідно не просто розробляти програми розвитку аграрного сектору, а чітко їх дотримуватися — не перекорювати під окремих учасників ринку і не порушувати правила. Якби наша влада зараз спромоглася розробити чітку програму розвитку аграрного сектору, я говорю не тільки про тваринництво, та уне-

Фото 1. Свинарче містечко ПАП «Агропродсервіс» об'єднує 16 виробничих приміщень

ДОСЬЄ – ПІДПРИЄМСТВО

ПАП «Агропродсервіс»,
с. Настасів, Тернопільська область

ПАП «Агропродсервіс» входить до корпорації «Агропродсервіс», заснованої Іваном Адамовичем Чайківським. Керує господарством Баран Андрій Степанович, а напрямок тваринництва очолює Брезовський Роман Зіновійович.

Левову частку у діяльності підприємства займає рослинництво: загалом корпорації належить більше 32 тис. га землі, на яких успішно вирощують зернові та олійні культури, що зокрема є основною сировиною для власного кормовиробництва (нещодавно господарство запустило у с. Настасів комбикормовий завод проектною потужністю 10т/год.). Крім того ПАП «Агропродсервіс» також є елітгоспом із вирощування насіння зернових.

Із 2005 року динамічно розвивається свинарство. Завдяки мудрим інвестиціям (а це близько 40 млн грн. впродовж 2006 – 2010 рр.) у сучасне технічне оснащення, налагодження виробничих процесів та навчання персоналу за п'ять років господарство наростило потужності із 6000 до 35 000 голів загального стада.

У березні 2006 року ПАП «Агропродсервіс» отримало статус племрепродуктора, а у травні 2009 року – племзаводу із розведення свиней породи Ландрас. Наразі господарство також працює із племінними свинями порід Дюрок, Гемпшир, П'єтрен польської селекції. Але у планах до 2015 року збільшити обсяги виробництва до 150 тис. свиней загального стада. Для реалізації поставлених цілей уже взялися за реконструкцію старих та будівництво нових виробничих приміщень на базі сіл Настасів, Байківці та Ланівці Тернопільської області, а також Чернів Івано-Франківської. Наприкінці вересня цього року господарство завезло 1100 голів високопродуктивних свинок та кнурців селекції DanBred для поліпшення генофонду основного стада та отримання вищих виробничих показників.

ПАП «Агропродсервіс» виступили ініціаторами та засновниками Асоціації свинарів України.

Із 2008 року ПАП «Агропродсервіс» успішно вирощує м'ясну та молочну ВРХ, а в найближчому майбутньому планує зайнятися вирощуванням індиків.

Основні виробничі показники Репродуктор:

№	Показник	Значення
1	Породи	Ландрас, Дюрок, Гемпшир, П'єтрен
2	Кількість свиноматок, голів	3020
3	Народжено живими за опорос, голів	10,2
4	Кількість опросів на свиноматку на рік	2,2
5	Відсоток запліднюваності, %	86
6	Вік поросят при відлученні, днів	21-28
7	Вага поросят при відлученні, кг	8

Дорощування та відгодівля:

№	Показник	Значення
1	Середньодобовий приріст на дорощуванні, г	410
2	Середньодобовий приріст на відгодівлі, г	820 - 830
3	Вік досягнення забійної ваги 105-110 кг, днів	180-186
4	Вихід пісного м'яса, кг	57 - 59

можливила її регулювання у ручному режимі, ми б уже завтра склали серйозну конкуренцію продовольчим гігантам світу.

Якщо «Агропродсервісу» вдасться залучити державні кошти у вигляді якихось компенсацій, то будемо їх вважати додатковими інвестиціями у розвиток нашого свинарства. Однак з огляду на все згадане вище ми покладаємося тільки на власні сили. Так, із 2006 року ми вклали у розширення та підвищення ефективності свинарства ПАП «Агропродсервіс» більше 40 млн грн. власних і кредитних ресурсів. Проте для реалізації наступного етапу вирішили не добирати кредити. Натомість готуємося до виходу на Варшавську фондову біржу – проходимо міжнародний фінансовий аудит наших підприємств. Саме завдяки ІРО – публічному розміщенню цінних паперів корпорації – плануємо залучити кошти для подальшого розвитку.

«Як працюватиме ваше підприємство, такою буде й вся держава»

Іване Адамовичу, без яких якостей не обійтися керівникові такої багатогалузевої компанії, як корпорація «Агропродсервіс», щоб підтримувати її постійний розвиток?

І. Ч.: Байдуже крупне підприємство чи мале, найперша умова – любити те, чим займаєшся. І не забувати, що від твоїх рішень залежить не тільки добробут твоєї сім'ї, а й родин усіх, хто працює у твоєму господарстві. Колектив «Агропродсервісу» дедалі більшає, і я не маю права підвести тих, хто мені довірив.

Якими словами звернулися б зі сторінок журналу до всіх, хто працює в аграрному секторі?

І. Ч.: Не втрачайте надії. Наполегливості й оптимізму – все у нас буде. Україна гарна і багата держава, тільки ще молода. Головне – ми розвиваємося, хоча, звісно, хотілося б швидше. А тут рецепт простий: кожне підприємство – це Україна в мініатюрі. Як працюватиме ваше підприємство, такою буде й вся держава. Хочемо змінити щось на глобальному рівні – починати треба із себе.

Фото 2. Завісши нову генетику розраховують отримувати щонайменше 28 відлучених поросят від свиноматки на рік

«Якщо підприємство не може отримати 20 поросят від свиноматки на рік, його потрібно згорнути»

Із тваринами якої селекції ви працюєте зараз і чому вирішили перейти на датське поголів'я?

Р. Б.: Перших свинок і кнурців для розширення стада купили у 2005-му української селекції. Продуктивність була посередньою, тому у 2007-му вирішили купувати тварин іноземної генетики: привезли 400 ремсвинок породи Ландрас та 19 кнурців порід Дюрок, П'етрен і Гемпшир польської селекції. Останніх переважно застосовуємо як кнурів-пробників, тому що порівняно із іншими породами мають вище лібідо. Проте сьогодні генетика пішла набагато далі за продуктивністю, і щоб наше свиногосподарство отримувало найкращі результати, поголів'я також потрібно найкраще із пропонованого на ринку.

В. Б.: Хочу наголосити, що неправильно судити про успішність свиногосподарства за розміром його маточного стада – підприємство може і 60 тис. свиноматок утримувати, але хіба воно успішне, якщо відлучає по десять поросят від свиноматки на рік? Головне, скільки свиней на відгодівлі, тобто м'яса (дві, три тонни?), господарство щорічно отримує від однієї свиноматки. Зараз від наших свинок польської селекції відлучаємо в середньому по 22 поросят на рік. І це максимум, на що вони здатні. Тим часом середньоєвропейські показники – 28-30 поросят, а кращі – 32-35 поросят на свиноматку на рік. Що б не казали, але всі свинарі світу знімають капелюха перед датчанами за те, що тим удалося створити таку супермаму, яка здатна привести більше 30 поросят на рік. А кожне додатково відлучене поросся – це додатковий прибуток господарства. Звичайно, датські свинки вибагливіші до кормів та умов утримання, але результати того варті.

Р. Б.: На сьогоднішній день якщо господарство відлучило 20 поросят від свиноматки на рік – це норма, отримало 22 поросят – може розраховувати на прибуток, 28 поросят – може розвиватися, а більше – достойні результати і стабільні прибутки. Тому всі господарства, які досі відлучають не більше 16 поросят на рік, –

Фото 3. Пороссята на дорощуванні

вже програли. Мабуть, останній шанс на оновлення стада високопродуктивними тваринами та модернізацію виробництва їм пропонувала цінова ситуація на свинину цього літа.

В. Б.: У Європі вважають так: якщо підприємство не може отримати принаймні 20 порослят від свиноматки на рік, це виробництво нерентабельне і його потрібно згорнути.

Ви входите до складу корпорації, що успішно займається вирощуванням зернових, забезпечує напрямком тваринництва власними кормами. Чи означає це фінансові переваги для напрямку свинарства?

Р. Б.: Підприємство спільне, але кожен напрямок фінансово незалежний. Тому зернові для виготовлення кормів я купую у підприємств корпорації, які займаються рослинництвом, за поточними реальними цінами. Таким чином забезпечуємо адекватні ринкові відносини і даємо можливість всім напрямкам розвиватися.

Всі зернові та частково білкові продукти (соя) для кормовиробництва у нас свої. Купуємо такі інгредієнти, як сухе молоко, рибна мука, продукти крові. Сою раніше теж купували дорого бразильську або аргентинську, але зараз пересвідчилися, що є українські господарства, які вирощують її належної якості. Маємо власну лінію екструдювання сої. Перевага України на ринку білкових продуктів у тому, що маємо доступний соняшниковий шрот. Крім того, підтримку у здешевленні кормів отримуємо завдяки спільним із господарствами-членами Асоціації свинарів закупівлям протеїнових продуктів.

«Прорив уже в тому, що ми спілкуємося між собою, ділимося досвідом і навчаємося разом»

Які ще сподівання покладаєте на діяльність АСУ?

Р. Б.: Прорив АСУ вже в тому, що ми спілкуємося між собою, ділимося досвідом і навчаємося разом. Найперше, що очікуємо від такої співпраці — допомога у розв'язанні практичних завдань, а також захист

Фото 4. Мембранна лагуна на 12 тис. м³ органічних відходів свиногомплексу

Напевно, не випадково менеджери, які відповідають за розвиток свинарства у ПАП «Агропродсервіс», володіють саме тією якістю, яку Іван Адамович Чайківський назвав визначальною для налагодження успішної роботи господарства: люблять свою справу. Роман Зіновійович жартує, що через обвал цін у 2000-му, який змусив його закрити приватну свиноферму, сказав собі, що поки живе, свинями займатися більше не буде. Проте, коли обійняв посаду заступника директора з тваринництва «Агропродсервісу», зрозумів: «Без свинарства жити було якось сумно». А Войцех Бонковський зізнався: «Свинарство для мене – не робота, а улюблене заняття. Я не зможу отримувати задоволення від життя, якщо не працюватиму у тваринництві».

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Роман Зіновійович Березовський, заступник директора по тваринництву

Закінчив Львівську академію ветеринарії за спеціальністю «лікар ветеринарної медицини». Навчається в аспірантурі Інституту біології тварин. Здійснює управління свиногомплексами корпорації «Агропродсервіс». З 1998 по 2000 роки працював провідним лікарем ветмедицини, потім – завідуючим аптеки. А із 2005 року працює на підприємстві.

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Войцех Бонковський (Wojciech Bakowski), консультант корпорації з питань розвитку свинарства, генеральний директор F. U. Skot (Республіка Польща)

Один із найбільш досвідчених свинарів Європи – працює у цій сфері впродовж 25 років. Відповідав за пуск потужних свиногомплексів у низці країн Європи (2005-2007 рр. – свиногомплекс на 1800 свиноматок у Латвії, 2007-2010 рр. – свиногомплекс на 2000 свиноматок у м. Уфа Росії та одночасно – консультант ще трьох російських свиногосподарств). З вересня 2010-го працює у корпорації на постійній основі та здійснює управління проектом із побудови свиногомплексу на 11 000 свиноматок.

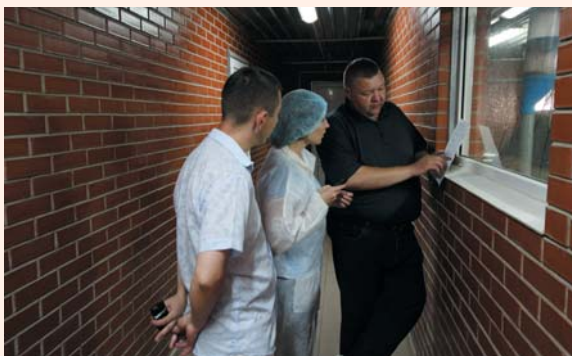
Свиняча мова і свинячий календар

Пан Бонковський впевнений, що у свиней є своя мова: «Ми вчимо наших працівників реагувати на вереск і хрюкання свиней: різні інтонації – абсолютно різні значення, а отже сигнали технологу до дії. Крім того, без зайвих аналізів та перевірок людина досвідчена за зовнішнім виглядом тварини, її поведінкою розуміє, як та почувається. Все майже як у людей: якщо ви нездужаєте, то намагаєтеся втекти від усіх, щоб ніхто не тривожив. Свині дуже соціальні тварини і таких, що уникають контакту, одразу видно. Завдання – вчасно помітити їх і відреагувати тоді, коли так себе поведуть лише кілька тварин у групі».

На ПАП «Агропродсервіс» Войчех започаткував цілу низку нововведень саме по обліку й управлінню стадом. Так, ввели особливу картокову систему обліку свиноматок у маточнику та календар, у якому немає місяців – лише дні, які рахують підряд із моменту введення цієї системи у 2010 році. Тут не знайдеш 1 січня чи 8 березня, натомість – 500-ий та 567-ий дні. Чому? Навіщо? Пан Войчех вичерпно аргументує: «Якщо свиноматку запліднили 1 січня, коли у неї буде опорос? За кілька секунд скажіть мені конкретну дату. Важко? Але ж нам відомо, що це станеться за 116 днів. То навіщо заплутувати себе? Ми пронумерували всі дні року підряд. Так 1 січня – 500-ий день, отже через 116 днів на 616-ий день свиноматка повинна пороситися. Така система значно полегшує життя працівникам усіх відділень: наприклад, оператор знає, що через 21 день після запліднення свиноматка може повернутися в охоту, тому згадану нами тварину вже на 518 день почне спостерігати».

Крім того, пан Войчех завершує роботу над власною комп'ютерною програмою обліку стада, що поєднуватиме у собі зоотехнічну та селекційну роботу, і проводить її апробацію на ПАП «Агропродсервіс».

інтересів українських свинарів на державному рівні. Так, хотілося б не тільки закупівлі кормових інгредієнтів чи інших продуктів здійснювати одним фронтом, але й продажі свиней. Поки що для нашого ринку це нереально, оскільки ледь не кожне господарство працює із іншою генетикою, а тому й характеристики товарного поголів'я надто відрізняються. У таких маленьких країнах, як Данія, ввести одну генетику для всіх простіше. В Україні таке навряд вийде, однак тягнутися до цього, принаймні у межах АСУ, на мою думку, варто.

Багатьох коректив і сприяння АСУ зараз потребує законодавча сфера. Готуючись до ввозу племінних тварин, ми вже передбачали, скільки випробувань 2007-го доведеться знову пережити. Наші норми безнадійно відстали від світових.

Як ветлікар, окремо скажу про проблему якісних і оперативних лабораторних експертиз. Із аналізами кормів ситуація більш-менш задовільна: по-перше, саме виробництво і показники продуктивності тварин підказують, що потрібно змінити у раціонах; по-друге, більші господарства намагаються зараз придбати власне обладнання для визначення вмісту у готових кормах та інгредієнтах таких базових елементів як жир, протеїн, клітковина тощо. З аналізами на мікотоксини, які варто проводити хоча б раз на три місяці, важче. А от із серологічним аналізами – жах повний. Надто мало незаангажованих незалежних лабораторій: майже всі утворені при якихось фірмах чи компаніях, які реалізують ветпрепарати та розробляють рекомендації із лікування хвороб. Тому не дивуйтеся, що у вашому зразковій неодмінно знайдуть загрозу «специфічної» для такої лабораторії хвороби. Зараз мені значно дешевше і надійніше подолати 600 км до Польщі і здати патматеріали або зразки крові на аналізи там. Навіть у вихідні: у польських лабораторіях знадвору передбачені спеціальні холодильники, де можна залишити матеріали для аналізу та контактні дані, куди надіслати результати і рахунок за послуги. Інформація надходить у справді стислі строки. Тим часом у нас навіть в обласних лабораторіях годі сподіватися впросити когось взяти матеріали на аналізи, скажімо, у п'ятницю – вихідні ж на носі! А проблема на господарстві не спить і не чекає. І схожих питань безліч.

Фото 5. Нещодавно завершений комбикормовий завод проектною потужністю 10 т/год. (200 т /доба) буде обслуговувати всі напрями тваринництва корпорації

Фото 6. Трішки екзотики на майданчику із відгодівельними корпусами – міні-зоопарк, де серед інших мешканців цілком логічно дикі свині.

Фото 7. Ще одна принада міні-зоопарку

**«У тваринництві є тільки три проблеми:
людина, людина і ще раз людина»**

А при налагодженні роботи вашого господарства із якими проблемами доводиться боротися найперше?

В. Б.: У тваринництві є тільки три проблеми: людина, людина і ще раз людина. Робота навіть найкращих технологій та обладнання залежить від людей, які їх застосовують. З цього й потрібно починати. Я не приймаю пояснень на зразок «так вийшло», «я не знав», «воно само поламалося». Результати господарства залежать від суми наших зусиль, але за кожну ланку і процес має відповідати конкретна людина. Тому перш за все доводиться вчити працівників бути відповідальними.

Крім того, у свинарстві – як у сфері комп'ютерних технологій: щодня з'являється щось досконаліше. Не тримаєш руку на пульсі – безнадійно відстав. Я у свинарстві із 1986 року, але і зараз постійно вчуся чомусь новому, спілкуюся із науковцями та дослідниками із різних країн світу. Тому одразу домовляюся із працівниками, що у нас немає в обігові словосполучення «а ми раніше». Перед тим, як почати співпрацю із ПАП «Агропродсервіс», я відповідав за реалізацію проекту ТОВ «Свинокомплекс Максимівський» на 2000 свиноматок у Башкирії. Там проблема із оцим «а ми раніше» була настільки серйозною, що я пообіцяв працівникам знімати половину премії, якщо ще раз почую таке у відповідь.

Р. Б.: Проблема українського тваринництва значно глибша – ще у системі спеціальної та вищої освіти. Те, чому вчать наших студентів, відстало від реальної системи сучасного виробництва щонайменше на років двадцять. Тим часом ера дядьків у фуфайках пройшла. Зараз завдяки автоматизації та комп'ютеризації на фермах застосовують мінімум фізичної праці. Натомість потрібна інтелектуальна: працівник сучасного комплексу повинен могти розібратися із усіма системами та програмами, завдяки яким підтримується стабільна робота господарства.

В. Б.: Для прикладу, на російських комплексах, із якими мені випало працювати впродовж останніх п'яти років, 80% персоналу – люди із вищою освітою. Хоча раніше співвідношення було протилежним.

**Працюємо на розширення
і шукаємо спеціалістів –
Настасів відкритий для всіх**

Р. Б.: Перш за все – достойні умови праці. Площа, на якій зараз розмістилася основна частина виробничих приміщень комплексу, ще у 2006 році була суцільним болотом. Зараз це охайна територія із вимощеними доріжками, квітами, газонами – не гірше, ніж у Голландії чи Данії, куди масово виїжджає на роботу наша молодь. Крім того, достойна заробітна плата. Не може спеціаліст, який отримує тисячу гривень на місяць, рости професійно та приносити користь своєму підприємству. Йому цих грошей вистачить хіба раз поїхати на якийсь семінар та, можливо, придбати професійну літературу. А родина? Шкода, але для багатьох господарств анекдот «Керівник думає, що платить, а працівники думають, що працюють» – цілком реальна ситуація.

В. Б.: У мене є мрія: відкрити в Україні школу управління свинокомплексом, можливо навіть на базі ПАП «Агропродсервіс», щоб студенти мали можливість проходити у ній практику, вчилися, росли професійно. У недалекій перспективі у нас щотижня відбуватиметься 680 осіменень, 560 опоросів. Ми працюємо на розширення, тому шукаємо для свого господарства спеціалістів. У нашому регіоні це зробити важко, тому що дуже багато людей, особливо молоді, виїхало у Польщу, Італію, Данію і т.д. на заробітки. Але Настасів відкритий для всіх – навіть, якщо людина не має досвіду, але має вогник усередині, амбіції стати професіоналом, чогось досягти, я готовий в усьому підтримати, навчити і довести, що свинарство – це цікаво, престижно і прибутково.

Ігор Ліпсці, оригінал статті опубліковано на порталі HR Ліга

СІМ ГОЛОВНИХ СЛАБКОСТЕЙ КЕРІВНИКА

Той, хто встає ввечері з-за письмового столу з відчуттям, що нічого не встиг зробити, хоча цілий день працював, зобов'язаний піддати себе суворій самокритиці і зрозуміти, що роботу свою організував неправильно.

Певно, ніхто не може сказати, що йому вдається використати свій робочий день оптимальним чином (хоч не завжди ми винні в цьому). Несподівані візити, телефонні дзвінки і розмови поглинають значну частину робочого часу. Але було б нерозумно валити все на інших. Щоб підвищити продуктивність своєї управлінської праці, треба перш за все зрозуміти: багато що залежить від нас самих.

Навіть найкваліфікованішим керівникам, із заслужено чудовою репутацією, часто притаманна одна з семи головних слабкостей керівника (а часом і всі зразу).

1 Слабкість перша: перенесення рішення на завтра

Це найпоширеніша слабкість, і величезна купа паперів на вашому столі – її перша ознака. Головна причина такої ситуації – слабкість характеру керівника. Щоб подолати її, слід чесно зізнатися самому собі в

цьому недоліку. Треба вирішувати будь-яку проблему одразу, не відкладаючи її на потім. Найважче – почати, подолавши страх перед невідкладним рішенням. Як правило, ми вдаємось до відкладання рішення тоді, коли завдання, проблеми або цілі, що стоять перед нами, доволі туманні, коли в нас нема ясного і чіткого уявлення про те, чого ж ми, власне, хочемо досягти. Майже завжди в такій ситуації допомагає письмове формулювання найближчих завдань. Письмовий виклад допомагає нам ясніше висловити свої думки і виразно побачити проблему.

Перемогти власне слабоволля легше, якщо заздалегідь установити для себе жорсткі строки вирішення питань. Добре, якщо їх встановив наш партнер, а якщо ні – зробити це слід самому. Як свідчить досвід, це вельми помічні ліки від слабоволля. Крім того, чіткі строки дають змогу підвищити темп роботи й одержати від неї більше моральне задоволення.

2 Слабкість друга: виконання роботи наполовину

Бути до краю зайнятим і працювати творчо — не одне і те ж. Людина може займатися безліччю справ, але зробити лише малу їх частину. З точки зору повсякденної продуктивності праці та захисту своєї нервової системи набагато корисніше обмежитися остаточним вирішенням лише кількох проблем, ніж одночасно починати їх безліч: усе одно не вдасться довести до кінця. Недороблені справи важким тягарем лягають на нашу психіку, тоді як кожне закінчене діло дарує нам відчуття морального задоволення і свободи.

Цілеспрямованість полегшує і сам процес прийняття рішення, бо в цьому разі ми приступаємо до роботи, тільки маючи весь необхідний матеріал. Здебільшого починаємо роботу безпланово і лише десь на півдорозі з'ясовуємо, що нам не вистачає відповідної документації, даних, кошторисів і тому подібного або спершу треба одержати відповідні дозволи. Це неминуче породжує тяганину і змушує нас відкласти вже майже закінчену роботу вбік. Коли все необхідне буде, нарешті, одержано, нам доведеться знову ввійти в курс справи, зосередитися на її нюансах, а значить, витратити додатковий час.

Нерідко перед нами постають проблеми, дуже великі, багатогранні й важкі для вирішення. Не піддавайся спокусі відкласти процедуру прийняття рішення. У таких ситуаціях краще розділити вирішення проблеми на кілька послідовних етапів. При цьому знову ж таки корисно встановити собі чіткі строки розв'язання окремих завдань кожного етапу.

3 Слабкість третя: намагання зробити все зразу

Одночасне вирішення кількох проблем — вірний шлях до неврозів. Радимо завжди пам'ятати про це.

Багато хто з нас звик назбирувати на своєму столі цілу гору папок з паперами. Ці папки постійно перед очима, тож наші думки весь час перестрибують з одного клопоту на інший. Більшість людей може інтенсивно займатися вирішенням тільки однієї проблеми. Тому переходити до нового завдання можна тільки, повністю розв'язавши попереднє, чи хоча б маючи ясне уявлення про характер його розв'язання.

Око наше — гід наш. Щоб думки не металися між справами, приберіть папери. На столі має лежати тільки те, що безпосередньо стосується сьогоденного питання. Якщо маємо справу з важкою, багатогранною проблемою, то дуже корисно написати на окремій картці головну мету, до якої ми прагнемо. Така картка хай постійно стоїть на вашому столі на найвиднішому місці. Це допоможе сконцентрувати зусилля на вирішенні головного питання.

4 Слабкість четверта: намагання робити все самотужки

Дуже часто керівні працівники витрачають час і сили на виконання роботи, яку вони цілком могли б доручити своїм підлеглим. Через це неминуче затягується вирішення проблем, які потребують компетентності саме керівника.

Управління і керівництво — це функції, які ні в якому разі не можна поєднувати з намаганням зробити все особисто. Завдання керівника полягає не в тому, щоб завантажити роботою себе, а в тому, щоб планувати, спрямовувати і контролювати роботу інших. Він зобов'язаний створити такі умови, щоб у його групі, відділі чи фірмі люди працювали шонайефективніше. Він тільки спрямовує і контролює хід запланованих робіт.

5 Слабкість п'ята: переконання, що ви знаєте все найкраще за всіх

Для великої фірми звичайна справа передавати виконання деяких рідко виконуваних операцій дрібним спеціалізованим фірмам-субпідрядчикам. На жаль, багато керівників не усвідомлюють, що часом опиняються в ролі «субпідрядників», коли їм доводиться розв'язувати деякі спеціалізовані управлінські завдання. Замість того щоб доручити це фахівцям, здатним зробити все куди швидше і краще, вони намагаються зробити все самі, вірячи у свою перевагу чи побоюючись принизити свій авторитет.

Відкиньте зайвий сором, не бійтеся підірвати свій авторитет, і якщо перед вами постане такого роду проблема — зверніться до спеціалістів.

6 Слабкість шоста: невміння розмежовувати функції

Сутність проблеми в даному разі полягає в неправильному розумінні компетентності. Відсутність

чіткого розмежування завдань, відповідальності та службових функцій дуже часто підводить організацію. У підсумку не лише утруднюється вирішення багатьох проблем, а й виникає непотрібне особисте суперництво – «хто впливовіший?». З одного боку, керівні працівники усіма силами відбиваються від втручання ззовні, а з другого – самі втручаються в чужі справи. Функціонування організації розлагоджується, і виникають вузькі місця: конфлікти між працівниками (втрата часу) і занедбаність деяких робіт (втрата шансу на успіх), тому що одні надто понадіялись на інших.

Щоб уникнути таких недоліків, треба наперед чітко визначити завдання, обов'язки, інформаційні канали і ступінь відповідальності кожного. Завдяки цьому буде повністю виключено можливість перекладання відповідальності за невиконання робіт на чужі плечі і марнотратне дублювання управлінських операцій. На багатьох підприємствах існують організаційні схеми, але здебільшого вони безнадійно застаріли.

Найефективніший засіб боротьби з дублюванням функцій і претензіями на всебічну компетентність – чіткі й деталізовані посадові інструкції, ув'язані з постійно модернізуваною схемою організації і змінюваними цілями її діяльності.

Такі інструкції мають однозначно визначати права, обов'язки і функції кожного відділу і кожного службовця. В ідеалі в інструкціях повинна бути схема вирішення проблем управління, які найчастіше трапляються, визначатися межі компетентності під час вирішення тих чи інших питань, права на одержання інформації й умови її надання, ступінь підлеглості вищому керівництву, права з підготовки інструкцій і заміщення посад.

7 Слабкість сьома і остання: спроби перекласти провину на інших

На жаль, багато керівників часто займаються справами зовсім непотрібними і геть зайвими. Типовий приклад – перекладання провини на інших у разі невдачі. Цінна енергія в цьому випадку спрямовується у минуле, хоч виправити вже нічого не можна. Куди корисніше було б замість непотрібних роздумів спрямувати свою діяльність у майбутнє, тобто на те, що слід зробити негайно.

Якщо ви керівник, ваше завдання – не шукати цапа-відбувайла, а встановити об'єктивні причини виниклої ситуації.

Служба безпеки в організаційній структурі підприємства

Ірина Панібратець, директор з розвитку рекрутингової компанії «AgriPersonnel»

Одним із найактуальніших питань аграрного ринку є безпека підприємств. Раніше ми вже писали про такі проблеми агроринку, як брак кваліфікованого персоналу, особливості українського менталітету, недотримання технологій, а також про інші фактори, від яких залежить кінцевий результат.

Вивчаючи динаміку розвитку українського сільськогосподарського ринку і постійно спілкуючись із власниками, топ-менеджерами та провідними фахівцями, можна зробити висновок, що чимало компаній уже навчилися ефективно впроваджувати нові технології, досягати високих показників урожайності й вибудовувати результативну роботу своїх агропідприємств. Але, на жаль, не всі підприємства успішні й прибуткові.

Працюючи над проектами оптимізації організаційної структури, нерідко чуємо від керівників щось на

кшталт: «Ну що їм ще треба? Створили всі умови, техніку завезли нову, насіння і препарати купуємо оригінальні, а врожайність удвічі нижча, ніж у сусідів».

У таких ситуаціях причина, скоріш за все, у методах запровадження вже згаданих нових технологій, низькій кваліфікації персоналу та недостатньому контролю за діяльністю підприємства.

Саме на останньому варто зупинитися детальніше. Ця стаття з'явилася на основі власного досвіду з пошуку керівника служби безпеки для великого агрохолдингу. В процесі цих пошуків нам вдалося поспілкуватися з багатьма керівниками служб безпеки провідних агрокомпаній.

Безпека актуальна для кожного підприємства, незалежно від масштабу, діяльності та форми власності. Відрізняться будуть лише засоби і методи захисту від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Що ж воно таке, безпека підприємства? В чому вона полягає? На що треба звернути увагу передовсім?

Розуміння безпеки як суто фізичної захищеності (що нині побутує) не зовсім правильне, особливо для сільського господарства. Сьогодні безпека підприємницької діяльності – це, передусім, виявлення і всебічний аналіз можливих загроз для діяльності підприємства, планування і створення цілої системи заходів із захисту й мінімізація комерційних ризиків. Є такі заходи з забезпечення підприємницької діяльності:

- виявлення, відвернення зовнішніх і внутрішніх загроз;
- аналітична оцінка ризиків для бізнесу (фінансові, юридичні, політичні, інформаційні і т.д.), з наступним визначенням методів і засобів для їх мінімізації;
- оперативний аналіз ситуації, отримання необхідної інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень із питань стратегії й тактики економічної діяльності;
- захист матеріальних цінностей та інформації, що становить комерційну таємницю;
- фізична і технічна охорона будівель, споруд, території, транспортних засобів, продукції тощо;
- моніторинг ділової репутації партнерів та персоналу, протидія внутрішньому шахрайству, необгрунтованим претензіям податкових або правоохоронних органів і т.д.

Майже на всіх великих підприємствах створено автономні служби безпеки, а безпека функціонування невеликих фірм або регіональних підрозділів може забезпечуватися територіальними службами, в яких фірма наймає охоронців. Такі служби охорони, як правило, створюються при місцевих органах внутрішніх справ або при державній службі безпеки. Хоча слід зазначити, що дедалі частіше використовують просто комерційну охоронну організацію, з так званим вахтовим методом охорони. Нині це один із найефективніших методів боротьби з дрібним шахрайством. У селі, де в людей багато родичів і кумів, дуже поширена змова з метою крадіжки. Тому підприємства запрошують працівників з інших регіонів. Причому не лише охоронців, а й головних фахівців (агрономів, інженерів, зоотехніків).

У сучасних умовах ефективно організувати боротьбу зі злочинністю можна лише через поєднання заходів із попередження, а також належних оперативних-розшукових та слідчих дій за фактом розкрадання. Тому більшість служб безпеки очолюють колишні співробітники правоохоронних органів. Кому, як не їм, впроваджувати основи оперативно-розшукової діяльності в сільській місцевості? Які тільки хитрощі вони не вигадують, коли розробляють заходи захисту й оперативні дії з відшкодування завданих збитків! Але, як завжди, найбільш ефективною залишається профілактика, адже економічно вигідніше попередити можливу загрозу. Керівник служби безпеки однієї великої корпорації розповів, як після встановлення муляжів відеокamer спостереження прибуток зріс майже на 20 відсотків. Така хитрість допомогла не лише запобігти крадіжкам, а й зекономити на оригінальних приладах, які коштують значно дорожче. І це лише зовнішнє спостереження. А що казати про навігаційні системи GPS, прилади для вимірювання витрат пального і того, скільки часу працюють двигуни автомобілів, тракторів чи комбайнів! Враховуючи той факт, що саме в сільському господарстві для шахраїв є безліч можливостей, служба безпеки стає невід'ємним складником організаційної структури підприємства.

Як уже зазначалося, важливо забезпечити не тільки фізичну охорону і захист матеріальних цінностей, а й у ширшому сенсі проаналізувати справи в компанії та оцінити ризики для бізнесу. Якщо говорити про економічну безпеку підприємства, вважається, що вона також є прерогативою служби безпеки. Проте, крім неї, тут залучені й інші учасники, зокрема:

- топ-менеджмент;
- служба внутрішнього аудиту;
- інформаційно-аналітична служба;
- служба персоналу;
- юридична служба.

Головним принципом організації та функціонування системи безпеки підприємства є її комплексність. Тільки злагоджена робота може надійно захистити компанію від можливих загроз і забезпечити її ефективнішу діяльність.

Зроби подарунок своєму бізнесу!

Розмісти оголошення

на www.milkua.info/bboard/
www.pigua.info/bboard/
www.zernoua.info/bboard/

ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У СВИНАРСТВО: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Дедалі більше вітчизняних свинарів розуміють, що втриматися на ринку в умовах жорсткої конкуренції зможе лише той, хто впроваджує найновіші досягнення у технологіях та генетиці, шукає шляхи зменшення собівартості та підвищення якості продукції. Але для того, щоб реалізувати задумане, власних коштів бракує. Про Міжнародну фінансову корпорацію (IFC), як альтернативне джерело залучення інвестицій, розповіла керівник її українського представництва Олена Волошина.

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Олена Віталіївна Волошина.

Керівник представництва IFC в Україні.

Народилась і виросла в Києві. Багато мандрувала, однак столиця України залишається улюбленим містом.

1985-го року закінчила факультет романо-германської філології Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, вступила до аспірантури та 1990-го року захистила кандидатську дисертацію з лінгвістики.

Кар'єру в IFC почала 1992-го, коли компанія лише починала працювати в Україні. Відтоді обіймала кілька посад, що дозволило набути досвіду з приватизації та інвестицій.

1996-го року була призначена главою представництва IFC в Україні й відтоді успішно ним керує. Зокрема з 2004-го року інвестиції IFC в Україну зросли з 50 млн до 262 млн доларів (2011-го).

Життєве кредо:

«Не відбувати, а бути, не проживати, а жити»

Найкраща отримана порада:

«Слухайте і чуйте те, що говорять інші».

– **Пані Олено, наскільки привабливим є українське сільське господарство для міжнародних інвесторів?**

– З кожним роком населення планети та якість життя невпинно зростають. Пропорційно зростають потреби в продовольстві, зокрема м'ясі. Україна здавна славиться своїми багатими чорноземами і сприятливими кліматичними умовами і тому може стати одним із найбільш затребуваних експортерів сільськогосподарської продукції. Проте якщо зараз не підтримувати наявний потенціал, то є реальна загроза, що ми знову прогавимо свій шанс.

Тому багато іноземних інвесторів, які вже працюють у нашій країні, продовжують вкладати кошти у свинарство. До кола інвесторів недавно приєдналася і Міжнародна фінансова корпорація (IFC), для якої підтримка українського агробізнесу – один із пріоритетних напрямків роботи.

– **Що ж підсилює інтерес саме до цієї галузі?**

– Із 2005 року IFC інвестувала в агробізнес близько 480 млн доларів. Нині в Україні реалізуємо шість консультативних проектів в аграрному секторі, зокрема розвиток

агροстрахування, проект з підтримки агрофінансування, проекти, спрямовані на розвиток овочевого та фруктового сектору, а також проекти з харчової безпеки й ресурсоефективного виробництва. Що стосується тваринницьких господарств, яким вдалося стати клієнтами IFC, то їх небагато – це вертикально інтегрована компанія ВАТ «Миронівський хлібопродукт» та група компаній «Глобине».

Від поля до виделки

З одного боку, Україна має яскраву перспективу для розвитку свинарства, однак з другого – проблем більш ніж достатньо: у багатьох компаній немає доступу до довгострокового фінансування, відсутня міжнародна сертифікація. Все це ускладнює їх вихід на зовнішні ринки. Розв'язати ці проблеми якраз і може IFC. Адже в агробізнесі ми працюємо по всій вертикалі виробництва – об'єднуємо, кажучи, «від поля до виделки». Тобто займаємося проектами, починаючи від виробництва, переробки, логістики і до реалізації продукту.

Намагаємося побудувати свою роботу таким чином, щоб допомогти Україні максимально підвищити аграрний потенціал, пропонуємо так званий програмний підхід. Наші експерти працюють за двома головними напрямками: підвищення конкурентоспроможності українських компаній і покращення доступу до фінансування.

– **Як часто перетинаєтеся з владою?**

– Було б, звісно, краще, якби, зі свого боку, держава активніше йшла назустріч фінансовим інститутам. Тоді б і обсяги інвестицій зростали. Адже без приватного капіталу навряд чи можна збільшити обсяги виробництва свинини до 1,5 млн тонн, які хоче отримати Мінагропрод. Саме тому ми пропонуємо змінити законодавство. З доступу до фінансування нині реалізуємо два проекти – з розвитку агрострахування в Україні, а також проект із агрофінансування.

Відкриті до співпраці

– **Чи є чіткий перелік процедур, які повинен пройти потенційний претендент на роль клієнта ІФС?**

– У нас нема єдиної стандартної процедури відбору клієнтів. Ми не відгороджуємося бетонною стіною. Представники компаній можуть приходити до нас прямо з вулиці, присилати листи електронною поштою, телефонувати. Ініціатором співробітництва може стати як сама компанія, так і ІФС.

Підприємства надають нам попередню інформацію про проект, ми її переглядаємо і, якщо він привертає увагу, просимо бізнес-план або детальне техніко-економічне обґрунтування проекту для прийняття рішення про його фінансування.

Наша група оцінки, яка зазвичай включає фінансового і технічного експерта, аналізує проект за технічними, фінансовими та економічними аспектами. Крім того, процес оцінки передбачає відвідини підприємства, де будуть реалізовувати проект, та спілкування з його ініціаторами. Якщо компанія нам цікава, ми починаємо спільно працювати над розробкою фінансової структури на довгострокову перспективу, а наш юридичний відділ готує відповідні документи.

Ми досить прискіпливо відбираємо клієнтів. Через нас проходять сотні проектів і багато відкидаємо одразу. Причинами є замалі планові потужності, брак чіткої стратегії, існування ідеї тільки на папері, слабкі операційні й фінансові показники компанії.

– **Що відбувається після того, як між вами і компанією-клієнтом спалахнуло бажання працювати на користь одне одному?**

– З огляду на кожний конкретний проект, ми пропонуємо той чи інший напрямок роботи. Але оскільки ми інститут глобальний і діємо по всьому світу, хотілося б звернути увагу, на що ми згодні виділяти кошти. Передовсім це розширення виробництва, модернізація, будівництво нових корпусів, розширення дистрибуції, поліпшення балансу тощо. Тобто компанії звертаються до нас, коли мають перед собою конкретну мету, але самотійно не можуть її досягнути.

Egebjerg International A/S

- датская компания - профессионалы по производству оборудования, систем кормления и водоподачи для свинопроизводства на протяжении 40 лет.

Сотрудничество с нами - залог реализации Вашей мечты об эффективном свинопроизводстве от концептуального дизайна до законченного проекта.

Контактная информация о головном офисе
в Дании: Телефон: +45 59 36 05 05
Эл. почта: egebjerg@egebjerg.com
www.egebjerg.com

якісні корми

доставка

постачальник

so@phoenix-agro.com.ua

вигідна ціна

соняшниковий шрот

високопротеїновий

пивна дробина

(067) 232-78-30

швидкість

соєвий шрот

надійний

(04744) 4-91-47

сухий

спиртова барда

ДОСЬЄ ІНСТИТУЦІЇ:

Представництво Міжнародної фінансової корпорації (IFC) в Україні.

IFC створено 1956-го року.

Акціонерами Міжнародної фінансової корпорації є 182 країни-учасниці.

Україна до групи країн-учасників приєдналася 1993-го року.

IFC сприяє розвитку приватного сектору, інвестуючи приватні компанії.

Загальна сума інвестицій IFC в Україну становить понад 1,7 млрд. доларів.

Сильніша, ефективніша, багатша

Залежно від кінцевої мети, індивідуально підбираємо ті фінансові та консультаційні послуги, які дозволять нам зробити компанію клієнта сильнішою, ефективнішою і, звісно, багатшою. Індивідуальний підхід використовуємо тому, що одним може бути потрібна допомога з підвищення ефективності, а іншим — покращення рівня харчової безпеки; комусь треба кредит, а хтось, навпаки, закредитований і потребує підтримки капіталу.

Приміром, компанія «Миронівський хлібопродукт», з якою ми почали працювати ще на початку 2000-х, мала кредити у семи чи восьми банках. До нас звернулися по допомогу, і перше, що ми зробили, — порадили, як правильно побудувати юридичну структуру, вивели на чітку фінансову звітність. IFC працювала з компанією у рамках кількох проектів, і тепер ми бачимо, що на ринку країни МХП є одним із лідерів.

Останнім нашим проектом 2010-го фінансового року була компанія «Глобине», для якої найбільш вдала стратегія — розширення частки на ринку, досягнення економії за рахунок масштабу. Вперше ми з ними зустрілися наприкінці 2009-го. А вже 2010-го надали їм кредит у 25 млн доларів для розширення виробництва. Крім того, зараз ми із «Глобиним» працюємо ще над двома проектами. Перший — сертифікація і подальший контроль виробленої продукції, другий — «Програма з виявлення та реалізації потенціалу ресурсоефективності». Для цього ми навіть залучали сторонніх фахівців. Вони розробляли конкретну програму з визначенням балансу, обсягом витрачених та зекономлених ресурсів та з наперед відомим точним результатом. Свого роду бізнес-план.

— Якою має бути мінімальна вартість проекту, щоб отримати фінансове «благословення»?

— Вартість у першу чергу залежить від сектору економіки. Так, для реального сектору мінімальна вартість проекту, з яким варто до нас приходити, — 7-10 млн доларів.

Для того, щоб зрозуміти, хто може стати нашим клієнтом, найкраще звернутися до переліку попередніх. Як правило, це компанії-лідери свого сектору, з чіткою бізнес-стратегією, прозорою структурою власності, що надають консолідовану фінансову звітність за міжнарод-

ними стандартами. Останній критерій, до речі, не просто вимога IFC, а дуже поширена бізнес-практика, яка дозволяє порівняти ефективність компанії з аналогічними показниками компаній з інших країн, що значно полегшує процедуру отримання зовнішнього фінансування.

Звісно, і в нас, як фінансового інституту, є свої підходи та обмеження. Наприклад, ми маємо можливість і кредитувати, і вливати кошти у капітал, але ми ніколи не фінансуємо понад 25% загальної капіталізації проекту.

Що стосується невеликих свинокомплексів, то відстежити їх діяльність складніше, тому з ними співпраці поки що не було. Хоча й не відкидаємо можливості, що колись будемо працювати з господарствами, які мають від п'ятисот до тисячі свиноматок. Зокрема, розглядаємо такий механізм, згідно з яким середній фермер зможе отримати фінансування в банку, який, у свою чергу, розподілятиме ризики між IFC та тими, хто добре знає фермера. Адже зараз банківські установи дещо упереджено ставляться до невеликих підприємств, бо така співпраця може бути ризикованою. Тому основне завдання, яке ми перед собою ставимо, — сприяти розвитку нормальних бізнесових відносин між фермерами та банківською системою.

— Чи бувало так, що кошти якогось із проектів з певних причин не поверталися?

— Ми фінансовий інститут, який дає кошти на те, що зробить агробізнес стійким і дасть змогу вижити у завтрашніх умовах. Наша команда — це українські фахівці, які добре знають місцевий ринок, а також міжнародні експерти, які мають досвід роботи на різних ринках і континентах та, спираючись на свій міжнародний досвід, можуть спрогнозувати, як буде розвиватися той чи інший сектор в Україні.

Крім того, багатьох наших клієнтів ми знаємо не один рік, оскільки до того, як стати інвестиційними клієнтами IFC, ми співпрацювали з ними в рамках наших консультативних програм.

Звісно, іноді виникають тимчасові труднощі, наприклад, під час кризи. Але тоді ми сідаємо за стіл переговорів і допомагаємо з антикризовими заходами.

IFC жорстко контролює використання наданих інвестицій. Періодично здійснюємо візити на підприємство, проводимо консультації з його керівництвом. Обов'язковим є надання кварталних звітів про реалізацію проекту, а також інформації про всі фактори, що можуть вплинути на матеріальне становище підприємства. Обов'язковою є також щорічні незалежні аудиторські перевірки.

— Як ви вважаєте, яке майбутнє у вітчизняних свинокомплексів?

— Практика показує, що досвід світових гуру в галузі свинарства поступово, але досить упевнено заповнює ринок України. Це відкриває оптимістичні перспективи на світовому ринку. Саме тому важливе стратегічне завдання як прямих, так і непрямих гравців — це створення найсприятливіших умов для ефективного господарювання. А Міжнародна фінансова корпорація, в свою чергу, зробить усе можливе для того, щоб українські свинарі отримали шанс бути прибутковими.

Biochem worldwide

Feed Safety for Food Safety®

Інноваційні рішення

www.biochem.net

Биохем Украина

Ул. Васильковская 14, офис 305А Киев Украина

+38(044) 206-24-07

ukraine@biochem.net · www.biochem.net

ПОДИХ ВІТРУ З ЄВРОПИ

Нові ідеї завжди були початком великих змін. Сьогодні вимагає рухатися в бізнесовому просторі швидше, шукати варіантів збільшення прибутку і зменшення витрат. В добу подорожчання всіх енерго-ресурсів варто задуматися над тим, як економити і не допустити спаду виробництва.

Під час III міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство» свої ноу-хау щодо підтримання мікро-клімату на свинофермах українським виробникам презентувала Німеччина – країна, котра по праву є першою скрипкою в галузі свинарства.

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Вернер Гайслер,
викладач, інженер науково-дослідного центру в місті Боксберг, Німеччина

Досліджує енергоощадні технології у свинарстві. Спеціалізується на системах кліматичного контролю: клімат свиноферм – оптимізація, планування; охолодження, нагрівання та зволоження повітря; розробка нових систем вентиляції та охолодження.

«Мій дід займався свинарством, потім батько, тепер я з братом»

Вернере, що стало причиною того, що ви обрали свинарство і працюєте в ньому більшу частину свого життя?

До свинарства я прийшов услід за батьком. Це сімейна традиція: мій дід займався свинарством, потім батько, тепер я з братом. У мого батька було 180 свиноматок. Працювати зі свиньми почав одразу після народження. Отож усі передумови для заняття цією справою я мав. Батьківський дім сформував мій світогляд, допоміг обрати сферу навчання і таким чином привів у цю галузь. Освіту здобував у Ноттінгемському аграрному університеті. Зараз працюю в науково-дослідному центрі Боксберг, досліджую і паралельно викладаю.

Які основні напрямки роботи центру?

По-перше, навчання спеціалістів аграрного сектору; по-друге, дослідження систем утримання тварин та кліматизації; по-третє, практичне тестування нових технологій та концепцій. І наостанок – розвиток нових систем і їх дослідження.

На першому місці – потреби наших фермерів, а саме підготовка освіченого молодого покоління. На базі дослідного центру ми не лише навчаємо студентів, а й проводимо курси підвищення кваліфікації для вже працюючих спеціалістів. Окрім того, в нашому інституті отримують освіту майбутні інспектори. Після навчання вони контролюють свинарство, працюючи в держустановах.

Наш центр має багату дослідну базу – працюємо одночасно як мінімум із десятком господарств. Тільки після ґрунтового та комплексного аналізу всіх даних робимо висновки та приймаємо рішення щодо плюсів і мінусів до-

сліджуваної технології чи обладнання. Як-то кажуть, сім раз відмір – один раз відріж!

З якими країнами співпрацюєте?

Інститут співпрацює з усіма федеративними землями та дослідними центрами Німеччини. Також інтенсивно працюємо з колегами із Голландії та Франції, а з цього року – ще

Рис. 1. Навчально-науковий центр Боксберг

Навчально-науковий центр Боксберг – центральна наукова та навчальна установа зі свинарства, підпорядкована Міністерству сільської місцевості, харчування та захисту прав споживачів федеративної землі Баден-Вюртемберг, Німеччина. Вивчає проблеми виробництва м'яса свинини від селекції і до «тарілки» (дослідження якості м'яса). Займається дослідною й науковою діяльністю практичного спрямування. Основні напрямки – апробація та дослідження нових систем утримання (годовля, вентиляція, обладнання, їх технічні та технологічні сторони), а також розробка і тестування нових моделей годівлі та управління, ветеринарні питання. Особливе місце займають дослідження різних систем вентиляції.

ПРОВІДНИЙ СПЕЦІАЛІСТ ІЗ ВЕНТИЛЯЦІЇ

й з дослідного центру «Гумпенштайн» з Австрії. Багато контактуємо також із фахівцями зі Швейцарії та Данії. Ще підтримуємо зв'язок із канадськими спеціалістами з біовиробництва.

А як щодо пострадянських країн?

Досі такого досвіду я не мав. Участь у цьогорішньому конгресі «Прибуткове свинарство» – перший візит в Україну, перший досвід співробітництва.

За останній час українське свинарство вийшло на новий якісний рівень. Чи бачите ви шляхи співпраці з нашими фахівцями?

Відверто кажучи, я мало знайомий зі свинарством України, але можу запевнити, що ми завжди відкриті до нових ідей та спільних проєктів.

Які останні досягнення вашого центру?

Великий крок було зроблено у дослідках систем кліматичного контролю. Власне на конгресі ми представили одне з наших останніх досягнень – геотермічну систему вентиляції. Це вдосконалений та модернізований вид вже давно існуючої системи підпільної вентиляції.

«Помиляються всі. Наше завдання – максимально мінімізувати людський фактор»

У чому її відмінності від інших систем та які переваги?

Ми шукали систему, яка принесе найменше дискомфорту і шкоди. Робота будь-якої технології залежить від людини. А людям властиво помилятися. Наше завдання – максимально мінімізувати людський фактор. З моменту створення системи ми провели багато дослідів, знайшли найкращі варіанти спорудження, оптимізували вкладання коштів у будівництво. Нині в процесі дослідження домінує саме тенденція зменшення собівартості побудови. Перші системи почали працювати за таким принципом ще 25 років тому. Деякі працюють досі й дають непогані результати без модернізації та вдосконалень. Серед основних переваг підпільної вентиляції, порівняно з іншими, і та, що повітря, залежно від його обміну та розрізу каналу, прибуває спочатку каналом

під підлогою і тільки потім піднімається до тварин. Завдяки тому, що повітря подають через приточні канали, воно поширюється на більшу площу і рівномірніше проникає до всіх кліток.

Розкажіть детальніше про геотермічну систему вентиляції.

Принцип геотермічної вентиляції достатньо простий. Повітря подається у приміщення ферми через кам'яні подушки під фермою.

Тобто ця система підходить лише для новобудов?

Ні. Є змога розташувати каміння поряд із фермою та засипати його землею. Такий варіант переважно використовується під час реконструкції.

Чому подушка кам'яна і чому під землею?

Кам'яна подушка – це не що інше, як збільшення площі теплообміну. Закопавши каміння на певній глибині, ми можемо втримувати температуру повітря, що надходить до свинарника, майже стабільною, незалежно від температури та погоди надворі. Земля і каміння служать терморегуляторами.

Що найголовніше під час будівництва такої вентиляції, на що слід звертати увагу?

Найголовніше – правильне планування. При цьому потрібно враховувати розміри будівлі, тварин, що там утримуватимуться (для різних відділів план буде різним), а також місцеві кліматичні умови. Наприклад, у країнах із помірним кліматом та невеликими перепадами денної та нічної температури влітку і взимку (як от Голландія або Данія) геотермічна система великого попиту не має. А в країнах із континентальним кліматом, таких, як Україна, система набуває великого значення – як технологічного, так і економічного.

«Всю цю роботу з терморегуляції безкоштовно та успішно проводить земля!»

Наприклад, при перепадах денної та нічної температури 15-20°C температура приточного повітря впродовж доби коливається не більше, ніж на 1-2°C. При цьому ефект охолодження сягає 10-12°C. Тобто при температурі зовнішнього повітря 35°C температура

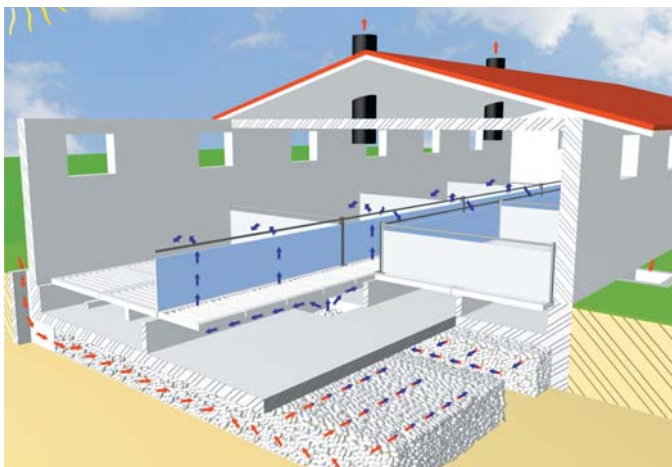

Рис. 2. Принцип геотермічної системи вентиляції

Німеччина – четверта у світі та перша в Європі

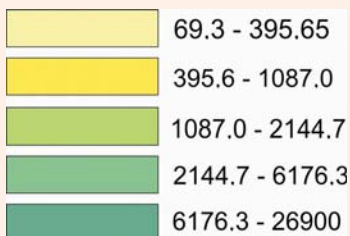
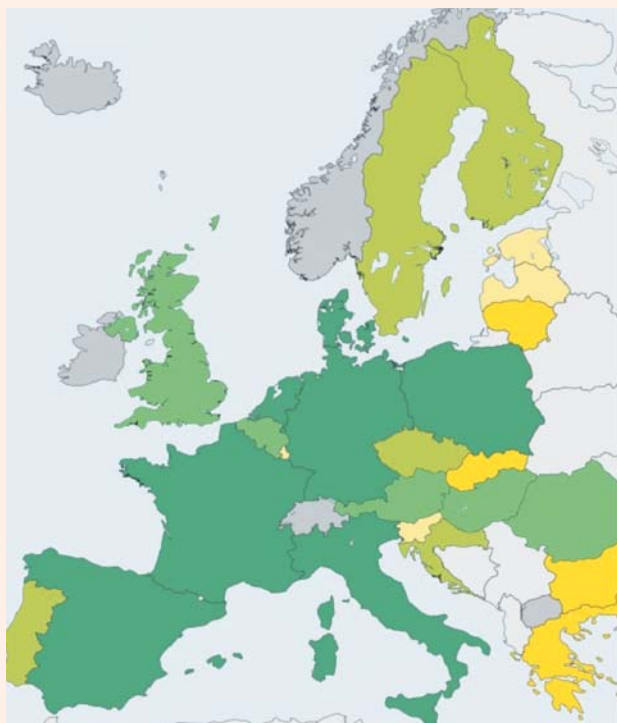

Рис. 3. Поголів'я свиней в Європі (тис. голів) за даними Євростату станом на 11 березня 2011 року

Німеччина має високорозвинуте сільське господарство, яке повністю задовольняє потреби населення у сільськогосподарській продукції. Основою сільськогосподарського виробництва в Німеччині є сільська сімейна ферма. Понад 90% усіх ферм обробляють земельні площі, які менші від 50 га. Повсюдно в країні поширене свинарство. За поголів'ям свиней Німеччина посідає четверте місце у світі та перше у Європі.

приточного – до 23–24°C. Узимку ефект зворотний. Всю цю роботу з терморегуляції безкоштовно та успішно проводить земля!

Додатковий ефект – це рівномірний розподіл свіжого повітря в усьому відділенні з тваринами.

Спостерігається також зниження концентрації CO₂ та аміаку. А це здоров'я тварин! Серед інших переваг: немає потреби у складному й дорогому обладнанні приточної вентиляції, відсутність конденсату, не суворі вимоги до систем витяжної вентиляції. Додатковий підігрів необхідний лише у відділах опоросу та дорошування.

Кожна палиця має два кінці. Чи є мінуси в цій системі?

Є, але вони незначні, порівняно з плюсами. При будівництві такої системи виникають додаткові витрати, пов'язані з будівництвом геотермічної (кам'яної) подушки. На протипагу цим витратам геотермічна система приточної вентиляції дає господарству можливість виграти економічно та в інших аспектах. Завдяки кращому охолодженню циркуляція повітря в середньому за рік знижується до 20% – це економія енерговитрат на вентиляцію. Ще виникають проблеми там, де люди працюють у проходах. Але й тут ми знайшли вихід: у приміщення повітря може потрапляти не лише з-під щільної підлоги робочого проходу, а й через вентиляційну стелю.

Окрім досліджень у цій сфері ви, я певний, тримаєте руку на пульсі розвитку свинарства в цілому. Що зараз відбувається в цій галузі, на які зміни найбільше звертаєте увагу?

Я б сказав, зараз розпочинається період великих змін. Є низка речей, які привертають увагу кожного, хто працює в свинарстві. Активно вносяться корективи у виробництво свинини в Німеччині та Європі загалом.

Впроваджують закон, який вимагає розширення місця, відведеного для свиней. Він передбачає утримання поросних свиноматок у вільних групах. Для цього виробники повинні розбудувати місця утримання. Мінімум 2,25 м² на свиноматку, хоча досі мінімальна площа була 1,4 м². Закон також поширюється на порослят – 0,35 м² на голову. У секції відгодівлі норма збільшується з 0,65 до 0,75 м², а у відділах відгодівлі біосвиней вимагають 1,2 м². Повністю закон набуде чинності з 31 грудня 2012 року, і господарства, які не встигнуть перелаштуватися на нову систему, будуть ліквідовані.

Усіх порослят треба забезпечити іграшками. У світі дедалі більшого поширення набуває концепція «щасливої

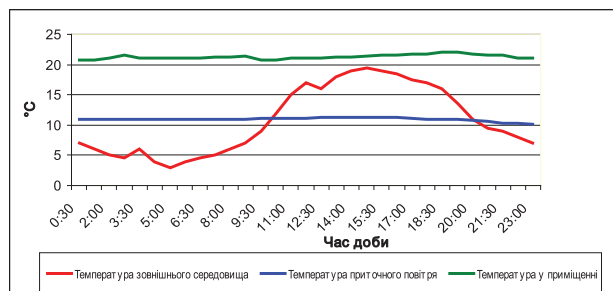

Рис. 4. Відношення температури повітря зовнішнього середовища до температури приточного повітря при використанні геотермічної системи вентиляції

свині». Але наскільки вони стали щасливими після нововведень, жодна мені ще не сказала (сміється). Спостерігається і тенденція відмови від неаргументованого використання антибіотиків. Їх вимагають застосовувати лише за рецептом ветеринара і лише під час хвороби. Це жорстко контролюють.

Досягнення та інновації німецьких свинарів добре відомі у світі. Чи сприяє їхньому авторитету державна підтримка?

У Німеччині діє система дотацій свинарства. Коли будують новий свинокомплекс, держава покриває 25% затрат на будівництво. Це безвідсоткова одноразова фінансова допомога. Тому нашим свинарям набагато вигідніше будувати новий комплекс, аніж викупувати старий.

Є також дотація на гектар землі. На неї мають право не лише свиногосподарства, а й решта власників землі, що працюють в агросекторі. Проблем із виплатами нема. Особливість у тому, що тих, хто отримує дотацію, дуже жорстко контролюють, а тих, хто порушує правила, штрафують чи навіть позбавляють дотації.

В Україні малим господарствам вижити важко. Ефективно працюють лише ті, які розвиваються через укрупнення. Які тенденції у вас?

У Німеччині малі свиноферми – це скоріше традиція, «друга професія». Хоча більша частина свинини виготовляється саме в таких господарствах. Люди працюють на іншій роботі, а свинарством займаються паралельно.

Нині країна переживає піднесення, рівень безробіття майже найменший за всю історію Німеччини, тому зникнення малих господарств не біда! Для їх власників свинарство – не основний дохід. Тим більше, виникає проблема наступника: діти, чії батьки зараз займаються свинарством, не хочуть переймати батьківську справу.

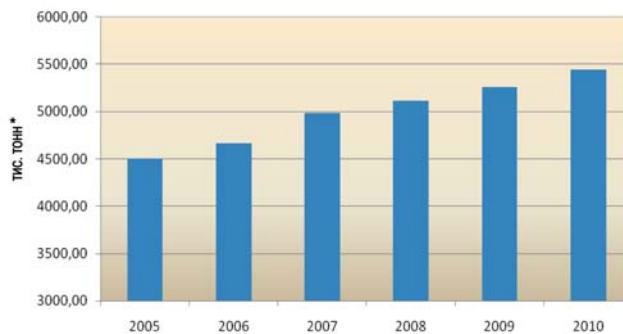
Також ферми дедалі більше орієнтуються на окремі етапи виробництва свинини: одні спеціалізуються на дорощуванні й відгодівлі, інші – на відтворенні. Або з точністю до навпаки – повний цикл виробництва. Великі підприємства поглинають малі, але виключно через земельний інтерес, оскільки один гектар коштує близько 30 тис. євро.

«Ми втратимо близько 40% підприємств...»

Яким ви бачите розвиток німецького свинарства?

З упевненістю можу сказати, що ми втратимо близько 40% підприємств. Але свиней менше не стане. Зникнуть малі неефективні ферми. Компенсують втрату ті, що зараз активно укрупнюються і нарощуватимуть свої виробничі потужності. При цьому Німеччина не стане імпортозалежною державою, оскільки виробляє свинини 115% від потреби.

Проблема скорочення поголів'я більше прив'язана до ціни: ціна зменшується – поголів'я вирізають. І навпаки. Але при цьому можна говорити про стабільну кількість поголів'я в цілому: у країні 20-22 мільйони свиней – це константа останніх 10 років. Стрибок униз може спровокувати прийняття закону про розбудову і кризу наступного покоління.

* показник виражає загальну вагу реалізованої свинини (забійна вага, забій здійснено на бійнях чи фермах)

Рис. 5. Виробництво свинини в Німеччині впродовж 2005-2010 років

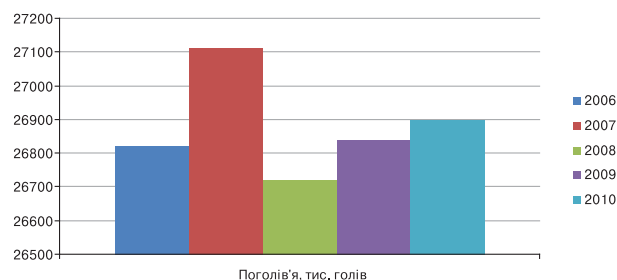

Рис. 6. Загальне поголів'я свиней у Німеччині впродовж 2006-2010 років

«Свинарство не терпить шаблонів та непрофесійності»

Що вам найбільше подобається в свинарстві?

По-перше, те, що я можу себе реалізувати в галузі, яка мені подобається. По-друге, вона дуже різностороння, тут відсутній шаблон. Потрібні постійні дослідження та новизна. Я маю змогу втілювати свої проекти в життя. Звісно, будуючи ферму, реалізуючи нові технології, я беру на себе велику відповідальність, але кінцевий результат вартий усіх переживань.

Є й мінуси – речі, на які я особисто не маю впливу. Наприклад, цінова політика. Ми не можемо втрутитися в ринкові відносини, змінити ситуацію, покращити ціни для наших фермерів. Окремо наголошу на непрофесіоналізмі, якого не повинно бути апriori.

У кожної людини є мрії. Про що мрієте ви?

Є не мрія, а велике бажання. Хочу продовжувати працювати в сільському господарстві, працювати над удосконаленням систем вентиляції, систем утримання, постійно бути корисним.

«Лише обмірковане рішення веде до гарних результатів»

Що б ви побажали українським колегам?

Розвиватися, впроваджувати нові технології, отримувати задоволення від своєї справи. Найголовніше – рухатися вперед. Але перш ніж робити якісь кроки, їх потрібно планувати і розраховувати. Лише обмірковане рішення приведе до гарних результатів.

Розмову вів Євген Кришталь

МОС на варті імуноглобулінів у молозиві свиноматок

Руслан Толстих, заст. директора з виробництва ПП «Сигма»

Андрій Баглай, канд. вет. н., Національний Університет біоресурсів і природокористування

Юлія Дворська, канд. вет. н., доцент, Сумський НАУ

Чому не діють вакцини

Сучасні високотехнологічні свиногододарства України вакцинують свиноматок для підвищення напруженості колострального імунітету їхніх поросят. Проте навіть використовуючи брендову вакцину, нерідко зустрічаються з проблемою низької ефективності: незважаючи на правильний вибір вакцини, скоректовану під умови господарства схему вакцинації, належний рівень технологічних процесів та компетентне керування ними, імунна відповідь у свиноматок або нестабільна, або й зовсім відсутня. Це пов'язано з імуносупресивним статусом маточного поголів'я, який може бути викликаний цілим комплексом чинників: стресові фактори, незбалансована годівля, вірусні захворювання тощо. Багато дослідників (Newman 2001, O'Quinn 2001, Davis 2004, Farmer 2008, Foisnet 2010) вказують на позитивний ефект препаратів маннан-олігосахаридів у боротьбі за підвищення імунного та метаболічного статусу свиноматок, якості молозива та напруження колострального імунітету поросят.

Щоб дослідити вміст і фракційний склад імуноглобулінів молозива свиноматок та окремих показників їх метаболічного статусу за дії одного з представлених на ринку України препаратів маннан-олігосахаридів (МОС), ми провели експеримент на базі господарства ПП «Сигма» Дніпропетровської області. Свиноматкам дослідної групи вводили до раціону тестований препарат у кількості 0,5 кг/тонна корму впродовж останніх 30 діб поросності. Через добу після опоросу брали проби молозива та крові для дослідження вмісту імуноглобулінів та їх фракційного складу, а також біохімічних показників крові.

Результати досліджень

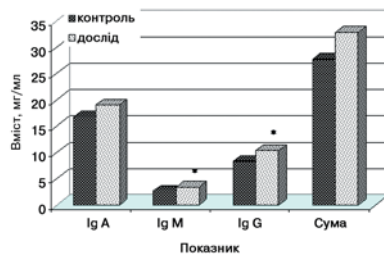

Рис. 1. Вміст різних класів імуноглобулінів молозива свиноматок за дії тестованого препарату маннан-олігосахаридів.

Примітка: * - $P < 0,05$ - дані вірогідні між показниками контрольної та дослідної груп.

Результати проведеного у лабораторних умовах аналізу на загальний вміст імуноглобулінів та окремих їх класів у молозиві свиноматок із тестової групи вказали на виражену відмінність між контролем та дослідом: від 13% до 18%. Вміст Ig M та Ig G в молозиві свиноматок із групи, що отримувала МОС, вищий порівняно з контролем на 25% ($P < 0,05$) та 32% ($P < 0,05$) відповідно. Тенденція однозначно позитивна, оскільки сприяє зростанню напруженості імунітету поросят.

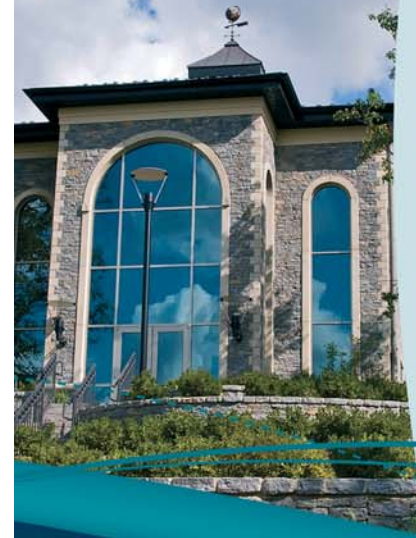
Слід підкреслити, що застосування препарату МОС також викликало низку позитивних змін біохімічних показників крові свиноматок (таблиця 1). Так, вміст загального білка, альбумінів та глобулінів у крові свиноматок дослідної групи був вищим від контрольної на 10% ($P < 0,05$), 15% ($P < 0,05$) та 7% ($P < 0,05$) відповідно. Отримані дані передбачають покращення білоксинтетичної функції печінки та стимуляції синтезу глобулінів.

Гепатопротекторний ефект препарату МОС підтверджується зниженням активності АСТ (аспартатамінотрансферази) та зниженням індексу де Рітца (до фізіологічних меж) на 40% ($P < 0,05$) та 76% ($P < 0,05$) відповідно.

МОС-механізм

Маннан-олігосахариди (МОС) виступають активними інгібіторами патогенних бактерій. Як правило, такі бактерії не виділяються із фекаліями з організму, тому що прикріплюються своїми рецепторами до особливих точок на внутрішніх стінках кишечника, які містять маннозу, утворюючи, таким чином, цілі колонії. МОС – фракція стінок дріжджових клітин, які мають маннозу, як стінки клітин у тварин чи навіть людей. Тож МОС виступають альтернативною ділянкою для прикріплення ентеропатогенних бактерій: вони колонізують олігосахариди швидше, ніж стінки кишечника. Якщо бактерії, виходячи зі шлунка, одразу пов'язуються з МОС, то вже не можуть прикріпитися до стінок кишечника і проходять його транзитом. Поєднавшись із МОС, патогенні бактерії видаляються з організму простою перистальтикою. Якщо немає патогенних бактерій, МОС стає джерелом живлення для корисних (пробіотиків), таких як Lactobacilli і Bifidobacterii. У той же час патогенні бактерії (Clostridia, E.Coli, Salmonella і Campylobacter) не можуть використовувати МОС для живлення. Бурхливий ріст пробіотиків одночасно знижує рН вмісту кишечника, що несприятливо для патогенів, та стимулює неспецифічний імунітет: Т-клітини і макрофаги на стінках кишечника можуть активніше знищувати патогенні бактерії.

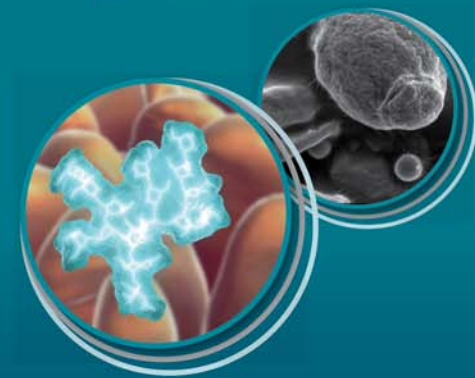
Крім того, позитивним явищем є зниження вмісту креатиніну в крові лактуючих свиноматок дослідної групи на 8% ($P < 0,05$) порівняно з контролем, що вказує на більш ви-

Все починається із розвитку та підтримки кишечника

Переваги Актиген:

- вдосконалення продуктивності тварин
- допомога швидкому засвоєнню поживних речовин
- якість гарантована AQS, ELLA та ELMAA дослідженнями
- низькі дози влучення

ДП «Оллтек Україна»
вул. Іллінська 8
04070, м. Київ, Україна
Тел: +38044 494 40 81
Факс: +38044 494 40 82
alltech.com/ukraine
f AlltechNaturally
@Alltech

Таблиця 1. Показники біохімічного складу крові лактуючих свиноматок за дії препарату маннан-олігосахаридів (M±m, n=10)

Показник	Контрольна група	Дослідна група
Білок загальний, г/л	68,00±1,58	75,08±1,32*
Альбуміни, г/л	33,88±0,90	38,42±1,03*
Глобуліни, г/л	34,12±0,57	36,66±0,61*
Білковий коефіцієнт, од.	0,99±0,03	1,05±0,03
Сечовина, ммоль/л	4,92±0,10	4,02±0,06*
Креатинін, мкмоль/л	522,93±10,87	479,08±7,22*
АСТ, ммоль/год.хл	1,13±0,02	0,81±0,02*
АЛТ, ммоль/год.хл	0,71±0,02	0,91±0,03*
Індекс де Рітіса, од.	1,59±0,05	0,90±0,03*
Лужна фосфатаза, мкмоль/год.хл	2,52±0,09	1,98±0,03*
α-амілаза, г/год.хл	84,57±3,47	37,06±2,87*
Глюкоза, ммоль/л	3,42±0,24	5,88±0,79*
Холестерол, ммоль/л	4,97±0,09	3,32±0,06*
Загальні ліпіди, г/л	7,15±0,36	6,56±0,27
Загальний кальцій, ммоль/л	2,18±0,05	2,12±0,04
Неорганічний фосфор, ммоль/л	3,26±0,05	1,79±0,05*
Кальцій/фосфорне співвідношення, од.	0,67±0,02	1,19±0,04*
Хлориди, ммоль/л	60,27±3,93	82,9±4,87*

Примітка: * - P < 0,05 - дані вірогідні між показниками контрольної та дослідної груп.

ражену інволюцію матки і швидкий перебіг післяродового адаптаційного періоду.

Можна зробити висновок, що зменшення вмісту сечовини в крові свиноматок дослідної групи на 19% (P<0,05) порівняно з контролем та зростання концентрації глюкози на 72% (P<0,05) зумовлено більш вираженим анаболічним статусом тварин під впливом МОС і передбачає вищу молочність свиноматок дослідної групи.

Застосування препарату МОС свиноматкам сприяє зниженню в крові (порівняно з контролем) активності лужної фосфатази (на 21%, P<0,05), неорганічного фосфору (на 45%, P<0,05) та зростан-

ню кальцій-фосфорного співвідношення (на 78%, P<0,05), що вказує на меншу інтенсивність остеолітичних явищ при лактації.

Функціональний стан травної системи свиноматок під впливом МОС теж вищий, ніж у тварин контрольної групи, оскільки активність α-амілази нижча на 55% (P<0,05), а вміст хлоридів – вищий на 38% (P<0,05).

Висновки. Застосування препаратів МОС порослим свиноматкам сприяє збільшенню обсягу колостральних антитіл у їхньому молозиві та підвищенню функціональної здатності багатьох органів і систем.

Навіщо поросяткам яєчні імуноглобуліни

Инге Хайнцл (Inge Heinzl), кандидат сільськогосподарських наук, Німеччина

Як відомо, здоров'я поросят є важливим фактором успіху в розведенні та відгодівлі свиней. Поросята, чий імунітет слабший, вразливіші до стресових ситуацій і збудників хвороб, які спричиняють діареї та падіж. Крім того, такі поросята не досягають своєї потенційної ваги на момент відлучення і не можуть її надолужити до кінця відгодівлі. До відлучення поросята можуть зазнати впливу кількох хвиль імунодефіциту різної етіології. Отож для свинарів активація імунітету поросят надзвичайно актуальна. Один з інноваційних та найбільш ефективних способів – використання імуноглобулінів (антитіл) із курячих яєць.

Люди і тварини захищаються від збудників різних захворювань за допомогою специфічних антитіл. Вони надходять в організм від матері або через штучне введення чужорідних імунних субстанцій – антитіл (*пасивний імунітет*). Інший варіант – завдяки виробництву власних імунних клітин (*активний імунітет*) після контакту із джерелом хвороби – антигеном. Люди отримують необхідні імуноглобуліни через плаценту ще в утробі матері. Натомість поросята народжуються майже стерильними: шість шарів епітеліохоріальної плаценти свиноматок є ефективним бар'єром, через який антитіла не можуть потрапити до плоду під час поросності.

Саме тому для поросят життєво важливо отримати імуноглобуліни з молозивом матері відразу після народження. У перші 24 години життя травна система поросят ще не виконує свою функцію, тому стінка його кишечника спроможна пропускати клітини імуноглобулінів безпосередньо у кров, тим самим створюючи пасивний імунітет. Пізніше і концентрація антитіл у молозиві свиноматки, і пропускна спроможність ки-

шечника різко зменшуються. Оральне надходження імуноглобулінів сприяє своєрідній стартовій імунній підтримці поросят, яка захищає його організм аж до появи власного активного імунітету (рис. 1).

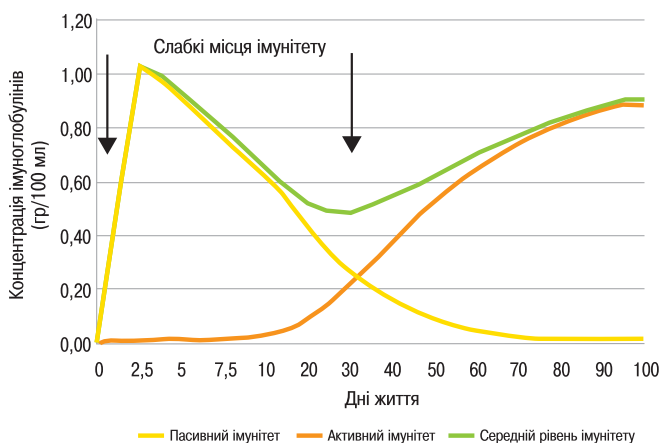

Рис. 1. «Імунні люки» у житті поросят

Народження	Відлучення
E. Coli K88	
E. Coli K99	
E. Coli 987P	
	E. Coli Oedema
	S. typhimurium
TGE Virus	
Cryptosporidium	
Rotavirus	
Clostridium perfringens	
	Circovirus

Рис. 2. Основні збудники захворювань поросят

Де слабінки імунної системи поросят

Перша фаза вікового імунodefіциту в них – кілька днів одразу після народження. Основні причини: пізнє отримання першого молозива; недостатня його кількість (через тривалий опорос, багатоплідне гніздо, синдром ММА свиноматки тощо) або низька концентрація у молозиві (менше 60 мг/мл) імунних глобулінів та лейкоцитів, що спостерігається при неповноцінній годівлі свиноматок. Трапляється також недостатнє засвоєння імунoglobulinів через морфoфункціональну незрілість новонародженого.

Друга фаза імунodefіциту розвивається в поросят між четвертим та шостим тижнем, оскільки саме в цьому віці більшість колостральних антитіл руйнується, а власні синтезуються ще недостатньо. Для того, щоб у поросят розвинулася власна імунна система, спрoможна протистояти збудникам хвороб, йому потрібно п'ять-шість тижнів.

Ці два «імунних люки» чітко видно на графічній схемі розвитку імунітету поросят до відлучення (рис. 1). Вони супроводжуються хвилями шлунково-кишкових хвороб, а у другій фазі також ранніми бронхопневмоніями.

Третя фаза вікового імунodefіциту в поросят збігається з періодом відлучення й супроводжується такими хворобами, як колієнтеротоксемія, гастроєнтерит, кормова алергія, сальмонельоз, пневмонія.

Крім того, у згадані критичні періоди і без того слабкий імунітет поросят може ставати ще слабшим через набуті (вторинні) імунodefіцити, які розвиваються внаслідок різних хвороб, що викликають втрату захисних факторів і структурно-функціональні зміни в імунній системі.

Від самого народження на поросят чатують збудники небезпечних хвороб – найчастіше ті, що викликають діарею (рис. 2). Стресові ситуації (народження, від-

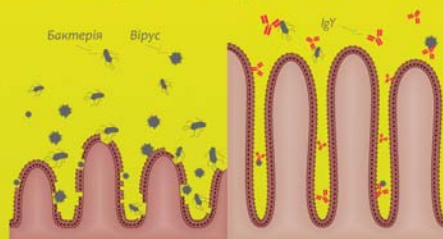
Globigen® Пиг Дозер

ew | nutrition

Активатор жизни и здоровья для новорожденных поросят

- Уменьшение процента падежа
- Увеличение живой массы
- Снижение диареи
- Получение дополнительной прибыли

При использовании Глобиген Пиг Дозер гарантировано снижение смертности поросят на 3% и больше жизнеспособных поросят в год!

Globigen® Джамп Старт

Активатор роста и здоровья телят и поросят

- Увеличение среднесуточного привеса
- Улучшение показателей конверсии корма
- Уменьшение диареи
- Сокращение отхода
- Экономическая целесообразность

При использовании Глобиген Джамп Старт гарантировано снижение затрат на ветеринарные средства и здоровье животных без диареи!

ООО «Торговый дом „Биос“»
ул. Хирургическая, 22, офис 1,
г. Донецк, 83087, Украина
+38 (062) 349-43-25
+38 (050) 475-74-89
+38 (050) 472-30-21
+38 (062) 387-48-70 (факс)

office@bioc.com.ua | www.biosgroup.com.ua

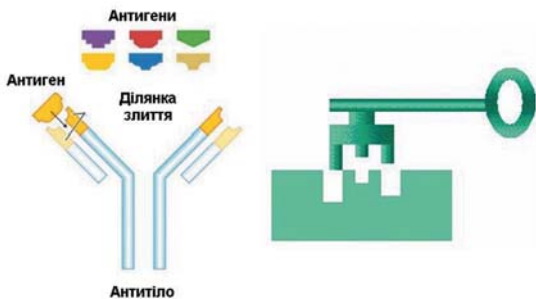

Рис. 3. Схема злиття «ключ + замок»

лучення, перегрупування, зміна раціону тощо) лише роблять поросят вразливішими до патогенів. В результаті – діареї, аліментарна дистрофія, падіж.

Як кури стосуються проблеми

Колись у приватних присадибних господарствах різних тварин тримали поруч. Кури могли вільно бігати і, відповідно, контактувати зі збудниками хвороб інших тварин – наприклад, через їхні екскременти. При цьому в курей практично не було жодних симптомів хвороб. Навпаки, вони успішно виробляли антитіла. Організм курки передає антитіла в яйця, що з перших днів життя забезпечує курчат необхідними імуноглобулінами, і, як для поросят молозиво, активує імунітет.

Курячі яйця, що продають у супермаркетах, також містять антитіла до збудників, з якими та чи інша курка контактувала впродовж свого життя. Це нормальний природний процес. Деякі приватні свинарі про це знають і час від часу згодують своїм поросят яйця курей, які живуть поруч зі свинарником.

Такий природний механізм активації імунітету нині використовують як сучасний спосіб профілактики численних хвороб у новонароджених тварин. Кур-несучок із окремих курників вакцинують збудником тієї чи іншої хвороби, небезпечної для поросят у конкретний період їхнього життя (зазвичай вакцинують

збудниками діарей). У яєчних жовтках таких курей поруч з імуноглобулінами IgA та IgM є також специфічні антитіла IgY, що характерні тільки для птахів, рептилій та лускатих риб. Концентрація IgY у жовтках незначна – всього 10-15%, але унікальна технологія дозволяє виокремити їх концентрат у формі порошку. З яєць різних курників, де птахи були спеціально заражені хворобами поросят, концентрат імуноглобулінів виділяють окремо, а потім отриманий порошок змішують у необхідних пропорціях. Таким чином досягають цілеспрямованої дії концентрату проти комплексу патогенів. Згодуючи такий концентрат імуноглобулінів поросят, захищаємо їх від проносів та інших проблем уже з перших днів життя.

Як працюють яєчні імуноглобуліни

Спершу потрібно зрозуміти, як працюють імуноглобуліни. Кожен імуноглобулін знаходить збудника хвороби, до якого він підходить за структурою, зливається з ним і, таким чином, його дезактивує. Сам процес злиття антигена з антитілом особливий і відбувається за схемою «ключ + замок» (рис. 3).

При цьому важливу роль у розпізнаванні збудника антигеном відіграє повна структура бактерії або вірусу.

Антитіла IgY мають надпотужну здатність зв'язувати і віруси, і бактерії. Яєчні імуноглобуліни активні, головним чином, у кишечнику. Саме там вони розпізнають збудників за структурою, пов'язують, знешкоджують і виводять їх з організму поросят. Приміром, вони розпізнають вірус E.coli за фібринами, якими цей збудник проникає у здорові клітини слизової кишечника. Антитіло блокує фібрини, зливаючись із ними за типом «ключ + замок», і виводить з організму з послідом.

Про цифри і факти дії IgY

Численні дослідження у різних країнах світу (*Kellner et al., 1994; Erhard et al., 1996; Yokoyama et al., 1997; Nguyen et al., 2005; Jinghui Fan et al., 2007 тощо*) ставили мету вивчити дію яєчних імуноглобулінів. Результати свідчать про ефективність використання їх концентрату

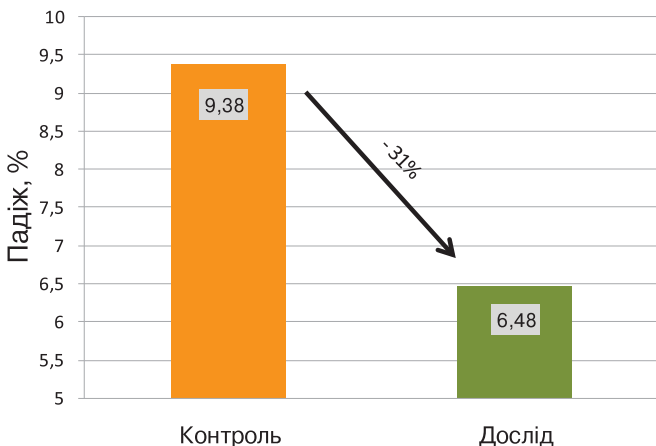

Рис. 4. Зниження рівня падежу (2007)

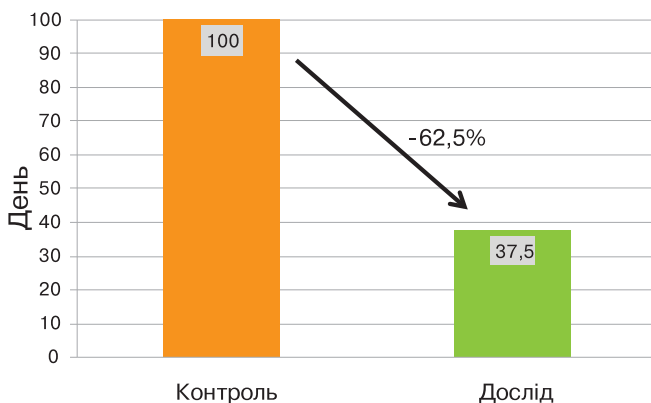

Рис. 5. Скорочення проявів діарей на восьмий день

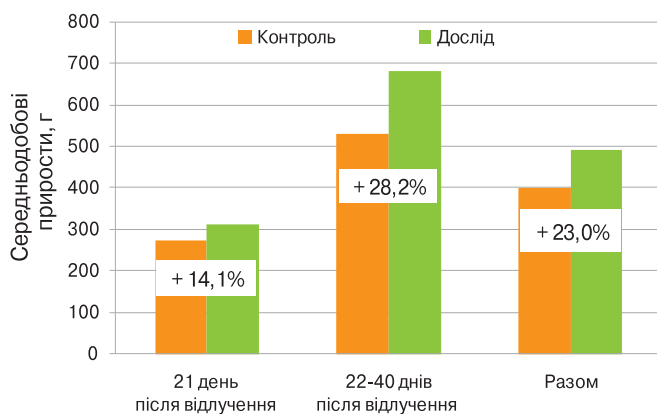

Рис. 6. Динаміка щоденних приростів (контроль – 105 поросят, тест – 106 поросят)

ту для активації імунітету поросят. Було зафіксовано зміцнення імунної системи, скорочення випадків діарей та падежу поросят, а також покращення таких виробничих показників, як середньодобові прирости та конверсія корму. При цьому витрати на медикаментозне лікування скорочуються.

Під час одного з дослідів (Німеччина, 2007) використали препарат, що містив 20% концентрату яєчних імуноглобулінів. Тестовій групі тварин (293 поросят) упродовж двох днів поспіль згодовували по 2 мл цього препарату. Порівняно з контрольною групою (405 поросят) смертність тварин від моменту народження до відлучення зменшилася на 31% (рис. 4). У Румунії той самий препарат тестували на поросятах, заражених *E.coli*, – випадки проносів скоротилися на 62,5% (рис. 5).

Препарати, що містять яєчні імуноглобуліни, відмінно сприяють підвищенню середньодобових приростів поросят. Так, результати дослідів, проведених у Болгарії 2008-го року, довели, що у 460 поросят щоденні прирости зросли на 10% порівняно з контрольною групою. Смертність поросят у тестовій групі скоротилася вдвоє, а витрати на медикаментозне лікування – на 39%. Важлива деталь: для цього дослідів відібрали поросят із проносом – щоб наочно продемонструвати дію імуноглобулінів.

Крім того, було доведено позитивний вплив яєчних імуноглобулінів на ріст і розвиток поросят. Приміром, на базі університету Оснабрюк (Німеччина, 2004) провели дослід у групі з 211 тварин. До корму додавали препарат, що містив 20% збагаченого яєчними імуноглобулінами порошку та сухі дріжджі: у підсисний період 2 кг на тонну престартеру та 1 кг на тонну корму в період відлучення. У тестованій групі, порівняно з контрольною, зафіксували покращення щоденних приростів у середньому на 23% (рис. 6) та конверсії корму на 16% (рис. 7).

Унікальність імуноглобулінів IgY полягає ще й у їхній стійкості до впливу різних факторів. Так, під час одного недавнього дослідів китайські вчені (*Jinghui Fan, Yuzhu*

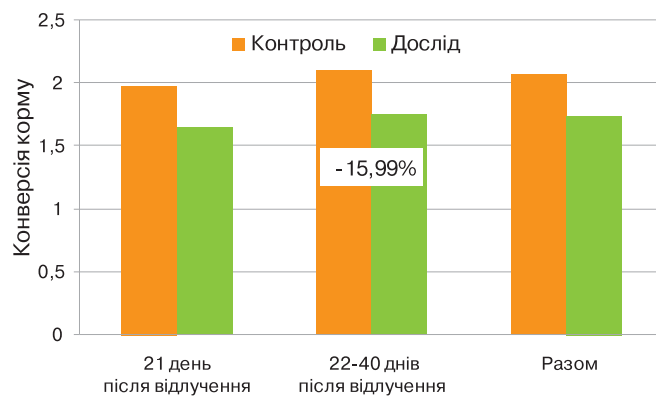

Рис. 7. Динаміка конверсії корму (контроль – 105 поросят, тест – 106 поросят)

Zuo, Tanqing Li and Xiaobo Zhang et al., China, 2007) довели, що IgY зберігає свою активність при кислотності від pH 4 до pH 11. При інкубації разом із пепсином за кислотності pH 4 та pH 6 яєчні імуноглобуліни зберігали, відповідно, 90% та 100% своєї активності. Отже, IgY-антитіла можуть бути активними і за межами шлунка, що сприяє заселенню корисною мікрофлорою всього травного тракту – від ротової порожнини до товстого кишечника. Крім того, IgY демонструють термічну витривалість: за впливу температури 60°C впродовж 30 хв. антитіла зберігали близько 80% своєї активності, тобто продукти, що містять концентрат яєчних імуноглобулінів, можна навіть пастеризувати. Більше того, дослідно доведено, що IgY не втрачають своєї корисної дії як при температурі 25°C, так і при заморожуванні-розморожуванні.

Висновки

Завдяки застосуванню специфічних імуноглобулінів із курячих яєць новонароджені поросята починають своє життя з високим рівнем імунітету, з активною опірністю організму небезпечним збудникам хвороб.

При цьому скорочуються випадки проносів, а також витрати на медикаментозне лікування. Крім того, на момент відлучення виживає значно більше поросят. Завдяки активації імунітету тварини ростуть відповідно до свого потенціалу.

Згубний синергічний ефект мікотоксинів, що містяться в кормі

Катя Педроса, технічний менеджер, «Біомін», Австрія
Віталій Лохов, генеральний директор, ТОВ «Біомін Україна»

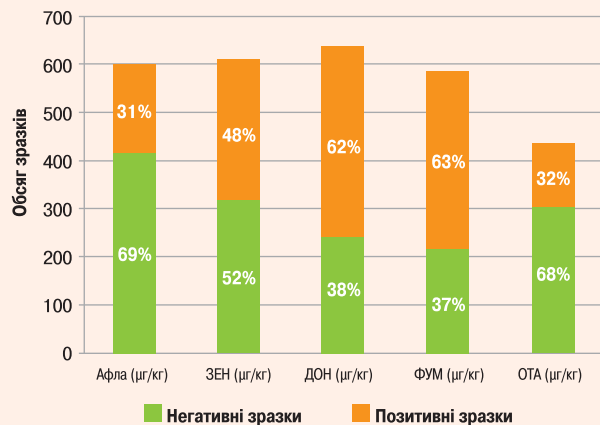
Знайомо проблема

Контамінація сировини і готових кормів пліснявими грибами, що продукують найрізноманітніші мікотоксини: такі як афлатоксини, охратоксини, тріхотецени, зеараленон, фумонізени, треморгенні токсини й ергоалкалоїди, – поширена проблема в галузі кормовиробництва.

Найчастіше рівнем вмісту окремих мікотоксинів в інгредієнтах неможливо пояснити симптоми, які проявляються на виробництві. Одна з причин, яка може пояснити це явище, – наявність більше одного токсину в готових кормах. Існує декілька найбільш поширених сполучень мікотоксинів, результатом взаємодії яких може стати синергічний, додатковий та антагоністичний вплив, якому донедавна не надавали належного значення. Діагностика мікотоксикозів у тварин – процес складний, і не тільки тому, що вони трапляються при концентраціях токсинів, нижчих межі виявлення, а також через схожість із симптомами захворювань іншої етіології. Інформація про спільний токсичний вплив мікотоксинів в цілому обмежена, особливо про тріхотецени. Відправна точка для аналізу певних поєднань на можливий синергічний або додатковий ефект – теоретичний аналіз, що ґрунтується на особливостях впливу мікотоксинів на клітину.

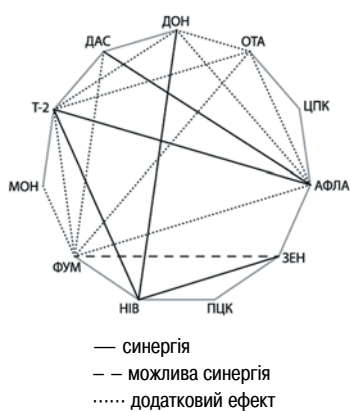
Синергічний і додатковий ефект мікотоксинів

В умовах товарного виробництва тварини зазнають впливу складних поєднань мікотоксинів, продукованих, переважно, грибами *Fusarium*, *Aspergillus*, *Penicillium*, *Alternaria* і *Claviceps spp.* Низька продуктивність тварин та/або симптоми захворювання у товарних господарствах можуть бути зумовлені синергічною взаємодією безлічі мікотоксинів (рис. 1). Про синергічний ефект говорять тоді, коли спільна дія двох мікотоксинів набагато перевершує вплив кожного з них

Компанія «Біомін» презентувала результати свого щоквартального огляду мікотоксинів за другий квартал 2011 р. Під час звітного періоду (квітень – червень, 2011 р.) протестували 804 зразки та провели 2867 аналізів із виявлення найбільш небезпечних для рослинництва та тваринництва мікотоксинів: афлатоксинів (АФЛА), зеараленону (ЗЕН), деоксинаваленолу (ДОН), фумонізинів (ФУМ) та охратоксини А (ОТА). Зразки відбирали з різних регіонів: Америки (Північної, Центральної та Південної), Азії (Південно-Східної, Південної та Північної), Океанії та Європи (Північної, Центральної та Південної), а також Середнього Сходу та Африки. Причому аналізували від злакових (кукурудза, пшениця, ячмінь і рис) та продуктів переробки (зокрема, соєвий шрот, кукурудзяний глютен та спиртова барда) до готових комбікормів, соломи і силосу.

Із 804 відібраних зразків 31%, 48%, 62%, 63% та 32% виявилися контамінованими АФЛА, ЗЕН, ДОН, ФУМ й ОТА відповідно. Більше того: 89% зразків містили принаймні один мікотоксин, а 53% були контаміновані більш ніж одним мікотоксином. Дослідження ще раз підкреслює, наскільки серйозною є проблема синергічного ефекту мікотоксинів у кормах для тварин.

- ДОН – деоксиніваленол
 - ОТА – охратоксин А
 - ЦПК – циклопіазонова кислота
 - АФЛА – афлатоксин
 - ЗЕН – зеараленон
 - ПЦК – пеніцилінова кислота
 - НІВ – ніваленол
 - ФУМ – фумонізін
 - МОН – моніліформін
 - Т-2-токсин
 - ДАС – диацетооксисцирпенол
- синергія
 - - можлива синергія
 додатковий ефект

Рисунок 1. Взаємодія між різними мікотоксинами

окремо – це саме той випадок, коли $1 + 1 > 2$. При додатковому впливі все ще можливо спрогнозувати результати з продуктивності.

Нещодавно отримані дані свідчать про те, що у більшості випадків результатом взаємодій, в яких беруть участь мікотоксини *Fusarium*, може стати як додатковий, так і синергічний вплив. Наслідки: від падежу до зниження споживання кормів та інтенсивності росту. У випадку з трихотеценами у більшості поєднань спостерігається додатковий ефект. Деякі дослідження виявили синергічну взаємодію деоксиніваленолу (ДОН) і фузарієвої кислоти; ДОН і фумонізіну В1 (ФВ 1); а також диацетооксисцирпенолу (ДАС) й афлатоксинів (АФЛА).

На клітинному рівні

Мікотоксини мають низку біохімічних та клітинних механізмів токсичності (Riley & Norred, 1996); відповідно, вважають, що найкращий підхід – зрозуміти, як вони можуть впливати на клітинному рівні і, отже, взаємодіяти з токсичністю інших мікотоксинів. Окремі науковці (Riley, 1998) відштовхуються у своїх дослідженнях механізму дії токсичних сполук від твердження, що клітини – це молекулярні механізми.

Щоб зрозуміти, як мікотоксини впливають на клітинні механізми, необхідно лише розібратися, як токсичні сполуки змінюють поведінку живих молекул (таблиця 1).

Коли людину або піддослідну тварину піддають сукупному впливу кількох мікотоксинів, на кінцевий результат впливають токсикокінетична поведінка, метаболічні процеси та токсикодинамічні аспекти.

Синергічна дія мікотоксинів на свиней

На свиноматок і свинок мікотоксини діють особливо швидко і здатні істотно вплинути на їхнє здоров'я та продуктивність. Мікотоксини часто присутні в кормах для сільськогосподарських тварин, а їх споживання тягне за собою різні симптоми, що залежать від типу міко-

Таблиця 1. Ймовірні первинні біохімічні порушення і початкові клітинні перетворення у каскаді змін, що тягнуть за собою токсичне ушкодження клітини або порушення клітинної регуляції в результаті впливу окремих мікотоксинів

Мікотоксин	Початкове ураження та послідовність змін
Афлатоксин	Метаболічна активація → зміна ДНК → порушення клітинної регуляції → перетворення / загибель клітин
Цитринін	Втрата селективної проникності мембрани → руйнування клітин → загибель клітин (апоптоз)
Диоксиніваленол	Інгібування синтезу білку → порушення цитокінової регуляції → зміни у проліферації клітин → загибель клітин / апоптоз
Фумонізін	Сфінганін N-ацилтрансфераза → порушення ліпідного метаболізму → порушення клітинної регуляції → загибель клітин / апоптоз
Моніліформін	Пируват і кетоглютарат декарбоксилаза → припинення контролю респірації → загибель клітин
Охратоксин	Порушення метаболізму фенілаланіну → зниження фосфоенолпирувату карбоксикинази → зниження гліконеогенезу → загибель клітин (метаболічна активація → інгібування синтезу білку/ДНК → апоптоз) (зміна проникності мембрани → порушення транспорту кальцію → порушення клітинної регуляції → загибель клітин)
Патулін	Виснаження небілкових сульфгідрильних груп → зміна проникності заліза і/або зміна зв'язків → окислювальний стрес → загибель клітин (інгібування макромолекулярного біосинтезу → загибель клітин)
Т-2-токсин	Інгібування синтезу білку → загибель клітин (апоптоз) (тимчасове підвищення Ca^{2+} → активація ендонуклеази → апоптоз/ загибель клітин)
Зеараленон	Цитозольний рецептор естрогену → естрогенна реакція → порушення гормонального контролю

Джерело: Райлі (Riley, 1998)

токсину, його концентрації, тривалості впливу, а також стану здоров'я тварини в цей період. Якщо мова йде про свиней, то особливу стурбованість викликає синергічна взаємодія між ДОН і фузарієвою кислотою, ДОН та ФУМ, АФЛА та ОТА, а також АФЛА в поєднанні з Т-2-токсином. Додатковий негативний вплив було виявлено при поєднанні Т-2-токсину з ОТА, ДОН із МОН, Т-2-токсину із ФУМ, ФУМ із моніліформіном (МОН), ДАС із ФУМ, АФЛА із ОТА, АФЛА із Т-2-токсином. Основний токсин, який спричиняє репродуктивні порушення у свиней, – ЗЕН, за ним в антирейтингу розмістилися алкалоїди ріжків і трихотецени, представлені

Т-2-токсин, причому ефект посилюється при їх поєднанні.

Результати кількох досліджень, в яких розглядали різні поєднання мікотоксинів, підтвердили, що за сукупного впливу мікотоксинів проблема токсичності для тварин посилюється. Наприклад, провели дослідження на поросятах, в якому використовували концентрації 10-40 частин/млн фумонізину В1 та 20-39 частин/млн охратоксину. Через кілька днів споживання контамінованих кормів поросята віком від 13 до 18 тижнів раптово вмирали. Також у тварин проявилися патологічні ознаки впливу обох токсинів, такі як набряк легенів, пошкодження нирок і печінки. Відповідно до показників NOEL (доза без видимого ефекту) (0,2- 1,9 $\mu\text{г}/\text{кг}$ ваги в день фумонізину В1 та 8-41 $\mu\text{г}/\text{кг}$ ваги ОТА), згадані концентрації не летальні. Отож логічно припустити, що причина могла полягати в сукупному впливі ОТА та фумонізину В1, які посилюють токсичність один одного.

Результати ще одного дослідження, проведеного на поросятах після відлучення, виявили сукупний вплив ФУМ, ДОН, Т-2 та ОТА у концентраціях, в яких вони зазвичай присутні в кормах. З'ясували, що поєднання ОТА з фумонізином В1 або ДОН провокує пригнічення механізмів формування радикалів й антитіл, чого не спостерігалося при окремому впливі охратоксину.

Дослідження сукупної дії афлатоксину і циклопіазонової кислоти проводили також на морських свинках. У природних умовах ці два мікотоксини нерідко зустрічаються разом. Їх синергізм проявився у летальності, зниженні приростів та гістопатологічних змінах у печінці. Спостереження підтвердило, що мікотоксини зумовили пригнічення імунної системи тварин, а також те, що поєднання мікотоксинів може глибоко впливати на тварину.

Додатково було проведено дослідження на свинях, щоб визначити наслідки використання раціонів, контамінованих ДОН і фузарієвою кислотою. Контамінація ДОН варіювалася від 0 до 7,5 $\mu\text{г}/\text{г}$, а фузарієвою кислотою — від 12,2 $\mu\text{г}/\text{г}$ до 57,1 $\mu\text{г}/\text{г}$. При використанні всіх раціонів, що містять ДОН, було підтверджено швидке зниження інтенсивності росту (через тиждень) і споживання кормів. При нижчих концентраціях ДОН у поєднанні з фузарієвою кислотою спостерігалося значне зниження споживання кормів та приростів лише через три тижні після початку дослідження. З підвищенням рівня фузарієвої кислоти у поєднанні з відносно постійною кількістю ДОН відбулося значне зниження приростів через тиждень. Таким чином підтвердили токсикологічний синергізм між ДОН і фузарієвою кислотою.

Оскільки свині особливо сприйнятливі до ФУМ, було проведено дослідження з використанням раціонів, контамінованих афлатоксином і фумонізином В1. Ці раціони використовували окремо і в поєднанні для годівлі гібридних кнурців. Наприкінці дослідження вага і прирости були значно нижчими у тих кнурців, які отримували

раціони, заражені тільки афлатоксином або афлатоксином в поєднанні з фумонізином В1, порівняно з контрольною групою та групою, що одержувала раціони, заражені тільки фумонізином В1. Отож дослідження показало, що при використанні раціонів, заражених обома мікотоксинами (афлатоксин і фумонізин В1), для кнурців на відгодівлі токсична реакція сильніша, ніж при дії кожного мікотоксину окремо.

Ще одне дослідження мало на меті оцінити вплив різних концентрацій фумонізину В1 і афлатоксину на альвеолярні макрофаги у свиней. Згідно з результатами, при інкубації альвеолярних макрофагів у присутності фумонізину В1 (концентрація від 1,5 до 5 $\mu\text{г}/\text{мл}$) спостерігалося значне скорочення кількості життєздатних клітин порівняно з контрольними рівнями. Фумонізин В1, на відміну від афлатоксину, спричиняв апоптоз альвеолярних макрофагів у свиней, при цьому були присутні ознаки електрофоретичного розщеплення ДНК і фрагментації ядра. Однак вплив і фумонізину В1, і афлатоксину викликав прояв у альвеолярних макрофагах білка теплового шоку, що пов'язано з апоптозом. Обробка альвеолярних макрофагів свиней фумонізином В1 (50 $\text{нг}/\text{мл}$) і афлатоксином (100 $\text{нг}/\text{мл}$) знизилася фагоцитарна активність приблизно до 55% і 36% порівняно з контрольним рівнем відповідно. Крім того, при інкубації альвеолярних макрофагів у присутності фумонізину В1 (2 і 10 $\mu\text{г}/\text{мл}$) було відзначено істотне зниження рівня і РНК інтерлейкіну-1, і фактор некрозу пухлин. Отже, дійшли висновку про те, що, незважаючи на різні біохімічні механізми впливу, і фумонізин В1, і афлатоксин є імуномодуючими агентами по відношенню до альвеолярних макрофагів свиней, крім того, вплив мікотоксинів на дихальний апарат пригнічує не тільки легеневу функцію, а й системний захист організму.

Висновки

Дуже часто мікотоксикози спостерігаються при концентраціях токсинів, нижчих межі виявлення. Однією з причин може бути синергічний і додатковий ефект між кількома мікотоксинами, що посилює їх токсичність. Присутність більше одного мікотоксину у значній кількості проаналізованих зразків має привернути увагу до таких несподіваних впливів на тварин.

Додаткові дослідження синергії між мікотоксинами допоможуть спрогнозувати можливі впливи на організм при контамінації кількома мікотоксинами, а також краще зрозуміти, наскільки важливою для галузі тваринництва є увага до мікотоксинів.

Найчастіше єдиний спосіб вирішення проблеми — вчасно запобігати споживанню тваринами забрудненого мікотоксинами корму та уникати інтоксикації. Отже, як можливий вихід необхідно враховувати стратегії управління ризиками, пов'язаними з мікотоксинами, щоб знайти вирішення актуальних проблем на виробництві.

Контроль над
ризиком зараження
мікотоксинами

На одне порося більше

...від однієї свиноматки на рік – це результат годівлі раціонами, які не містять мікотоксини. Мікотоксини погіршують заплідненість та загальний стан здоров'я Ваших свиноматок.

Мікофікс[®] – це вірне рішення для контролю над ризиком зараження мікотоксинами.

ТОВ БІОМІН Україна

м. Київ, вул. Щекавицька, 30/39, оф.167
тел.: +380 44 360 18 81, +380 44 496 17 63
факс: +380 44 207 12 10
e-mail: office.ukraine@biomin.net
www.biomin.net

Результати дослідів та іншу корисну інформацію
Ви знайдете на сайті:

www.mycofix.biomin.net

Світловодський бекон від ФГ «ВК і К»

На сторінках попереднього номеру «Прибуткового свинарства» (червень, 2011 р.) ми розповідали про м'ясопереробне підприємство ПП «ВК і К», яке входить до двадцятки найкращих в Україні, та його засновника і генерального директора Валентина Козярчука. Цього разу пропонуємо познайомитися власне із витоками чудового смаку м'ясних виробів компанії — із фермерським господарством «ВК і К», що вирощує якісну свинину за сучасними технологіями і постійно шукає шляхи вдосконалити виробництво.

«У нас на господарстві чітка система: цифра — аналіз — рішення — дія»

Екскурсію господарством для нас провів заступник директора з виробництва Андрій Миколайович Кравченко. Одразу привернула увагу чіткість і зваженість у всіх його рухах, коментарях, діях. Все стало зрозумілим, коли дізналися, що значну частину свого життя він присвятив спорту: «Спортивний досвід дуже допомагає мені зараз у роботі: дисципліна, правильний розподіл зусиль, здатність швидко відновлюватися. Крім того, спортивне вміння оперативно переключатися із одного виду діяльності на інший дозволило у свій час швидко опанувати нову для себе справу — свинарство.»

На його переконання, оцінювати виробничі завдання та приймати рішення потрібно невідривно від аналізу цифр — показників: «Біда багатьох наших колег у тому, що вони продовжують оперувати категоріями «гарненьке-кругленьке», в той час, як ледь не кожен параметр можна заміряти й оцінити. У нас на господарстві чітка система: цифра — аналіз — рішення — дія».

Життя переконало виробників, що у бізнесі не буває дорого і дешево. Є вигідно і невигідно. «Часом кошти, які необхідно вкласти для якоїсь оптимізації, здаються завеликими. Проте рахувати потріб-

но не обсяг інвестицій, а скільки прибутку може принести ця ідея в перерахунку на заощаджені час, працю тощо, — наголошує Андрій Миколайович, — так, якщо вирішите замінити у раціоні, скажімо, соняшникову макуху на соняшниковий шрот, який за певними параметрами має кращі характеристики, це не означатиме, що виграє економічно, бо шроту буде додавати менше. Обсяги інгредієнту не зміняться. Економічно виграє у перерахунку на тривалість відгодівлі тварин: за той самий проміжок часу при застосуванні шроту отримаєте більше кілограмів м'яса із тієї ж площі».

Як всі ці підходи до справи реалізовані у життя підприємства?

Кнурівник

«Розглядати питання «якісна генетика» можна тільки у поєднанні із «якісна селекційно-племінна робота»»

Донедавна клітки із кнурами були у приміщенні цеху осіменіння. Тварин утримували на бетонній підлозі без підігріву, що не надто сприяло їх здоров'ю, до того ж, зрозуміло, нівелювався ефект від застосування кнурів-пробників. За принципом «цифра — аналіз — рішення» для кнурів оперативно відвели у цеху автономне приміщення і забезпечили підігрів частини підлоги у кожній клітці. Врахувавши фізіологічні особливості тварин та їх поведінку, щоб забезпечити водяний

ДОСЬЄ-ПІДПРИЄМСТВО

ФГ «ВК і К»

с. Велика Андрусівка,
Кіровоградська область

Господарство було створене у 2006 р. як сировинна база для м'ясопереробного підприємства ПП «ВК і К» (засновник і генеральний директор Валентин Валентинович Козярчук).

Після двох років масштабної реконструкції напіврозвалена молочно-товарна ферма перетворилася на сучасний свиноматок на 1200 основних свиноматок. Перші дві партії племінних свиней англійської селекції порід Ландрас та Велика Біла завезли у 2008 році із ЗАТ «Фрідом Фарм Бекон» та ТОВ «Золотоніський».

Наразі загальне стадо свиней налічує 5000 голів, господарство отримало статус племінного заводу із розведення Великої Білої породи (племзавод «Світловодський бекон» у складі ФГ «ВК і К») та активно працює над створенням репродуктора по розведенню породи Ландрас. Наразі активно розширюють потужності: до кінця 2011 року планують подвоїти поточну кількість і маточного (вийти із 550 голів свиноматок на 1200), і загального стада.

Має власний сучасний комбікормовий завод потужністю 9 т/год. Сировину для кормів закупляє, оскільки поки що ФГ «ВК і К» обробляє лише 40 га земель, де займаються зрошуваним овочівництвом.

ДОСЬЄ-ПЕРСОНАЛІЇ

Андрій Миколайович Кравченко
заступник директора з виробництва

За освітою інженер-механік (закінчив механічний факультет Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту), тривалий час серйозно займався спортом (був тренером із кіокушин карате), проте доля міцно зв'язала зі свинарством. Має досвід роботи на свиногосподарствах Київської, Луганської, Дніпропетровської областей, зокрема працював на ТОВ «Дніпро-Гібрид». Із ФГ «ВК і К» – від вересня 2010 року.

Напевне, із занять карате особлива філософія Андрія Миколайовича: «Мені все в житті подобається – ми проживаємо свій шлях так, як ставимося до нього. Саме тому я вчу своїх підлеглих і сам дотримуюся принципу, що проблеми у житті – це добре: це завдання, розв'язання яких покликане зробити нас мудрішими і сильнішими. А невдачі – це досвід, який наближує до успіху».

підігрів, підняли і перебетонували не всю підлогу, а лише опалювану частину – це ноу-хау господарства. У клітці через це утворилася сходинка, але тварини всі перепади у підлозі вище 10 см сприймають як перешкоду та беруть до уваги. Нижче – травнебезпечно. Відтак кнури отримали можливість обирати для відпочинку ту зону (теплішу або прохолоднішу), яка їм комфортна саме у цей момент, і легко знаходять опору навіть задніми ногами (фото 1). У кнурівнику забезпечено літній та зимовий режими вентиляції.

На підприємстві застосовують виключно штучне запліднювання, а для привчання кнурів та забору сперми обладнали манеж на два станкомісця – деяким кнурам через особливий темперамент під час забору сперми краще, щоб поруч був суперник (фото 2). Перед процедурою тварини обов'язково проходять душ. А розбавлення та оцінку якості отриманої спермопродукції проводять в укомплектованій лабораторії (Minitub, Німеччина).

Зараз на господарстві дев'ять кнурців. Один із них – на три чверті американський Йоркшир (його дід був отриманий в Україні із замороженої спермодози-соломинки). У шість місяців він важив 127,6 кг, хоча при такій кондиції через виключно високу щільність м'язових тканин зовсім не здавався великим. ФГ «ВК і К» продовжує покращувати племінні ознаки своїх тварин породи Велика Біла, купуючи у ТОВ «Дніпро-Гібрид» (м. Жовті Води) спермопродукцію від кнурів, отриманих із замороженої сперми, яку імпор-

тували зі США. Розмірковують над тим, щоб самостійно імпортувати заморожені спермодози, оскільки планують налагодити на господарстві потужну племінну справу.

«Самостійно займатися племінною справою змушує ринок. В Україні більше 400 господарств із племінним статусом, однак насправді працювати майже ні з ким: немає віри тим показникам продуктивності, які вони декларують, – пояснює Андрій Миколайович, – ще є низка генетичних компаній, які імпортують якісне поголів'я з-за кордону. Але, по-перше, не зважаючи на ветеринарні фільтри, під час транспортування тварин через всю Європу немає гарантій, що дорогою до них нічого не причепиться; по-друге, розглядати питання «якісна генетика» можна тільки у поєднанні із «якісна селекційно-племінна робота». А для цього потрібні знання, досвід, відповідне програмне забезпечення, доступ до бази даних із селекційною оцінкою та навіть просто бажання».

Тварини однієї породи із різних країн чи навіть господарств мають багато відмінностей: під час розведення хтось робив селекційний акцент на багатоплідності, інший – на збереженості поголів'я чи енергії росту тощо. А така розвинена та високоорганізована система, як племінне свинарство США, сподіваються на ФГ «ВК і К», дасть їм можливість підібрати племінний матеріал адресно саме під потреби свого господарства. Крім того робота із замороженою спермопродукцією приваблює підприємство тим, що таким чином можна уникнути

Фото 1. Перепади у підлозі вище 10 см тварина сприймає як перешкоду, тому не травмується.

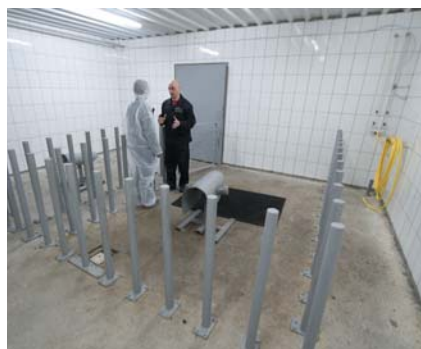

Фото 2. Манеж для забору сперми на два станкомісця огорожений вертикальними стовбцями для безпеки оператора.

Фото 3. Майбутні відгодівельні комплекси господарства у с. Подорожжє.

ДОСЬЄ-ПЕРСОНАЛІЇ

Юрій Олександрович Пирятинець,
директор ФГ «ВК і К»

За освітою агроном (закінчив Сумський національний аграрний університет). Очолоює ФГ «ВК і К» із 2010 року. До того – державний інспектор з насінництва області у Сумській державній насінневій інспекції.

ФГ «ВК і К» тісно пов'язане із м'ясопереробним підприємством «ВК і К», оскільки було побудоване як його сировинна база. Відтак може скласти враження, що свинарський напрямок ФГ «ВК і К» зовсім не потерпає від стрибків цін на свинину та подорожчання кормів. Чи справді це так, ми спитали директора господарства, Юрія Олександровича:

– Це не зовсім так і навіть зовсім не так. З одного боку, у нас є гарантований ринок збуту. А з іншого – цим м'ясокомбінат і користується. Оскільки для інших виробників, що здають йому свинину, працюють традиційні критерії якості згідно ГОСТ: вага і товщина шпику. Тим часом нас, як «рідних», оцінюють вже за чотирма критеріями якості – додаються ще такі, як загальна осаленість туші та забійний вихід.

Проте власник бізнесу, Валентин Валентинович Козярчук, встановив між нами та м'ясокомбінатом достатньо демократичні взаємини: якщо маємо можливість реалізувати свиней за вищою ціною, ніж пропонує наш завод, ніхто не обмежує. Але разом із тим не забувають вказати на найкращі досягнення, які є у інших господарств (особливо тих, що купують поросят іноземної селекції на дорожчування), аби підказати, чого нам ще бракує.

Звісно це стимулює, і не тільки до боротьби за цінову політику, але й до пошуків нових шляхів розвитку, удосконалення. Зокрема, ситуація спонукала директора нашого свиногомплексу Андрія Миколайовича Кравченка просувати племінну роботу у господарстві, застосувати чотирьохпорідну систему товарної гібридизації: кнуром Гемпшир х Дюрок покрити свинку Велика Біла х Ландрас. В середині липня отримали перші опороси від такого підходу.

Тому у такому тісному взаємозв'язку між підприємством-виробником та переробником є і свої плюси, і свої мінуси.

завезення на господарство сторонніх тварин із іншим бактеріальним фоном.

Зараз у с. Подорожнє (Світловодський район) ФГ «ВК і К» завершує реконструкцію «ключкових» тваринницьких комплексів (фото 3). Сюди планують перевести товарне свинарство, а у с. Велика Андрусівка залишити тільки племінне.

Цех запліднювання свиноматок

«Мікроклімат – це не тільки температурний режим»

Одразу після відлучення свиноматок переводять у індивідуальні станки в цеху запліднювання (фото 4). Тут вони знаходяться до першої ультразвукової діагностики поросності, яку підкріплюють перевіркою кнуром. Цікаве рішення: попід стінку приміщення також організували коридор для кнур-пробника. Щоб його фіксувати навпроти відповідної групи свиноматок, на ребра «ключок» прикріпили дверцята. У станках індивідуального утримання половина підлоги – суцільна із підігрівом, інша половина – решітчаста.

У господарстві приділяють особливу увагу організації оптимального для тварин мікроклімату, наголошуючи, що його не можна ототожнювати тільки із температурним режимом. Адже поняття «мікроклімат» включає показники за чотирма параметрами: температура, вологість повітря, швидкість його руху та вміст CO₂. Кожен із них у ФГ «ВК і К» регулярно заміряють і

Фото 4. В середньому 80% свиноматок приходять в охоту на 4-5-ий день після відлучення.

Фото 5. Кожна поросна свиноматка отримує корм дозовано згідно індивідуально для неї розробленої кривої годівлі.

Фото 6. Ремонтні свинки привчаються до електронних станцій годівлі за 10-14 днів.

при необхідності корегують. Система вентиляції у цеху запліднювання також має літній та зимовий режими. А для контролю мікроклімату застосовують обладнання компанії Stienen (Голландія), яке, зокрема, дозволяє підтримувати добові перепади температури в усіх цехах в межах 1°C.

В середньому 99% свиноматок приходять в охоту на 4-5-ий день після відлучення. Господарство молоде, але у стаді є свиноматки, які вже мали по шість – сім опоросів. Серед них свиноматка 99712, яка у сьомому опоросі привела 18 поросят – промовисте свідчення тому, що умови, годівлю та догляд тваринам забезпечили якнайкращі, адже «дівчата», як свиноматок називають на господарстві, і на сьомий опорос мають достатньо ресурсів, щоб привести таке багатоплідне гніздо.

Цех поросних свиноматок

«У цех опоросу переходить в середньому 86% запліднених свиноматок».

Після ультразвукового контролю поросних свиноматок переводять у приміщення, яке розділене на бокси для утримання тварин у сталих групах. Кожен бокс за допомогою часткових перегородок розділений на сегменти: зону годівлі, зону відпочинку із суцільною підлогою, що має регульовану температуру, та зону із решітчастою підлогою (фото 5).

Годівлю тварин організовано за допомогою електронних станцій

Фото 7. У цеху супоросних свиноматок.

Velos (Nedap, Голландія). Коли свиноматка заходить у станцію, комп'ютер розпізнає її за чипом у вусі та видає порцію корму згідно кривої годівлі, яка розробляється індивідуально для кожної свиноматки залежно від її віку, кількості опоросів та кондиції. Система годівлі може автоматично надсилати sms-сповіщення про збої на мобільний номер відповідальної за це людини. Таким чином, питання постійного доступу корму буде вирішено на 100%.

Ремонтний молодняк привчають до електронних годівниць у окремих тренувальних боксах (фото 6). Секція розділена електронною годівницею навпіл, тому свинки, що вже поїли, знаходяться з іншого боку секції. Так оператор легко визначає, яким тваринам потрібно допомогти зорієнтуватися. Зазвичай свинкам достатньо 10-14 днів, щоб повністю опанувати особливості станції годівлі.

Цех опоросу

«Збереженість порослят-сисунів не менше 94%».

За сім днів до опоросу свиноматки проходять ретельний душ та переходять у маточник – в середньому 86%. У всіх цехах після кожного переміщення тварин секції і станки ретельно миють та дезинфікують. Завдяки цьому забезпечують стабільно високий рівень здоров'я стада.

Температурний режим для новонароджених порослят забезпечують

Фото 8. У станках маточника оптимальний мікроклімат і для свиноматки, і для порослят.

СТРОИТЕЛЬСТВО КОМБИКОРМОВЫХ ЗАВОДОВ

ОСНОВНОЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

ТРАНСПОРТНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

КОМБИКОРМОВЫЕ ЗАВОДЫ ПОД КЛЮЧ

ПРЕМИКСНЫЕ ЗАВОДЫ

ЗАВОДЫ КОНЦЕНТРАТОВ

АВТОМАТИЗАЦИЯ ПРОЦЕССОВ

МОНТАЖ И ПУСКОНАЛАДКА

ПОЛНЫЙ СПЕКТР СЕРВИСНЫХ УСЛУГ

СДАНО В ЭКСПЛУАТАЦИЮ 220 ОБЪЕКТОВ

ТЕХНЭКС

Телефон: +7 (343) 365-265-2, 365-265-1

Факс: +7 (343) 365-26-45

mail@technex.ru

www.technex.ru

за допомогою килимків із водяним або електричним підігрівом та інфрачервоними лампами. Вентиляція в цеху працює за літнім та зимовим режимами. Крім того, залучили новий підхід: в кожному гнізді для свиноматки забезпечили індивідуальний вентиляційний режим за допомогою системи «fresh-nose», яка із піддахового простору трубами подає свіже повітря безпосередньо до голови свиноматки. Температуру у цеху із 22°C у першій тиждень життя поросят протягом наступних чотирьох тижнів знижують на 0,5°C, щоб на момент відлучення досягти 20°C.

Організували цілодобовий прийом опоросів у свиноматок: черговий оператор чітко згідно інструкцій допомагає свиноматці, обробляє поросят гігроскопічною пудрою, обрізає та обробляє пуповину тощо (фото 9). Додатково ведуть роботу із вирівнювання гнізд – сильнішим свиноматкам підсаджують поросят від первісток. Збереженість поросят-сисунів в середньому 94%.

Годівлю свиноматок здійснюють тричі на день за допомогою автоматичної кормороздачі із ланцюговий конвеєром. А поросята отримують свою першу підкормку, рідкий предстартер, із 5-го дня. З 10-14-го дня переходять на гранульований комбікорм, який будуть отримувати ще впродовж двох тижнів після відлучення. У цех дорощування поросят переводять у 28 днів із середньою вагою 8,2 кг.

Цех дорощування

«Якщо поросят тепло, сухо і сито, тоді решта питань їх утримання вимагатиме мінімум зусиль».

До відлучення поросят на господарстві готуються заздалегідь: ще у маточнику їх переважають, оскільки формують у групи на дорощуванні не за віком, а за вагою. Поросят різних вагових категорій позначають кольоровими спреями, що значно економить час операторів у день відлучення (фото 10). Взагалі

на підприємстві практикують низку підготовчих робіт перед виконанням окремих завдань – тоді саме завдання не вимагає стільки часу і зусиль.

На дорощуванні бокси спроектовані таким чином, що всередині клітки знаходиться бетонна підлога із регульованим водяним підігрівом, а по її периметру – гноєзбірні ванни із вакуумним гноєвидаленням, накриті пластиковими решітчастими секціями. На додачу до традиційної вентиляції діє також коридорна, яка забезпечує надходження свіжого повітря ближче до огорожі. Завдяки цим заходам кожне поросля у групі може вільно обирати зручну для себе зону, а тому має оптимальні умови для розвитку (фото 11). Для додаткового комфорту поросят в секціях підвішені ланцюги для ігор.

У воду поросяткам додають підкислювачі. Із предстартера на стартер групу переводять за виконанням двох умов: вага поросяти від 10 кг та вік від 42 днів. Наразі ще користуються годівницями для сипучого сухого корму, але вже переходять на кормові автомати (Groba, Голландія), які комбінують у собі і кормовий стіл, і поїлку. Завдяки цьому поросята отримують зволожений корм, що сприяє кращій його конверсії. Автомат видає корм дозовано, а щоб отримати свою порцію, поросяті потрібно натиснути п'ятачком на відповідну педаль годівниці. Застояного корму в годівницях не побачиш – вилізани до блиску, а це уникнення не тільки перевитрати кормів через розсіпання, а й небезпеки розмноження шкідливих мікроорганізмів і мух.

Фото 9. Збереженість поросят-сисунів – 94%.

Завдяки спеціальній системі годівлі та гарному мікроклімату збереженість поросят на етапі дорощування не нижча 98%. У цехові дорощування поросят утримують до 77-го дня життя і в середньому 28-31 кг живої маси, а далі переводять на відгодівлю.

Цех відгодівлі

«Нас дуже важко вивести зі стану рівноваги».

Цех відгодівлі знаходиться у окремому приміщенні, тому підсвинків переганяють туди прогонними коридорами, які регулярно миють та дезинфікують. Під час реконструкції у цеху відгодівлі, як і в кнурівнику, організували додатковий тамбур перед вхідними дверима, щоб повітряна подушка допомагала утримувати температуру всередині, а також додатково утепили стелю і стіни. Вентиляція приміщення має зимовий та літній режими, але ніяких засобів обігріву не передбачено. Взимку зайве тепло виводиться вентиляцією, а на випадок екстремних температур мають дві газових теплових гармати.

Взагалі практикують дублювання всіх найважливіших для життєдіяльності господарства систем. Так, мають власну свердловину та сучасний вузол регенерації і підготовки води (проходить складну систему фільтрів і до того, як потрапити у систему водопостачання, і у кожному окремому підрозділі), але додатково уклали договір на її резервне постачання із водогону села.

Фото 10. «Кольорові» поросята напередодні відлучення.

Ще надійніше перестраховалися із електрикою: окрім власної лінії із Великої Андрусівки, є резервна із сусідніх Калантаїв, плюс – дизельний танковий генератор потужністю 500 к. с. і 2 тонни запасу палива. Тепер зрозуміло, що має на увазі Андрій Миколайович, коли каже: «Нас дуже важко вивести зі стану рівноваги».

Свиням на відгодівлі корми постачають транспортером (шайбала-ланцюг) у самогодівниці. Поїлки автоматичні і в кожному боксі є медикатори для корегування кислотно-лужного балансу води (фото 12).

Система гноєвидалення тут також вакуумна. Минулого року ФГ «ВК і К» закупили обладнання для сепарування гною на тверду та рідку фракції. Тверду фракцію використовують як добриво, а рідку після відстоювання – для поливу полів.

При такій системі утримання й годівлі свині досягають живої маси 110 кг за 183 дні. Втрати на етапі відгодівлі менше 1%.

Комбікормовий завод

«Револьверна» система кормозмішувачів – порція корму за 4 хв.

Не останню роль у стабільно високих результатах виробництва відіграє нещодавно збудований сучасний комбікормовий завод (фото 13), що має унікальну систему розташування шістьох кормозмішувачів – так звану «револьверну» (фото 14). У системі використовується також

кормозмішувачі меншого розміру для мікродобавок та макрокомпонентів. Всі процеси на заводі, в тому числі загрузка змішувачів, контролюються і здійснюються за допомогою комп'ютерної програми.

Зерно для приготування кормосумішей засипають у прийомні бункери, що знаходяться ззовні будівлі. Звідти по лінії воно поступає на дробарки, а далі – нагору у систему кормозмішувачів. За командою комп'ютера запускається лінія зважування і завдяки револьверній системі розташування змішувачів різні компоненти згідно заданого програмою раціону поступають на змішування одночасно. Із бункерів готового корму автомобілями суміші розвозять до відповідних бункерів біля цехів комплексу. Готують на заводі сухі сипучі кормосуміші, а гранулюють лише предстартер для порослят-сисунів. Раціони регулярно переглядають і можуть оптимізувати до чотирьох разів на місяць, спираючись на якість сировини та результати застосування кормів на виробництві. Ретельно слідкують за гомогенністю приготованого корму, чим, відверто кажучи, виробники комбікормів не завжди переймаються.

Як і на інших ділянках, багато уваги приділяють ветеринарній безпеці, тому для боротьби із птахами та гризунами застосовують ультразвукові відлякувачі.

На виготовлення однієї порції корму витрачають в середньому лише 4 хвилини. Завод має потужність 8 т/год, але наразі господарство використовує його можливості тільки на 20%, тому готові до співпраці із

партнерами, які бажають виготовляти багатий асортимент комбікормів під власною торговою маркою, а також укладають угоди на виготовлення та доставку кормів під замовлення.

Сировину для кормовиробництва господарство купує, а тому постійно контролює вхідний матеріал на поживну якість та наявність мікотоксинів. Поки що у цьому напрямку, а також при потребі глибокого аналізу вихідної сировини, співпрацюють із Кіровоградською обласною лабораторією, але вже планують облаштувати власну. Як зауважує Андрій Миколайович: «У цивілізованому світі триває тенденція до вузької спеціалізації будь-якої сфери виробництва. Адже чим вужча спеціалізація, тим вища кваліфікація. У нас в Україні ці настрої тільки починаються, хоча, як кажуть, еволюцію не зупинити. Проте поки що для українського підприємства чим воно автономніше, тим краще для його виживаності».

Управління

Інвестиції, що приносять найбільші дивіденди

Найбільш трудомістке завдання у роботі господарства, переконаний Андрій Миколайович, – налагодити хороші ділові стосунки у команді: «Це саме ті інвестиції часу і зусиль, які приносять найбільші дивіденди».

Формула ефективної роботи колективу від ФГ «ВК і К» така: «Чим чіткіше сформульоване завдання, тим легше його виконати, по-перше, і простіше контролювати, по-друге». Тому на господарстві всі процедури чітко регламентовані та розписані у інструкціях, які розміщені у кожному цеху на видному місці. На знання цих інструкцій оператори кожного цеху здають тест, при чому все по-чесному: деякі здають не з першої спроби. Зробити помилку за таких умов майже неможливо. Жодне нововведення не

Фото 11. Тепло, сухо, ситно. І ставляться добре, бо вже за мить біжать знайомитися із сестрами ферми.

Фото 12. Цех відгодівлі: кілька відсотків їсть та п'є, ще кілька прогулюється. Більшість лежить «килимком» і набирає вагу.

Фото 13. Новий комбікормовий завод потужністю 8 тонн кормосумішей на годину.

запускають у дію без попередньої підготовки персоналу. Так, нещодавно перейшли від наскрізної нумерації об'єктів комплексу до так би мовити нумерації за готельним принципом – у номері закладена приналежність об'єкта конкретному підрозділові і цехові. Коли озвучили ідею, то скептики коментували, що ця перебудова затягнеться мінімум на три місяці, і все одно люди не звикнуть. Проте на нову схему успішно перейшли вже через три тижні, наче й постійно так працювали. Правда перед цим всі про-

йшли відповідний тренінг та здавали залік на знання схеми нумерації.

Серед важелів мотивації персоналу – чітка прив'язка заробітної платні до результатів роботи. «У нас немає таких критеріїв, як «хороший-поганий» або «мало-багато» – зарплатня залежить від рівня ефективності підприємства, вираженій у цифрах для кожного підрозділу».

Роботі із персоналом приділяють справді багато уваги: щоденні

оперативки із працівниками усіх підрозділів, а також раз на тиждень – із операторами цеху опороосу, обов'язковий обмін інформацією після участі у семінарах та конгресах по свинарству. Андрій Миколайович зазначає, що хотілося б іще більше, але зараз бракує часу, оскільки весь колектив наполегливо працює на розширене виробництво. А із таким знанням своєї справи та підходом до неї ФГ «ВК і К», без сумніву, все вдасться.

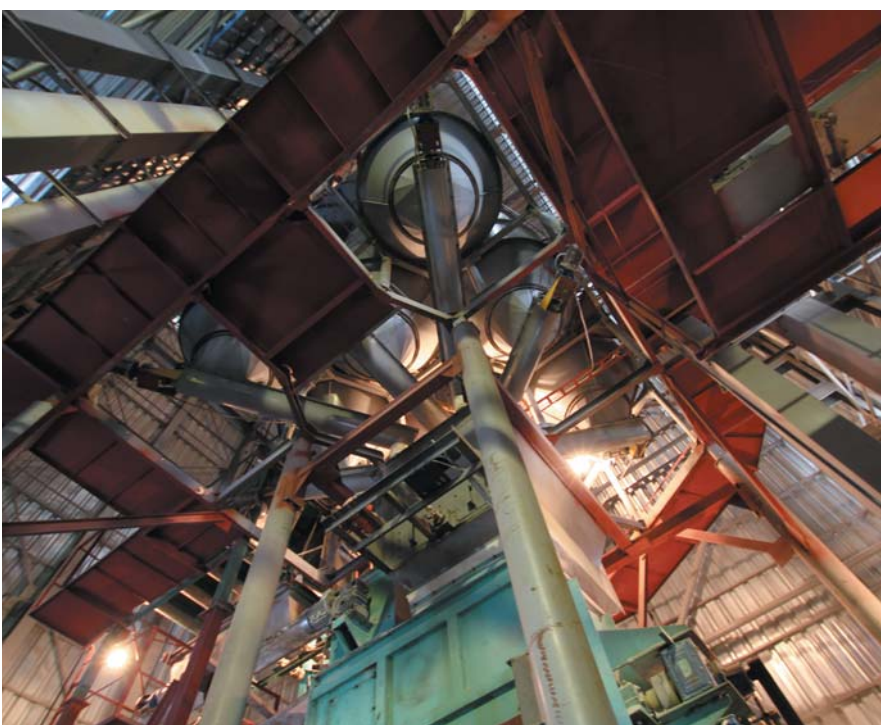

Фото 14. «Револьверна» схема розміщення кормозмішувачів – потрібні інгредієнти поступають на змішування одночасно.

«СЕРВОЛЮКС-ГЕНЕТИК» – ПЕРША І ЄДИНА НУКЛЕУСНА ФЕРМА В УКРАЇНІ

Навряд чи можна посперечатися з тим, що якісний племінний матеріал – одна з ключових умов успішної діяльності свиного господарства. ТОВ «Серволюкс-Генетик» поставило перед собою амбітну мету – вирощувати в Україні племінне поголів'я найкращої у світі генетики. Про успіхи та перешкоди на цьому шляху ми спілкувалися з людьми, які вірять у перспективність мети і наполегливо просуваються вперед.

«Кожен етап був як виклик, але настільки цікавий, що відмовитися було неможливо»

– Сергію Петровичу, як виникла ідея зайнятися свинарством?

– Ми бачили, що тваринництво в Україні перспективне. Але для того, щоб розвивати свинарство у напрямку, який диктує ринок, підприємствам життєво необхідно мати достойну генетичну базу. Тому 2005-го року ми разом із компанією Нурог подали на розгляд голландського уряду проект «Селекція свиней чистих ліній в Україні», спрямований на розвиток племінної справи в Україні. Уряд Королівства Нідерландів цей проект підтримав. В Україні він був зареєстрований в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі, а його бенефіціаром виступило Міністерство аграрної політики та продовольства.

Ми розуміли, що задумане потребуватиме величезних коштів і зробити це тільки своїми силами неможливо. Тому вдячні голландським партнерам за максимальне сприяння в реалізації проекту, а також гарантовані поставки високоякісного племеного

поголов'я. А основне фінансування для реалізації проекту ми отримали у вигляді кредиту.

– Голландська свиноіндустрія пропонує багатий спектр генетичних компаній. Чому саме Нурог?

– Насправді вибір не такий уже й великий. Щоб бути конкурентоспроможним у сучасному тваринництві, дуже важливо працювати з породами найкращої генетики, яких у світі лише кілька. Одна з них – Нурог, що належить до групи «Hendrix Genetics». Ми маємо позитивний досвід співпраці з нею в сусідній Білорусії, де група компаній «Серволюкс» впродовж багатьох років є лідером на ринку виробництва продукції птахівництва. Ми були переконані, що в компанії Нурог працюють справді кваліфіковані й талановиті спеціалісти, які добре розуміються на питаннях, відповіді на які нам ще потрібно було отримати. А запитань справді було багато.

– І все-таки вони не зупинили вас на шляху до мети.

– Ми розуміли, що проект буде не з простих. Наважилися на його реалізацію насамперед тому, що кожен етап був для нас як виклик, але разом із тим настільки

Фото 1. Ігор Анатолійович Бібіков, генеральний директор ТОВ «Серволюкс-Генетик»

Фото 2. Сергій Петрович Гарбузюк, заступник директора ТОВ «Серволюкс-Генетик»

цікавий, що відмовитися було просто неможливо. Я часто жартую, що завдяки проекту освоїв цілу низку нових професій. Адже кожен крок потребував глибокого вивчення й аналізу.

Так, із самого початку нам потрібно було обрати місце розташування комплексу, що відповідало б усім вимогам (логістичним, віддаленістю від населених пунктів тощо). До того ж треба було робити все це дуже швидко, щоб не втратити довіру наших партнерів і їхню підтримку.

Коли цей етап успішно подолали, з'ясувалося, що вирішити питання про відчуження майна непросто, адже загалом воно належало 750 пайовикам. Причому половина з них уже померла. Споруди комплексу збудували ще за радянських часів, на обліку в БТІ вони не стояли, виготовленням технічної документації ніхто, звісно, не займався і, само собою, в жодних інстанціях чи архівах вони навіть не згадувалися. На тяганину з відчуженням та переоформленням майна ми витратили рівно рік.

– А під час проектування на кого спиралися?

– Зараз дуже важко знайти проектну компанію, яка б узялася за вже існуючий комплекс, а не за будівництво з нуля. Адже частина будівель і споруд уже є. Тож нові треба вписати в технологічну схему виробництва, не порушуючи архітектурно-будівельних, протипожежних та санітарних норм. Стояло завдання розрахувати все так, щоб усіх технологічних вимог було дотримано, щоб і людям, і тваринам було комфортно.

Фото 3. Так починали

Фото 4. Тепер є чим пишатися

Фото 5. Господарство зустрічає гостей

ДОСЬЄ – ПІДРИЄМСТВО

ТОВ «Серволюкс-Генетик»

с. Рожична, Оратівський район, Вінницька область

Українсько-голландське підприємство, створене 2007-го року. Представляє в Україні всесвітньо відому генетичну компанію Нурог В.В. (селекційна, племінна робота та розробка нових генетичних рішень для світового ринку), що входить до групи «Hendrix Genetics».

Нині ТОВ «Серволюкс-Генетик» – єдина в Україні ферма-нуклеус із вирощування чистих ліній прапрабатьківських (GGP) свиноматок.

Будувати виробничні корпуси закінчили 2009 року, а 1 січня 2010 року підприємство отримало з Франції першу партію свиней породи П'єтрен (75 свинок та 20 кнурців) із найвищим статусом здоров'я (SPF). Пізніше, 15 квітня, на ферму прибуло 98 свинок та 10 кнурців порід Ландрас і Велика Біла (Франція), а в грудні 2010 року поголів'я компанії поповнилося ще 220 свинками та 10 кнурцями цих же порід із Канади.

Середньорічні виробничі показники на прикладі породи П'єтрен:

Репродуктор

№	Показник	Значення
1	Порода	П'єтрен
2	Кількість свиноматок, гол.	75
3	Відсоток запліднення	> 90%
4	Вік при відлученні, днів	26–28
5	Вага при відлученні, кг	8

Дорощування

№	Показник	Значення
1	Денний приріст, г	570-600
2	Конверсія корму, кг комбікорму / кг приросту	1,5
3	Падіж, %	менше 2
4	Вік при вазі 30-31 кг, днів	66

Заключний етап

№	Показник	Значення
1	Денний приріст, г	1000–1100
2	Падіж, %	1
3	Вік при вазі 110 кг (відбраковані у товарне стадо свині)	менше 5 місяців

Проектну організацію шукали довго. До кого не зверталися — усі чесно попереджали, що не знаються на технологіях свинарства, тому не можуть гарантувати сто-процентний результат. Довелося докласти чималих зусиль, щоб знайти відповідних спеціалістів, все правильно організувати і реалізувати на тому рівні, який від нас вимагали. Всі базові передпроектні рішення розробляли наші спеціалісти, які мають значний досвід роботи з найкращим світовим обладнанням.

Коли настав час захищати проєкт, ми зрозуміли, що так, як це робиться у нас, не буває більше ніде. Навіть у Білорусії за виконану роботу повну відповідальність несе проєктант. А в Україні — замовник. І ніхто не зважає на те, що ти просто фізично не можеш знати всіх нюансів: взявся за реалізацію чогось нового — сам подавай у Держбудекспертизу, сам захищай.

Наступним випробуванням стало саме будівництво.

— Обладнання обирали виключно іноземне, голландське?

— Так, стійлове обладнання закупили в голландської компанії «Pigtek Europe GmbH». Проте ми не «прикріплювалися» до якоїсь конкретної країни чи компанії, а шукали якість, перевірену часом. Тому сказати, що в нас усе стовідсотково з Голландії, не можна. Вентиляція, наприклад, голландської фірми «Fancos BV», системи мороздачі — італійська «Agritech»,

системи гноєвидалення — датські, решітчаста підлога — українська.

На цьому етапі ми вдячні мінській філії компанії «Серволюкс», що вже багато років успішно реалізує найкраще обладнання. Прислухаючись до порад їхніх спеціалістів, ми змогли змонтувати справді все найкраще від визнаних у всьому світі виробників.

— А як на те, що під боком розгортається таке масштабне підприємство, реагувало місцеве населення?

— Спочатку люди нам не довіряли, думали, що приїдемо, все розберемо, покинемо руїни і на цьому кінець. Більш-менш заспокоїлися, коли ми отримали дозвіл на будівництво і на майданчик зайшли будівельники. Як уже казав, ставили все нове. Кожен сантиметр переробили і знезаразили. Залишилися тільки стіни, але і їх обдирали й покривали спеціальними штукатуркою та фарбами. Навіть зняли метр старої підлоги (30 см бетону та 70 см ґрунту) і залили нову. Жодного старого шматка на комплексі не знайдете, частину старої покрівлі, що вціліла, віддали людям. Тож коли вони побачили, що ми всерйоз і надовго, почали питати про роботу. Так, із понад двох десятків осіб, що працюють на комплексі, чимало місцевих.

«Генетичний прогрес можливий тільки тоді, коли стадо племінних кнурів ремонтують більше ніж на 100%»

Злюдьми було простіше. Складнішими і незрозумілишими для нас були бюрократичні перепони. Так, згідно з порядком набуття статусу племінного господарства, щоб отримати всі дозвільні документи і свідоцтва, після того, як завезли тварин, треба чотири роки збирати по них статистичні дані. Нам пощастило, що голландці змогли дати інформацію про батьків і пра-батьків наших свинок, і зараз ми маємо змогу підтримувати наш генетичний матеріал на високому рівні.

Окремо хотів би згадати невідповідність вітчизняної системи оцінки племінних господарств світовим стандартам. Є відверті казуси: в українському свинарстві кнурів і свиноматок поділяють на основних та тих, що їх перевіряють. За вітчизняними вимогами, племінний кнур стає основним, коли йому виповнюється півтора року. А за нормами корпорації Нурог генетичний прогрес можливий тільки тоді, коли стадо племінних кнурів щороку ремонтується більш ніж на 100%. Тобто за українськими стандартами бонітування, наші кнури у будь-якому разі недовідають до того, щоб стати основними.

Ще один нюанс: для того, щоб господарству дали свідоцтво про те, що воно справді племінне, має приїхати комісія і провести генетичну оцінку тварин. Але буває так, що у складі такої комісії є люди, які жодного відношення до свинарства не мають — наприклад, представник Інституту бджільни-

Фото 6. Свинки прибули із комфортом

Фото 7. Представники посольства Королівства Нідерландів і компанії Нурог на ТОВ «Серволюкс-Генетик»: випускні іспити складено на «відмінно»

Фото 8. Під відходи комплексу спорудили два відстійники — лагуни

цтва чи Птахопрому. Тому часом виникають просто комічні випадки. Приміром, існує поширена думка, що П'єтрени повинні бути виключно плямисті. А коли в якійсь свиней плям нема, члени комісії можуть зауважити, що, мовляв, не та порода. І це незважаючи на те, що у французьких Maxter 304 і Maxter 16 масть не є ознакою породи. Крім того, відповідно до вимог біозахисту особа, яка контактувала з тваринами на іншій фермі, може потрапити до нуклеусу тільки після 3-6 днів карантину. А членам комісії виконати ці вимоги дуже важко, адже часом їм доводиться за один день відвідати кілька господарств.

«Ми маємо справді унікальний племматеріал, але жодним чином не претендуємо на монополію»

– Вас можна назвати піонерами на селекційно-генетичному ринку України...

– Не скажу, чи піонерами, але наше завдання було дійсно унікальним. Ми маємо справді достойний племінний матеріал. Проте наголошую, що ми жодним чином не претендуємо на монополію – ми за збалансованість ринку і здорову конкуренцію. За підрахунками експертів, щоб забезпечити потребу України у високоякісному племінному матеріалі, потрібно не більше 5-6 нуклеусів. Хотілося б, щоб у

нашій країні функціонувала чітка репродуктивна піраміда: нуклеус – мультиплікатор – відгодівля. За таких умов можна підтримувати зворотний зв'язок із підприємствами та володіти інформацією про те, чого і в якій кількості потребує ринок.

Але поки цього в нашій країні нема, основне завдання для нас – дослідити ринок і зорієнтуватися, в якому напрямку рухатися далі. І хоч по всьому світу корпорація Нурог займається суто нуклеусними фермами, якщо вітчизняний споживач більше потребуватиме свинок F1, то переорієнтуємося на них, а чистопорідного стада залишимо рівно стільки, скільки буде потрібно, щоб підтримувати генетичний матеріал на відповідному рівні. Тим більше, що приміщення нам поки що дають таку змогу. Якщо ж буде попит саме на чистопорідних тварин, будемо працювати лише з ними.

Назвався нуклеусом – тримай марку!

– Зважаючи на те, що у ваших тварин особливий статус, їм, мабуть, потрібні особливі умови утримання.

– За європейськими уявленнями – це нормальні умови догляду і годівлі. Відповідно до голландських стандартів, маємо секційну систему розміщення обладнання: на кожен цикл тварин свій блок.

Кожна секція (120-140 голів) повністю автономна.

Важливою є і температура в приміщеннях. Щоб вона була оптимальною, ми застосували подвійні сандвіч-панелі з мінеральної вати (для максимальної теплоізоляції) та підвісні дихаючі стелі, через які попередньо підігріте у піддаховому просторі повітря рівномірно опускається, не утворюючи протягів. Відпрацьоване повітря, у свою чергу, видаляється витяжними вентиляторами.

Крім того, в кожній клітці є зона обігріву – встановлено спеціальні дельта-труби, що дозволяють задавати 22-25 °С і підтримувати їх постійно.

Для того, щоб потоки повітря не перетиналися, секції відокремили одну від одної спеціальними перегородками від підлоги і до покрівлі. Потужна вентиляція забезпечує потрібну кількість свіжого повітря для тварин різних вікових груп. А ще кожне відділення має свій контролер для регулювання температури.

Велику увагу приділили створенню комфортних умов і для працівників. Так, у душових кімнатах маємо підлогу з обігрівом, як у чистій, так і брудній зонах стоять пральні машини і сушарки, санпропускник обладнано приточно-витяжною вентиляцією.

Від зруйнованої ферми ми успадкували свердловину. Оскільки тривалий час нею ніхто не користувався, вона замулилася. Тому нам довелося її відновлювати, щоб мати необхідний дебет води. Та коли зробили аналіз води,

Фото 9. Свинки П'єтрени у всій красі

Фото 10. Гніздо поросят Великої Білої породи перед відлученням

Фото 11. Свинки породи Велика Біла в секції тестування

зрозуміли, що треба очистити її від надмірного вмісту заліза. Для цього змонтували спеціальну систему хімдоочищення. Вода, потрапляючи на комплекс, попередньо знезаражується гіпохлоридом та очищується вугільними фільтрами. Саме таку воду п'ють і люди, і тварини.

Окрема гордість — котельня Viessmann, якою при потребі змогли б отопити кілька найближчих сіл. Має два котли: один на 850 кВт та другий, резервний, на 750 кВт.

З огляду на специфіку нашого господарства (свинкам же не скажеш: почекай, поки я щось відремонтую), всі найважливіші блоки і системи дублюємо. Зокрема маємо власний дизельний генератор, який хоч і обходиться недешево, але справа того варта. Адже у нас практично все залежить від електроенергії. І в разі будь-яких перебоїв деякий час зможемо протриматися автономно.

Кімната для чергового на комплексі, крім стандартного відеонагляду, обладнана системами контролю за роботою котельні, хімводоочистки, резервного живлення, насоса для подачі води. Всі ці заходи дають можливість оперативно реагувати на будь-які відхилення.

Надважливою для нас, безумовно, є годівля, яку намагаємося тримати в центрі уваги. Ми постійно контролюємо, які корми нам завозять. А щоб тримати руку на пульсі, купуємо комбікорми як мінімум у двох компаніях. Думаю, у вітчизняних свинарів не виникне запитання, чому так.

«Хто сказав, що 110 кг за 150 днів — фантастика?»

— То кому ж дісталася честь «кухарити» для ваших тварин?

— Ми не купуємо те, що поруч, завжди шукаємо якісне. Тим більше, що для кожної породи розробили окрему систему годівлі, а корми вибираємо щонайвимогливіше. Тому найдешевше, що ми згодуємо, коштує від 3000 грн. за тону, а стартер узагалі 5000 грн. тону.

Наші тварини багато їдять, мають швидкий обмін речовин. Часто згадуємо випадок, коли голландці спитали: «Як часто ваші П'єтрени підходять до годівниць?» На що почули у відповідь: «Ви, мабуть, смієтеся. Вони ж від них навіть не відходять: поїли — поспали, і так по колу».

Усі витрати на корми в нас логічно обгрунтовані. Нехай ми витрачаємо дещо більше, але й свині набирають відповідну вагу не за 190, а за 150 днів. А чим швидше свині ростуть, тим краща конверсія і, як результат, витративши менше комбікорму, ми виходимо на ту саму ціну, що й господарства, які згодувають дешевший корм. Різниця тільки в тому, що ми вже встигаємо забути про реалізовану свиню, а інші фермери ще витрачають на неї свій час.

Єдиний мінус у цьому — люди не одразу вірять, що без застосування будь-яких стимуляторів (які для нашого підприємства виключені по суті) за такий короткий про-

міжок часу свиня може вирости до 110 кг.

— У відомій сценці гумористів є такі слова: «Кролики — это не только ценный мех...» Перефразовуючи їх, можна сказати, що свині — це не лише цінне м'ясо, а й значна кількість відходів. Яким чином ви справляєтеся з їх утилізацією?

— За плівковою системою збудували два відстійники — відповідно на 7 та 8 тисяч кубів гною. У регіоні, де ми розташовані, концентрація тваринництва невелика. Тому навколишні фермерські господарства радо використовують нашу органіку на своїх полях. Вже восени вивеземо першу партію. До речі, регулярно здаємо гній на аналіз. А за кожен грам аміаку, який наше підприємство викидає в атмосферу, ми платимо податок до державного бюджету.

Плани, реалії і прогнози

— Не думали про те, щоб самим обробляти поля?

— Маємо, на жаль, одне слабе місце: відсутність землі. Звісно, вона не чекала, поки ми прийдемо й почнемо її обробляти, — люди уклали договори, отримують орендну плату. Можливо, пізніше, на конкурсній основі, ми й будемо змагатися за землю. Проте не все одразу. Якщо колись земля стане приватною власністю, ми, скоріш за все, захочемо придбати необхідну ді-

Фото 12. Станція штучного запліднювання: забір сперми

Фото 13. Власна лабораторія штучного запліднювання обладнана за останнім словом техніки

Фото 14. Вже після першого ШЗ 96% опоросів

лянку. Адже за європейськими вимогами, на які ми орієнтуємося, на одну свиноматку має припадати не менше гектара землі.

– Чи багато планів на розширення?

– Більш ніж досить. Приміром, склади хоч зараз добудували б, але бракує площі. І відгодівельник новий потрібен, і комбікормовий завод – навіть проектні рішення на його побудову вже маємо. Але коли все це буде? Все залежить від коштів. Як тільки самоорганізуємося, станемо на ноги, одразу почнемо реалізовувати задумане.

– Чи розраховуєте на підтримку держави? Якщо так, то на яку?

– У нашому випадку найкращою підтримкою міг би стати простий контроль імпорту м'яса і м'ясопродуктів. У цьому сенсі мені імпонує політика Росії, яка запровадила правило: чим більше сировини виробляється на внутрішньому ринку, тим менше потрібно завозити ззовні. Таким чином ринок сам себе балансує.

Якщо мова про нинішню систему підтримки, то краще б говорили не про дотації – ці кошти нерідко «маринують» на місцях і вони не доходять до виробника. Значно важливіше, щоб держава сприяла створенню сучасних комплексів з вирощування тва-

рин, допомагала комплектувати їх новим обладнанням, показувала досвід тих підприємств, які вже тепер мають ефективне виробництво свинини.

Для вітчизняних виробників корисними кроками уряду стали б: спрощення порядку ведення сільськогосподарського будівництва; спрощення механізму землевідведення; запровадження пільг на імпорт обладнання для сучасних комплексів; зміна для виробників тарифної політики щодо газу й електроенергії; створення прозорого механізму довгострокового кредитування.

А ще не було б зайвим вимагати від переробників виготовляти продукцію за держстандартами, а не технічними умовами: вони б не могли замість м'яса додавати сою чи інші заміники. Тоді м'ясо буде затребуване, а галузь розвиватиметься. Якщо правила гри для всіх будуть однаковими, то все стане на свої місця.

Кожен виробник, який узявся за таку важку справу, як вирощування тварин, повинен відчувати, що люди й держава зацікавлені у високоякісному м'ясі вітчизняного виробництва.

– Але ж Україна є членом СОТ і не має права обмежувати імпорт чи експорт.

– Однак цього року експорт зерна обмежили квотами, а зараз запровадили експортне мито. Я вважаю, якщо це ефективно і корисно для економіки країни, на

нього варто погоджуватися. Зверніть увагу, коли запровадили мито на експорт насіння соняшнику, скільки олійно-екстракційних заводів з'явилося! Виробників треба спонукати збувати зерно на внутрішньому ринку – абсурдно очікувати безкінечного зростання цін. Кишеня покупця не бездонна. Тому й прибутку треба чекати не від підвищення маржі, а від зниження собівартості та підвищення ефективності.

**«Постійний імпорт
племінного матеріалу –
не тільки економічна
залежність,
але й епізоотична загроза»**

– Яку мету ставили на старті та чого вже вдалося досягти?

– Передусім прагнули, щоб наші свинарі перестали бути залежними від імпорту племінного матеріалу. Тому що це не лише економічна залежність, але й епізоотична загроза, яка особливо гостро постала в останні роки. Адже господарству, що одного разу завезло тварин із-за кордону, через деякий час доведеться оновлювати стадо племінним матеріалом із тієї ж ферми. Бо в кожного господарства свій бактеріальний фон. Тож коли возити з різних ферм, можна такий «коктейль» замішати, що й ладу не звести.

Нині ми вже маємо змогу поставляти на український ринок високоякісний племінний матеріал. Це наш успіх. Проте жодні успіхи і матеріальні цінності нічого не варті без людей. А ми справді пишаємося своєю командою. Вони у нас молоді, прогресивні. Серед тих, хто працює у так званій чистій зоні, найстаршому 35 років. Хіба це не показник?

Ми все зробили для того, щоб до нас із задоволенням ішли працювати кращі спеціалісти. Тому навіть досвідчені «специ» відзначають високий рівень виробничої системи, яку нам вдалося налагодити.

Фото 15. Ідемо на відлучення середньої вагою 8 кг

Фото 16. Середньодобові прирости на дорощуванні до ваги 31 кг (вік – 66 діб) становлять 570-600 г

На ТОВ «Серволюкс-Генетик» вже два роки успішно керує фермою Олексій Іванович Науменко. Саме з його легкої руки до колективу долучаються люди, які можуть і хочуть працювати для досягнення спільної мети.

Фото 17. Олексій Іванович Науменко, директор свиногомплексу

— Олексію Івановичу, те, з яким захопленням Сергій Петрович розповідає про ваш колектив, мимоволі викликає цілу низку запитань. За якими критеріями ви знаходите золоті руки і голови?

— Зважаючи на формат ферми — нуклеусна, завдання, справді, не з простих. Особливо щодо головних спеціалістів. Потрібно працювати з трьома породами найвищої якості в чистоті. При всьому цьому потреба щодня спілкуватися й листуватися з нашими голландськими партнерами. Тому найважливішими вимогами, на які в першу чергу звертаємо увагу, коли шукаємо спеціаліста, — вільна англійська (усна і письмова), відповідальність і бажання працювати й розвиватися.

Вимоги справді серйозні, і знайти таких працівників досить важко. Згідно з усталеним стереотипом, керівники не працюють, максимум — іноді думають (усміхається). У нас таке не проходить — працюють усі.

Що стосується добору рядових робітників, то з цим у нас дещо простіше. Найголовніше, що ми зрозуміли, — значно краще знайти людину без аграрної освіти й досвіду роботи та навчити її самим. Особливо складно з тими, хто років десять-п'ятнадцять працював у галузі та сформував для себе певні уявлення: такий навіть дрібне зауваження сприймає як особисту образу. Перевчити людей завжди важко. А молода людина, як губка, всотує специфіку господарства і без жодних претензій виконує доручене. Тим більше, що платня, яку ми пропонуємо, значно вища, ніж середня в регіоні.

Є кілька таких вимог, дотримання яких навіть не обговорюється. Передовсім наші працівники не можуть тримати свиней у своєму присадибному господарстві. Для закордонних колег наш педантизм, можливо, трішки й дивний — але ми формалізуємо цю вимогу письмовою розпискою, щоб потім не виникало жодних претензій.

Досить часто люди звертаються до нас щодо тимчасових робіт: мовляв, ми вам посапаємо, покопаємо, поприбираємо — ви одразу заплатите і розійдемося. Але траплялося й інакше. Спершу людей наймали охоронцями, а вони пізніше проявляли інтерес до ферми й переходили на роботу туди. Такі «кар'єрні кроки» зробили, наприклад, кілька наших операторів штучного запліднювання.

Ще один нюанс: згідно з нашими вимогами, робітник приходить на роботу о 8 годині, приймає душ, заходить на комплекс і перебуває там рівно до 17-ої. Харчуванням забезпечуємо. Але спершу в багатьох селян просто не вкладалось у голову: як це так, не побігти в обід додому і не поїти корову?

— Яким чином вдається утримувати ті кадри, в яких уже не сумніваєтеся?

— Передовсім гідними умовами — і не лише праці, а й відпочинку. Чимало працівників мусять жити на території комплексу впродовж тижня — ми ж їх збирали по всій Україні. Тому створили для них усі умови: затишне житло з Інтернетом, телебаченням. Крім того, є міні-спортзал.

Слід зазначити, що нині плінність кадрів у нас мінімальна. Всі люди тримаються за роботу, адже такий досвід, який можна здобути у нас, запропонує не кожне господарство світу.

**З миру по нитці,
в результаті — досвід**

— До речі, про досвід. Звідки він у вас?

— Мое перше робоче місце було в Данії. Після Житомирської агро-

екологічної академії я, молодий інженер-механік, як і більшість інших учорашніх студентів-аграріїв, поїхав на практику за кордон. При цьому тоді головною метою був не досвід — хотілося просто заробити грошей. Потім справа захопила. Мені дуже пощастило з фермою, на яку потрапив. На тлі інших датських підприємств назвати її пересічною аж ніяк не можна: 900 свиноматок із повним циклом виробництва. А власник — у двадцятці найперспективніших фермерів Данії. Маючи такий приклад та заповзятість, буквально за рік роботи я зробив кар'єру від простого робітника до менеджера групи. Цікавинкою тієї ферми було також те, що на стажування приїздили навіть керівники успішних ферм Європи.

Наступним кроком для здобуття досвіду була Росія, де стандарти роботи й управління дещо відрізнялися від західноєвропейських. Довелося перелаштовуватися з демократичного та ліберального стилю на більш авторитарний.

Працював на потужному російському комплексі «Белгранкорм» на 16 тис. свиноматок, де моїх підлеглих на трьох виробничих майданчиках було 450 осіб. Згодом отримав досвід роботи на м'ясокомбінаті — директора з розвитку, керівника агрофірми. Міг би й надалі там робити кар'єру, але моя родина (дружина і двоє синів) залишалася в Україні, а жити за тисячі кілометрів від них не просто.

Однак кожна країна дала мені практичний досвід, починаючи від системності й послідовності та закінчуючи вмінням звільняти людей. Нині маю змогу поєднувати набуті у таких принципово різних країнах навички, і сподіваюся, що вдало.

— А що може стати приводом для того, щоб звільнити працівника?

— Є кілька вчинків, непростачних ні за яких умов: крадіжка, пиятика та свідоме недотримання вимог біобезпеки. І в Данії, і в Росії я працював із найкращим племінним матеріалом, тому за вісім років у свинарстві я знаю ціну роботі.

Датська і канадська селекція — на чию користь порівняння?

— Ви маєте досвід роботи з датським поголів'ям. А цього разу завезли канадське. Яке краще?

— Порівнювати датську, голландську, канадську чи якусь іншу селекцію однією міркою не можна. Це все одно що порівнювати легковий автомобіль із мікроавтобусом — виконують схожі функції, але цілковито по-різному.

Кожна генетична компанія має свій селекційний акцент, кожна зорієнтована на задоволення конкретних вимог ринку. Вважаю, що канадська порода Нурог — лідер нарівні з DanBred і PIC. Проблемою вітчизняних свинарів є те, що у нас надзвичайно строката генетична картина. На українському ринку представлено JSR, ADN, PIC, UPB, DanBred, Hermitage та ще десятки інших — аж голова обертом іде. Але, наприклад, DanBred завезли свого оригінального Дюрока з Канади, доклали багато зусиль, щоб вивести і закріпити у ньому ті характеристики, які оптимально підходять для отримання найкращих результатів саме від їхньої двопорідної свинки. За тим же принципом до проблеми генетики підходять й інші компанії. Саме тому, придбавши в нас тільки кнурця чи свинку і спарувавши зі своїми іншопорідними тваринами, господарство може й не отримати бажаних результатів.

— Але винними вважатимуть неодмінно вас.

— Не всі ж розуміють, що бути поруч не означає бути разом. Будь-яка генетична компанія має усвідомлювати, що відгуки будуть різними — як позитивними, так і негативними. До того ж який представник господарства зізнається, що придбали елітного кнурця, але не забезпечили йому оптимальні умови утримання або годували не так, як треба?

Щоби бути впевненими, що ми створили для свиней найкращі умови, додатково моніторимо відгуки м'ясопереробних підприємств. За весь час не отримали від них жодних нарікань ані на нирки (значить, проблем із водою немає), ані на легені

(отже, система вентиляції працює відмінно).

Усю інформацію про роботу підприємства вносимо до електронної бази даних. Спільно зі спеціалістами Нурог використовуємо комп'ютерну програму обліку «Farm» (AgroVision, Голландія). Вона розроблена спеціально для племінних господарств: показує правдиву ситуацію на фермі та дозволяє порівняти інформацію з будь-якого куточка світу. А ще вона додатково стимулює працівників сумлінно виконувати свої обов'язки: за кількома цифровими показниками з бази даних можна простежити ефективність роботи конкретного відділу.

Щотижня отримуємо від наших голландських партнерів BLUP-індекс на кожну тварину, який визначає її генетичну цінність і допомагає в селекції. При його формуванні використовуємо інформацію не тільки про продуктивність наших тварин, а і їх родичів. Отож якщо у батьківському стаді тварина мала статус GGP та з якихось причин його втратила, то статус її потомства знижується. І навпаки, якщо якісь негаразди у нас — це одразу позначиться на материнському поголів'ї.

Не останнім для налагодження роботи «Серволюкс-Генетик» стало те, що мене і головних спеціалістів компанії запросили тоді, коли тільки-но закінчили будівництво. Ми мали змогу скоригувати деякі нюанси і вдячні керівництву, що наші побажання врахували. Тепер у нас такий рівень ветбезпеки, який особисто я мало де зустрічав. Завдяки тому, що з нами активно спілкуються спеціалісти компанії Нурог, ми маємо доступ до всіх новинок галузі свинарства.

— Тобто найважливіші стратегічні рішення приймають саме вони?

— Не зовсім так, хоча ми все ж швидше виконавці, ніж «вільні художники». Вони задають напрямок руху, а ми, щоб отримати найкращі результати, викладаємося по максимуму. Жодних приводів не довіряти їхнім порадам немає, оскільки саме ці люди працювали над створенням порід, з якими ми взялися працювати, до того ж позиціонуючи себе як представники Нурог в Україні. А хто б погодився дати комусь право пра-

Фото 18. Вікторія Данилівна Пилипець-Романюк, головний технолог господарства

цювати під власним брендом і при цьому не контролювати?

Насамперед — команда

— Чим можете похвалитися вже зараз, а чим плануєте у найближчому майбутньому?

— Насамперед командою. Такого технолога, як наша Вікторія Данилівна Пилипець-Романюк, як кажуть, вдень із свічкою не знайдеш. Хоча у неї нема досвіду роботи за кордоном (який наша компанія вітає), проте за професійним рівнем вона перевершує багатьох хвалених технологів та інженерів, що працювали там не один рік.

Що стосується виробничих показників, то вже можемо сказати, що наші тварини реалізують себе по максимуму. А після тривалої атестації п'ятнадцяти термінальних кнурців 23 травня 2011 року ми отримали довгоочікувану ліцензію на продаж спермопродукції.

Якщо говорити про плани, то передовсім хочемо вийти на повну потужність — 560 свиноматок та близько 6 тисяч поросят одночасного утримання; обрати з французької, французько-іспанської та канадської селекції оптимальну для себе; отримати статус племінного господарства з трьох порід (Велика Біла, Ландрас, П'етрен); почати укладати довготермінові угоди з великими підприємствами України щодо поставок поголів'я.

Надважливим завданням є також те, щоб господарства, врешті-решт, перестали утримувати кнурів і брали якісну спермопродукцію з центрів штучного запліднювання.

Фото 19. Олег Олексійович Романюк, головний ветеринар ТОВ «Серволюкс-Генетик»

Ветеринарна безпека понад усе

— Олега Олексійовичу, з огляду на всі ті заходи безпеки, що ми спостерегли у вас на підприємстві, «Серволюкс-Генетик» більше нагадує секретний об'єкт, ніж господарство, де вирощують свиней.

— Інакше й бути не може: завезли тварин із SPF-статусом (вільний від специфічних патогенів), то не маємо права його втратити. Адже будь-яка хвороба позначиться на продуктивності, конверсії корму, приростах і не дасть змогу реалізувати генетичний потенціал тварин повністю.

— Які особливі заходи ви для цього впроваджуєте?

— Ферма чітко поділена на «чисту» та «брудну» зони. Для того, щоб потрапити в «чисту», працівник щоразу приймає душ та повністю перевдягається. Крім того, як виробничі, так і адміністративні споруди поділено на секції, між якими також є додаткові дезбар'єри. Щоб зрозуміти всю серйозність умов, наведу маленький приклад: у санпропускниках ми навіть поділили рушники за кольорами, щоб ні в якому разі вони не переміщалися із зони в зону, особливо з «брудної» до «чистої». Для цього створено всі умови: їдальня у «чистій» зоні абсолютно така, як у «брудній», — навіть тарілка зайвий раз не перетне межу.

На фермі все зроблено так, щоб унеможливити прямий контакт із зовнішнім світом. А якщо потрібно передати щось усередину, застосовуємо озонування — придбали для цього два озонатори.

— Чому саме озонування?

— Воно довело, що є найефективнішим способом знезараження. На відміну від ультрафіолету, в нього глибше проникнення і воно нешкідливе для працівників, як, наприклад, хімічні засоби.

Більше того, людина, відповідальна за предмети, які потрапляють на територію комплексу, за потреби може провести подвійну дезінфекцію: озонування та ультрафіолетове опромінення, а також додаткову хімічну дезінфекцію.

Ми знезаражуємо абсолютно все — навіть корми в мішкотарі й медичні препарати. До речі, щоб занести їх на комплекс довелося змінити конструкцію одного вікна.

Крім того, на територію комплексу за жодних умов не ступить зайва нога, не заїде зайве колесо. Маємо подвійну огорожу і навіть котельню розташували хоч і на території, але за спеціальною відгородкою: до неї можна потрапити, не приймаючи душу, але отримати доступ з котельні на інші об'єкти неможливо.

Намагаємося максимально автоматизувати всі процеси, щоб мінімізувати контакт людини з твариною. Зокрема маємо унікальну систему кормоподачі. Її особливість полягає у тому, що для того, щоб завантажити корми з великих бункерів (розташованих за межами господарства) у менші (біля приміщень комплексу), деякі складники доводиться переміщувати на 250 м за допомогою кормопроводу. Це, звичайно, додаткові витрати, в т.ч. електроенергії, але ми пішли на них свідомо. Таким чином вбиваємо одразу двох зайців: по-перше, техніка і люди мінімально пересуваються по самому комплексу, а по-друге, маємо місячний запас корму.

Заслугує на увагу й те, що на території комплексу є свій крематор, привезений зі США, де утилізуємо падіж, плаценту тощо. Завдяки цьому жодна шкідлива бактерія у зовнішній світ не потрапить.

Секрет успіху — в чіткому дотриманні правил

— Як результат всіх цих заходів на сьогодні ви маєте...

— ...маємо дуже гарні показники: і з конверсії корму, і з багатопліднос-

ті (навіть у м'ясних порід), і з приростів поголів'я.

На останніх зупинюся детальніше. П'єтренів від першого отриманого опоросу на дорошуванні традиційно утримували впродовж семи тижнів, але за цей час вони встигали набрати в середньому по 38 кг. А пластикова решітчаста підлога на такі навантаження не розрахована, тож є загроза деформації кінцівок поросят. Тому зараз тварин на дорошуванні тримаємо тільки 40 днів і переводимо на наступний етап із середньою вагою 31 кг.

П'єтрени на дорошуванні мають середньодобовий приріст 570-600 грамів на добу. А на відгодівлі цілком нормальними вважаємо прирости понад кілограм. Один рекордсмен узагалі показав вражаючі результати — 1600 грамів за добу (в період із 65 до 100 кг).

Буває, що й обмежуємо годівлю — передовсім для ремонтних свинок материнської лінії (яким надто великі прирости не на користь), а також для тварин після тестування і відбору, що досягли 110-120 кг ваги.

Між іншим, зважаючи на те, що ТОВ «Серволюкс-Генетик» — нуклеусна ферма, суттєву увагу ми приділяємо заплідненню. При запліднюванні використовуємо особливу систему маркування тварин «dot-stripe-cross», що мінімізує помилки. За її допомогою, перебуваючи на будь-якій фермі Нурог, можна безпомилково визначити час доби, коли тварина прийшла в охоту, своєчасність запліднювання, тривалість охоти тощо. А всі показники реєструються у комп'ютері і в майбутньому допомагають визначити оптимальну схему запліднювання, залежно від того, свиноматка це чи ремонтна свинка. Як результат — опороси після перших двох кіл штучного запліднювання у наших свинок породи П'єтрен сягають 96%.

— Результати дійсно вражаючі. Як вам це вдається?

— Правильне світло, правильний догляд, вода, корми і постійний контроль. Все дуже просто, є правила, яких потрібно чітко дотримуватися, — у цьому й криється секрет успіху.

Біогазові піонери Росії

20 липня у Владимирській області відбулася непересічна подія для тваринництва не тільки Росії, але й СНД: селекційно-генетичний центр «Мортадель» урочисто відкрив інноваційну біогазову установку для утилізації відходів свинокомплексу та забійного заводу, аналогів якій немає у всій Росії.

Скептики можуть зауважити: «Ет, легко їм один за одним об'єкти будувати, коли національна програма розвитку свинарства в Росії існує не тільки на папері, і господарства серед іншого отримують субсидовані кредити для розвитку». Однак залучити фінансову підтримку – одне (при чому обов'язкова умова Сбербанку Росії – 30% фінансування проекту повинно бути власним), а мудро її застосувати – зовсім інше. Присутній на урочистому відкритті біогазової установки представника Сбербанку зауважив, що їхня установа має не один приклад, коли незважаючи на держфінансування, новозбудовані господарства швидко занепадали.

Починалася історія СГЦ «Мортадель» із 65 га цілини у чистому полі. Як відзначає генеральний директор компанії Володимир Єпішин: «Нам самим потрібно було пережити злам свідомості: коли всі рівнялися на стару Європу, ми свідомо пішли проти течії – почали будувати і працювати за північно-американськими технологіями, завезли канадське поголів'я.» Спершу на рішення будувати модульні свинокомплекси замкнутого циклу із глибокими підвалами-гноєзбірниками та каналною підполовою вентиляцією колеги дивилися скоса. Однак вже за рік «Мортадель» довели правильність підходу, а у день офіційного відкриття на території СГЦ біогазової установки перерізали ще й символічну стрічку на черговому модулі – восьмому за п'ять ро-

ДОСЬЄ – ПІДРИЄМСТВО

СГЦ «Мортадель» – це великий російський свинокомплекс, розташований на одній території. Створений 2006-го року як Агрофірма «Мортадель», у 2009 році комплекс отримав статус племінного заводу, а у 2011-му – статус Селекційно-генетичного центру «Мортадель». До складу центру входять три племязаводи із вирощування чистопорідних свиней порід Ландрас, Йоркшир та Дюрок канадської селекції.

Сьогодні на території фірми діють 8 свинарників-модулів замкнутого циклу, побудованих за канадськими технологіями, загальною потужністю 72 000 голів, біогазова установка.

На завершальній стадії будівництва забійний завод потужністю 80 голів/год., що працюватиме у дві зміни на власній та давальницькій сировині. Завершується проектування власного комбікормового заводу, будівництво кнурівника та карантинного цеху для ремонтного молодняка, який відправляють на продаж.

Крім того СГЦ «Мортадель» обробляє 6,5 тис. га землі, на яких вирощує корми для своїх тварин.

Вічний вогонь – джерело справді невичерпне

М. Агурбаш: «Синім та світло-синім на схемі – діючі об'єкти й ті, які реалізуємо до кінця року. Решта – друга черга будівництва, адже плануємо вирощувати щонайменше 320 тис. голів свиней на рік»

Строительство свинопунксов по канадской технологии

«ПОД КЛЮЧ»

Гостям розповідають про особливості функціонування біогазової установки

ків існування господарства (по 600 свиноматок та 12 000 голів свиней на рік кожен).

Зараз «Мортадель» входить до Національного союзу свинарів Росії, а присутній під час урочистостей президент об'єднання Юрій Ковальов, вітаючи команду господарства, відзначив: «Завдяки справді наполегливій роботі та досягненням, «Мортадель» наприкінці минулого року присвоїли статус селекційно-генетичного центру. Таких на всю Росію тільки три, а це вже показник. Ми ставимося до «Мортадель» як до точки росту у свинарстві країни, оскільки це саме та компанія, яка постійно перебуває на вістрі всього нового та прогресивного і на ділі наслідуює принципи інновації, модернізації та ефективного виробництва, про які багато хто лише говорить.»

Власник бізнесу, Микола Агубаш, пояснює, що всі кроки їм диктував сам ринок: «Зайнялися товарним свинарством, тому що виробництво ковбас преміум-класу вимагає відповідного рівня сировину. Включилися до племінної справи, тому що необхідно підтримувати унікальні якості завезеного із Канади поголів'я та ремонтувати стадо. Взяли в оренду і обробляємо 6,5 тис. га землі, тому що бути стовідсотково впевненим у якості кормів можна тільки тоді, коли сам їх вирощуєш. З цієї ж причини плануємо збудувати на території СГЦ власний комбикормовий завод. Біогазова установка також продиктована вимогами часу, адже ми задалися ціллю створити повністю замкнуте універсальне господарство, що працює тільки на власних ресурсах. Тому біогазова установка – вирішальний крок у досягненні цієї мети, оскільки дає нам можливість не забруднювати відходами виробництва довкілля, а натомість перетворити їх на доходи: працювати на власному паливі, удобрювати свої поля та продавати компост».

Цікаво, що біогазову установку СГЦ «Мортадель» ввели в експлуатацію всього за півроку: у грудні 2009 р. підписали угоду на поставку обладнання та шеф-монтаж із фірмою «Євроіндустріз» (Euroindustries), у лютому 2011 р. над проектом розпочав роботу будівничий підрозділ компанії, ТОВ «Мортадель-Строй», а в липні того ж року – офіційне відкриття вже діючого об'єкта. Працівники комплексу відзначають, що така оперативність цілком у стилі Миколи Агубаша:

**Опыт мирового лидера свиноводства
Лучшие решения для лучших результатов
Комплекс на 12 тыс. голов за 4 месяца**

Россия, Владимирская область, Александровский район,
Струнинское шоссе, д. 1
Тел./факс: (495) 730-40-38, (495) 993-60-08
mortadelstroi@mail.ru

Представительство СГЦ «Мортадель» в Украине:
Днепропетровск, ул. Плеханова, 40, д. 1а
Тел.: +38 (056) 778-02-83, +7 (985) 211-01-03
ukr@mortadel.ru

ТОВ «ЕКБІТ» —
**очисні споруди для тваринництва,
 які приносять прибуток**
 Телефон: (044) 502-22-82 info@ttt.net.ua
 Факс: (044) 501-53-92 www.ecbit.com.ua

«Якщо загорівся якоюсь ідеєю, впроваджує її максимум за 5 – 6 місяців.»

Біогазова установка СГЦ «Мортадель», без перебільшення, побудована за останнім словом науки і техніки: повністю автоматизована та комп'ютеризована, тому з усім справляються два оператори. Установка здатна за добу переробляти 180 м³ відходів, виробляти більше 3 тис. м³ біогазу та майже 500 м³ неочищеної води. У перерахунку на електроенергію біогазова потужність установки наразі не менше 150-160 кВт/добу.

Зараз бродіння субстрату та виділення газу (процес займає 18-20 днів) відбувається у шістьох ферментаторах, але у планах компанії збільшити їх кількість до дванадцяти – за кількістю запланованих на майданчику свинарників-модулів, які будуть завершені у межах першої черги будівництва. Крім того планують утилізувати не тільки гній, але й органічні відходи власного комбікормового і забійного заводів, будівництво якого на території СГЦ вже майже завершено. Це сприятиме вищій калорійності субстрату та, відповідно, виходу біогазу.

Всі органічні відходи поступатимуть на анаеробну ферментацію із спеціально побудованих забірників: 100-кубового для виробничих відходів (органічні відходи забійного цеху після дробілок та стерилізатора, а також гній із ферм) і 300-кубового для стічних вод. Гній автоматично перекачується у накопичувач із гноезбірних ванн свинарників.

Біогаз уже зараз після очищення від H₂S зберігають у газгольдері та використовують як паливо для котельні, що підтримує у шести ферментаторах установки температуру 40°C, а також для утворення водяної пари у стерилізаторі для падежу та відходів забійного заводу.

Отриманий біогаз (загальні проектні потужності установки – більше 1 млн м³/рік) планують перетворювати також на теплову енергію для обігріву корпусів. Після ферментації гній сепаруватимуть на тверду і рідку фракції. Тверду фракцію вологістю 60 – 70% будуть використовувати для удобрення власних полів та на продаж, а рідку після біоочищення та відстоювання – для поливу та як технічну воду. Проте є і більш амбітні й несподівані плани: технічну воду із БГУ будуть відстоювати у каскаді із чотирьох лагун, у одній із яких компанія планує розводити... рибу!

А наприкінці серпня «Мортадель» відвідала група українських свинарів, які познайомилися із компанією ще під час III Міжнародного конгресу «Прибуткове свинарство-2011». До слова, це не перша делегація колег із України, оскільки досвід «Мортадель» справді цікавий.

Екскурсію виробничими об'єктами, включаючи майже завершений свинарник-модуль та ще два на різних етапах монтажу, які мають запустити до кінця року, для гостей провів генеральний директор «Мортадель» Володимир Єпішин. Під час круглого столу і віртуального туру одним із діючих модулів учасники групи обговорили із паном Єпішиним та вповноваженим представником компанії в Україні Віталієм Новіковим всі нюанси виробництва: особливості годівлі та відтворення; організації системи мікроклімату; обліку та управління стадом; підбору, мотивації та менеджменту персоналу; можливості імпорту в Україну ремонтного молодняку селекційно-генетичного центру і, звісно, нікого не залишили байдужими перспективи застосування біогазових технологій для утилізації свинячого гною.

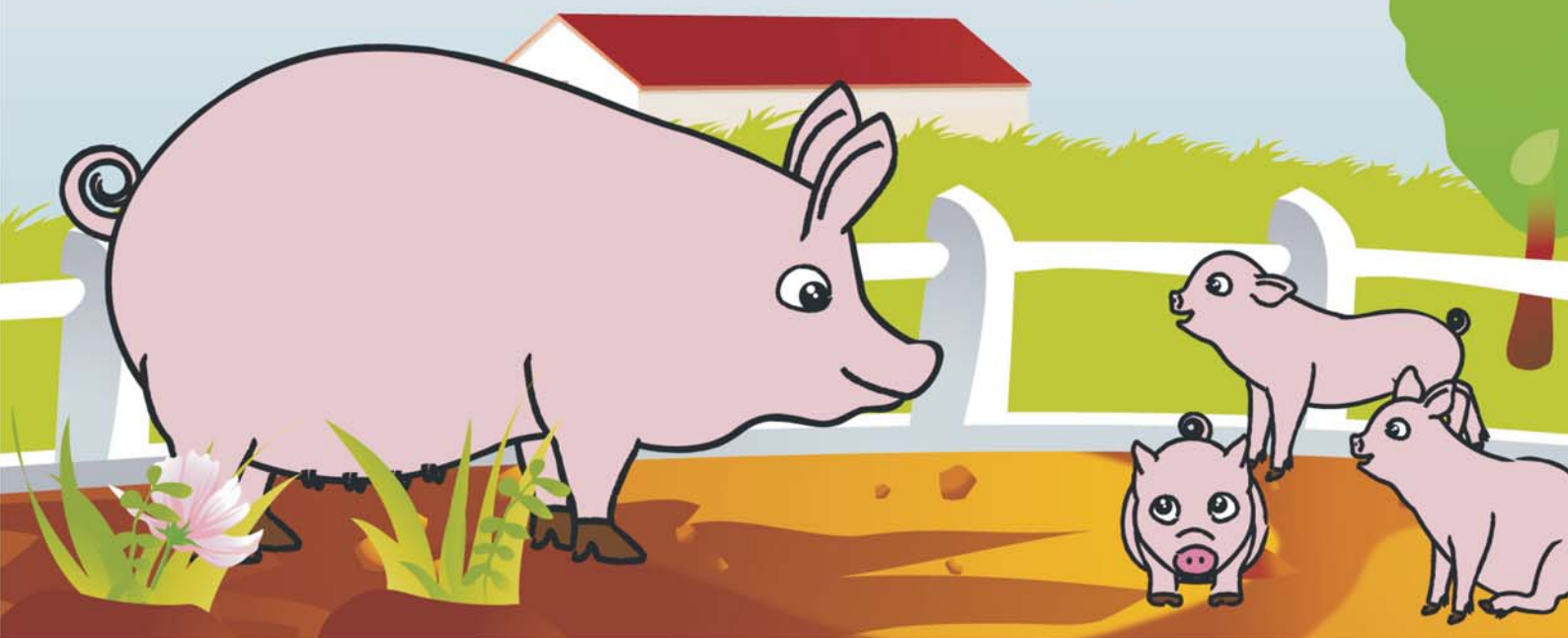
Установка обійшлася господарству недешево: всього на її створення витратили 4 млн євро, з яких 1,6 млн євро – на обладнання, технології та шефмонтаж. Говорити про строки її окупності наразі рано, адже «Мортадель» у цьому напрямку стали в Росії першопрохідцями. «Поки що це швидше екологічний, ніж комерційний проект, – коментує Микола Агурбаш, – однак я впевнений, що саме за відновлюваними джерелами енергії майбутнє.» І дивлячись на господарство, яке йому вдалося організувати, не довіряти його діловій інтуїції немає підстав.

Президент Національного союзу свинарів Росії Юрій Ковальов вітає команду «Мортадель»

Українська делегація свинарів на СГЦ «Мортадель» через місяць після офіційного відкриття біогазової установки: під враженням від рівня менеджменту та масштабів підприємства

ПРОГРАММЫ КОРМЛЕНИЯ ДЛЯ СВИНЕЙ

от крупнейшего производителя комбикормов из Германии

ООО «Агравиа АГ» (Украина)
03022 г. Киев, ул. Ломоносова, 83а
Тел./факс: + 38 044 250 9335, + 38 044 250 9336
Моб.: +38 067 405 7080
E-mail: info.ukraine@agravis.ru

ПРЕСТАРТЕРЫ • МОЛОЧНЫЕ ПРОДУКТЫ
ПРЕМИКСЫ • КОНЦЕНТРАТЫ

ДОВЕРИЕ, ЗАСЛУЖЕННОЕ ДЕЛОМ!

www.agravis.ru

АЛЬТЕРНАТИВА АНАЛІЗУ КРОВІ

Ще кілька років тому у словниково-запасі ветеринарів та виробників такий термін, як «рідина ротової порожнини», навіть не зустрічався. А слина як дослідний зразок використовувалася лише людська. Вже в середині 1980-х років, коли з'явився вірус імунодефіциту людини (ВІЛ),

виділяли чимало коштів, щоб діагностувати інфікованих за допомогою рідини ротової порожнини.

Нині, навіть незважаючи на скептичне ставлення багатьох свинарів, деякі господарства застосовують для аналізів аналогічний підхід. Результати багатьох досліджень рідини ротової порожнини свиней свідчать: для того, щоб виявити у тварин вірус репродуктивно-респіраторного синдрому (PPRSV), вірус грипу чи свинячий цирковірус типу 2 (PCV2) відтепер не потрібно використовувати стресовий для тварин аналіз крові. Можна просто скористатися зразками слини на бавовняних мотузках, якими граються свині.

Науковці покладають надію на те, що в майбутньому з'являться спеціальні лабораторії свинячої слини, які хоча б частково звільнять тварин від голкових аналізів. Тим більше, що слина часом може бути інформативнішою за кров. Наприклад, коли у крові, як реакція на подразник, виробляються лише IgG-антитіла, у слині є ще й IgM- та IgA-антитіла, які дають змогу діагностувати те чи інше захворювання на більш ранній стадії.

Крім того, перевагою використання слини для діагностики тварин є те, що це легше з точки трудових затрат, а також дешевше.

pig333.com

«ТОЙОТА» – ВІД СУПЕРБОЛІДІВ ДО ДЕЗОДОРАНТІВ ДЛЯ СВИНЯЧОГО ГНОЮ

Вкотре компанія «Тойота мотор корпорейшн» (ТМК) зробила вагомий внесок у розвиток екологічних технологій: розробила дезодорант, застосування якого під час компостування свинячого гною значно зменшить його шкідливий вплив.

Щороку кількість відходів від результатів життєдіяльності свиней зростає пропорційно поголів'ю. Так, у Японії органічні відходи тваринництва щороку сягають 90 млн тонн, із яких 20 млн – свинячий гній. А згідно з актом 2004 року японським фермерам заборонено зберігати та утилізувати гній відкритим способом.

За розв'язання проблеми ефективної переробки та утилізації свинячого гною ще 2006-го року взялася дочірня компанія ТМК – «Тойота руф гарден». Вона розробила систему «resQ45», яка скорочує термін компостування гною з 90-180 днів до 45.

Однак питання знищення неприємних запахів залишалося відкритим. Спеціалісти компанії шукали бактерії, чий можливості знешкодження запахів найбільші. В результаті тривалих досліджень наприкінці червня цього року систему «resQ45» збагатили дезодорантом на основі спеціальних ензимів і термофільних бактерій, спроможних на

90% знищувати шкідливі запахи аміаку, масляної і пропіонової кислот, а також інших коротколанцюгових жирних кислот, що утворюються під час компостування гною.

Новинку продаватимуть у мішках по 9,5 кг, що розраховано приблизно на 10 кубометрів гною. Роздрібна ціна такого задоволення для носа – 5500 єн (майже 50 євро) за мішок. До кінця цього року ТМК планує продати 3000 таких упаковок, а в 2015-му – 50 000.

thepigsite.com

«НІ!» КЛОНОВАНИЙ ЇЖИ

Так називається нова кампанія Європейської групи захисту тварин. Її ініціатори заохочують громадян, політиків, виробників продуктів харчування і роздрібних торговців висловлювати своє негативне ставлення до клонування тварин.

Багато науковців вважають, що технологія продукування однакових тварин згодом може допомогти вирішити світову продовольчу проблему. Проте безперечним залишається факт, що здоров'я у більшості клонованих тварин слабке, а смертність набагато вища, ніж у тварин, народжених природним шляхом.

Основна мета кампанії – продемонструвати Раді Європи та Євроко-

місії, що не тільки парламентарії, а й переважна більшість людей не хочуть бачити на своїх тарілках їжу, яка є результатом страждання тварин.

Під час загальних зборів директор Єврогрупи з захисту тварин Соня ван Тікелен наголосила: «Клонування тварин для харчування абсолютно неетичне й непотрібне. Ми переконані, що заборона таких продуктів на нашому ринку цілком можлива і цілковито відповідає міжнародним торговим правилам. Нам бракує лише політичної волі й сміливості захищати споживача і тварин та знайти справжнє вирішення проблеми».

Ініціатори протесту вважають неприпустимим, щоб європейські споживачі, самі того не знаючи, споживали в їжу м'ясо клонованих тварин. Тим більше, що опитування Євробарометра свідчать: 77 % респондентів проти такого способу отримання м'яса.

Нині Єврокомісія вже готує нові законодавчі акти, що заборонять виробництво тваринницької продукції через клонування. Однак Єврогрупа побоюється, що заборони самої технології клонування в Європі недостатньо, адже клоновану спермопродукцію та ембріони будуть імпортувати, і в результаті клонування просто перенесуть за кордон. Поки що урядовці дебатують про те, як відстежити такі продукти.

thepigsite.com

BREEDERS

o f d e n m a r k a . s

Breeders of Denmark відзначає свій 10-річний ювілей

Програма ДанБред в останні роки стала однією з провідних генетичних програм у Європі. Чудові характеристики тварин ДанБред забезпечують високі економічні показники та результати у виробників.

Breeders of Denmark A/S — датська експортна компанія, яка здійснює поставки племінних свиней ДанБред, надає професійні консультації в сучасному та ефективному свинарстві. Компанія співпрацює з кращими висококваліфікованими спеціалістами, які володіють глибокими знаннями в галузі свинарства.

Засновник, один з п'яти акціонерів і директор компанії Йен Лембке-Йенсен, стверджує: «Наша концепція — бути кращим партнером при використанні генетичного матеріалу ДанБред.

Наша місія:

- Лідирувати на ринку як найбільш надійний постачальник ДанБред, що за рахунок інновацій підвищує прибутковість вашого бізнесу;
- Побудувати довіру та співробітництво на принципі: знаючи свої зобов'язання — виконуємо свої обіцянки.
- Бути компанією, якій притаманний як індивідуальний, так і колективний підхід вирішення питань, злагоджена командна робота у привітній робочій атмосфері.»

Після багаторічного управління власним племінним господарством у Данії Йен Лембке-Йенсен в 2001 році вирішив створити Breeders of Denmark. Людина, ідея, автомобіль та віра в можливість робити краще, ніж пропонував усталений ринок, — все, із чого почалося підприємство. Але завдяки титанічній працьовитості та здатності адаптуватися до ринкових умов, маленька фірма перетворився на провідного експортера племінних свиней ДанБред.

На початку свого існування офіс Breeders of Denmark був розташований у приватному будинку Йена Лембке-Йенсена. Але вже

в кінці 2009 року домашній офіс став затісний, і компанія переїхала у нове приміщення недалеко від автомагістралі біля з'їзду на Хадерслев – Войенс (Haderslev – Vojens).

Компанія продає свиней ДанБред у більшості країн Європи і здійснює продажі в першу чергу завдяки своїм професійним талановитим дилерам у різних країнах, з якими, як і з виробниками, працює на постійних засадах. Всіх дилерів регулярно інформують про інновації в галузі та проводять навчання на

курсах ДанБред. Тільки за 2010 рік продано 71 132 голів племінних тварин. Зараз у галузі продажів та управління залучено 12 осіб, а загальний штат співробітників у Данії складає 35 осіб.

Breeders of Denmark співпрацює як з провідними датськими племінними фермами, так і зі своїми закордонними партнерами – племінними репродукторами. Компанія спеціалізується тільки на постачанні племінних тварин: чисті лінії Датський Ландрас, Датський Йоркшир (Велика Біла), Датський Дюрок і гібрид F1 — ЛІ / ІЛ (LY / YL).

ЗАТ «Breeders of Denmark» — офіційно зареєстрований затверджений SPF-перевізник і здійснює значну частку всіх своїх поставок власним автотранспортом:

- автомобілі модернізовані і спеціально обладнані, наприклад, вбудованою мийною установкою.
 - тварини забезпечені додатковим простором, завдяки чому мінімізується стрес під час транспортування.
 - всі водії — фахівці високого класу з багаторічним стажем, що регулярно проходять обов'язкове навчання з перевезення тварин.
- Здатність швидко реагувати й адаптуватися до ринку — основні фактори, що сприяють успіху та стабільному зростанню Breeders of Denmark. Відповідальність, якість, безпека, інновації та потреби споживача — наші пріоритети на ринку.

Ми завжди прагнемо працювати з нашими клієнтами і постачальниками на взаємовигідних умовах

Йен Лембке-Йенсен

СТАТТЮ РОЗМІЩЕНО НА ПРАВАХ РЕКЛАМИ

НОВІ ПІДХОДИ ДО ВИМІРЮВАННЯ ЗАПАХУ І БОРОТЬБА З НИМ

Наскільки сильний сморід на свинофермі? Досі отримати відповідь на це запитання було дуже складно. Надважливу роль під час вимірювання запаху відіграють нюхові рецептори людини, а рівень викидів неприємного запаху визначався виключно за допомогою лабораторних аналізів. Проте вчені давно дійшли висновку, що такі методи неефективні, оскільки під час транспортування зразків від свиноферми до лабораторії деякі сполуки втрачаються.

Недавно вчені університету міста Орхус під керівництвом Данської сільськогосподарської та продовольчої ради взялися за розв'язання цієї проблеми. Вони розробили модель, спроможну зафіксувати, наскільки результативним є застосування того чи

іншого підходу в боротьбі із запахом на свинофермі (нові методи утилізації гною, очищення повітря тощо). Донедавна документально засвідчити позитивні чи негативні результати нових підходів було неможливо, а тому залишалася загроза, що фінансування розробок припинять.

Науковці запропонували підхід PTR-MS (Proton Transfer Reaction Mass Spectrometry, укр.: ППР-МС – реакційна мас-спектрометрія із переносом протона), завдяки якому хімічні аналізи рівня запаху можна робити прямо на фермі. Тепер документально зареєструвати результати нових методів очистки повітря стало легше. І, що не менш важливо, – розробляти нові підходи для видалення сполук, чий «аромат» найгірший.

Голова дослідного відділу Андерс Пітер Адамсен з факультету інженерії університету міста Орхус надзвичайно радіє отриманому гранту, оскільки тепер науковці матимуть змогу завершити дослідження, розпочаті багато років тому. Дослідники також зазначають, що розроблені ними методи і технології можна використовувати не лише у свинарстві, а й в інших галузях тваринництва.

Проект із застосуванням PTR-MS підходу планували розпочати у вересні цього року і завершити влітку 2014-го. А результати спостережень науковці планують зробити доступними широкому загалу.

thepigsite.com

ЯК РАЦІОНИ ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОДУКУВАННЯ МОЛОКА

Учені з дослідного центру Орхуського університету (Данія) розробили модель свиноматки, яка дасть відповіді на запитання, як потрібно її годувати в поросній та лактаційний період, щоби покращити вироблення молока.

Для цього в піддослідну свиноматку за півтора місяця до очікуваного опоросу вводять катетери, які відстежують обмін речовин під час поросності та лактації. Таким чином учені мають з'ясувати, як конкретна поживна речовина впливає на продукування молока.

Така модель унікальна для всього світу і її створення підкаже, яким чином можна знизити смертність порослят. Сучасна генетика не стоїть на місці: багатоплідність постійно зростає. Од-

нак через це виникає проблема високої смертності. Одна з причин – у свиноматки недостатньо молозива. Саме тому багато порослят помирають від голоду ще в неонатальний період. А якби свиноматка виробляла більше молозива, то більше порослят виживало б.

Науковці сподіваються, що піддослідна свиноматка дасть їм необхідні знання про те, яким чином покращити годівлю в лактаційний період, щоб порослятам вистачало молока, як знизити смертність порослят і, в результаті, підвищити продуктивність галузі свинарства в цілому.

Особливу увагу вчені звернуть на печінку, адже вона відповідає за обмін поживних речовин і, значною мірою,

координує їх засвоєння іншими органами. Саме печінка регулює продукування молока, оскільки за її допомогою поживні речовини з кишкового тракту потрапляють до вимені.

Піддослідна свиноматка дає змогу визначити, як різні раціони впливають на вироблення молока та молозива.

Крім того, вчені вважають, що результати цього дослідження дадуть змогу вивчити проблему нестачі молока і в жінок. Вони пояснюють це тим, що організм свині надзвичайно схожий на людський, і, довідавшись про вплив тих чи інших поживних речовин на свиню, можна буде оптимізувати раціон вагітних жінок і тих, що годують груддю.

КОКТЕЙЛІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ М'ЯСА

Незважаючи на жорсткі санітарно-гігієнічні заходи та дотримання принципів системи управління ризиками НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Point – Аналіз ризиків та критичні точки контролю) під час усіх етапів переробки м'яса, на його поверхні утворюється багато мікроорганізмів. Це призводить до скорочення терміну придатності свинини. Економічні втрати у зв'язку з цим можуть сягати 10–15% загального обсягу виробництва.

Вчені Французького науково-дослідного інституту свинарства (IFIP) припустили, що певні суміші бактерій, нанесені на поверхню свіжого м'яса, дадуть змогу довше його зберігати, тому взялися за розробку такого бактеріального коктейлю.

Мета IFIP – дізнатися якомога більше про екосистему свіжого м'яса, щоб якомога ефективніше управляти змінами, яких воно зазнаватиме під час переробки. За допомогою дослідів на-

уковці визначали початкову кількість мікроорганізмів на зразках м'яса та спостерігали, яким чином діють нанесені на м'ясо суміші лактобактерій – чи стає менше небажаних мікроорганізмів.

Після завершення експерименту дослідники вибрали три бактеріальні коктейлі, які показали найкращий результат, і спрямували їх на подальше вивчення. Однак подальші результати дослідження поки що не розголошують за межами французької м'ясної галузі.

AgroSoft®

деталі мають значення

Існує багато комп'ютерних програм для обліку стада на вашій свинофермі, але AgroSoft — лідер світового ринку програмного забезпечення для сільського господарства, якому довіряють більше 3000 свинарів у 25 країнах світу!

Ви бажаєте

- визначити проблеми, що стримують ріст виробництва
- контролювати собівартість виробництва свинини на підприємстві
- зменшити кількість перегулів
- вчасно вибракувати непродуктивних тварин
- повноцінний аналіз по стаду загалом чи кожній тварині окремо
- налагодити селекційну роботу

AgroSoft WinPig -- максимально просте, зрозуміле та ефективне управління,

планування,

контроль,

моделювання й аналіз даних свиноферми.

Представництво в Україні:

Телефон: (097) 9376941

Факс: (04744) 36985

Ел. пошта: agrosoft@agro-oblik.com

Інтернет: www.agro-oblik.com

Півградуса

Один чоловік вирушив у робочу поїзду на великому лайнері. Вдень він залюбки прогулювався палубою біля капітанського містка, милувався морем і час від часу слухав, як молодий помічник капітана віддавав команди рульовому.

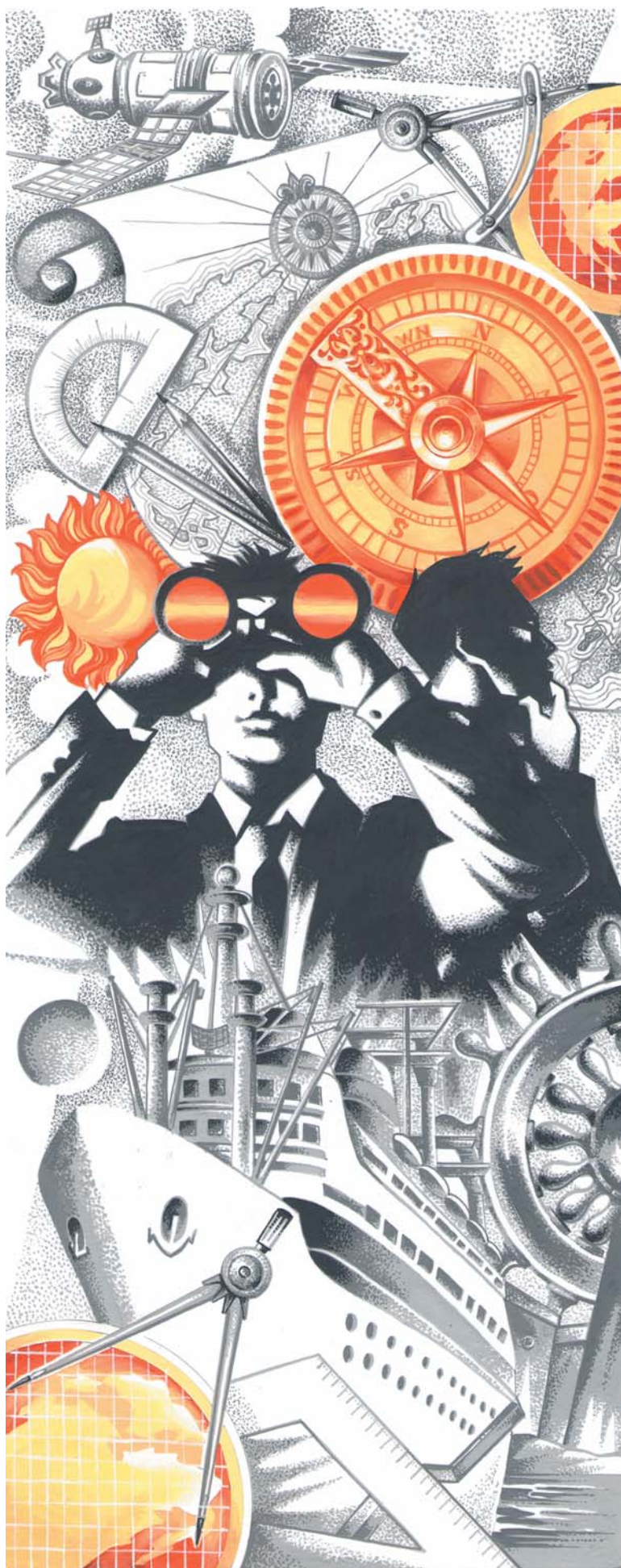
Якось він звернув увагу, що помічник наказав рульовому повернути на півградуса вліво. «Що таке півградуса? Це ж справжній дріб'язок для такого великого судна, як наше. Як ця зовсім незначна зміна може вплинути на напрямок руху судна?» — зацікавився пасажир. Зрештою він не втримався і запитав рульового:

— Хіба це так важливо — повернути на півградуса? Океан величезний, яке значення має півградуса вліво чи вправо?

— Вирішальне, — відповів керманіч, — якщо зараз ми не повернемо на півградуса, то через кілька миль наткнемось на скелю, і корабель може розбитися.

Лайнер благополучно прибув у порт призначення. І не в останню чергу завдяки тому, що помічник капітана відповідав за свої розрахунки і команди, а рульовий — за точне їх виконання.

Будь-яка організація, підприємство, господарство схожі на цей лайнер. І вкрай важливо, щоб кожен працівник сумлінно виконував свою роботу.

II МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА З ТВАРИННИЦТВА ТА ПТАХІВНИЦТВА

www.animalfarming.com.ua

4–6 ЖОВТНЯ 2011

МВЦ, Київ, Броварський пр-т, 15

«Animal Farming Ukraine – розвиток Вашого бізнесу»

Виставка підтримується провідними компаніями:

Розділи виставки:

Розведення та утримання тварин та птиці
Обладнання та технології
для тваринництва та птахівництва
Кормовиробництво
Ветеринарія

За підтримки:

Міністерство
аграрної політики та
продовольства України

Спільно з:

Павільйон Victam Україна 2011

Генеральний
медіа-партнер:

Офіційні
медіа-партнери:

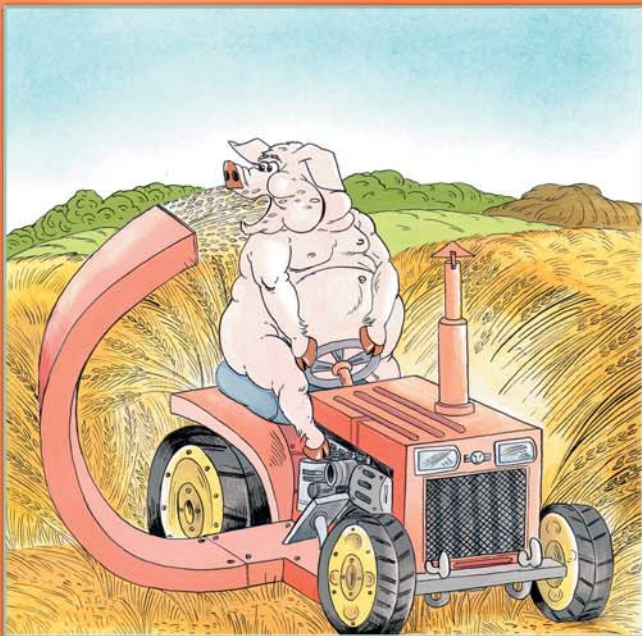
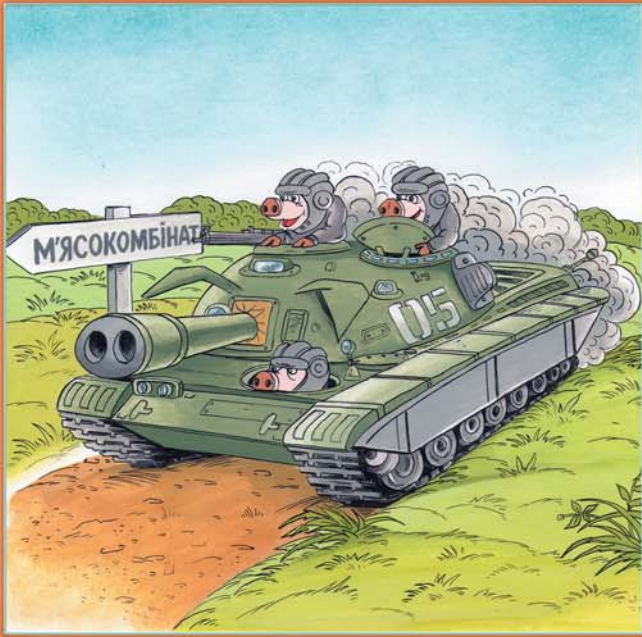

Організатори виставки:

Прем'єр Експо, офіс 4А/21, вул. Пимоненка, 13, 04050, Київ
Тел.: +380 44 4968645, Факс: +380 44 4968646, e-mail: af@pe.com.ua, www.pe.com.ua

BTO Exhibitions BV, Europaweg 187, 7336 AL, Apeldoorn, The Netherlands
Tel: +31 55 534 11 40, Fax: +31 55 534 01 68, e-mail: info@bto-exhibitions.nl

Журнал «Прибуткове свинарство» – про все, що стосується свинарства

Свідоцтво про реєстрацію KB 16912 – 5682P від 30.07.2010

Прибуткове свинарство

У 2012 році журнал «Прибуткове свинарство» виходитиме 6 разів на рік.

Ціна становить 345 грн/рік (57,5 грн/номер).

У вартість підписки входить доставка журналу.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС В КАТАЛОЗІ «УКРПОШТИ» – 89054

Ф. СП-1

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

АБОНЕМЕНТ на газету
Прибуткове свинарство журнал
(найменування видання)

89054

(індекс видання)

Кількість
комплектів

на 201__ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куди

(поштовий індекс)

(адреса)

Кому

(прізвище, ініціали)

ДОСТАВНА КАРТКА-ДОРУЧЕННЯ

ПВ місце літер

на газету
Прибуткове свинарство журнал
(найменування видання)

89054

(індекс видання)

Вартість

передплати

грн.

коп.

Кількість

комплектів

переадресування

грн.

коп.

на 201__ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий
індекс

місто

село

область

район

вулиця

код вулиці

буд.

корп.

кв.

прізвище, ініціали

РЕДАКЦІЙНУ ПІДПИСКУ можна оформити надіславши заповнену анкету
по факсу (04744) 3-06-61 або на e-mail profpigprod@gmail.com

ПІБ.....

Назва підприємства.....

Посада.....

Контактна особа.....

Телефон.....

e-mail або факс.....

Адреса доставки.....

Період передплати.....

Кількість екземплярів.....

Дата.....

Підпис.....

Скільки коштує шмат Батьківщини? 16

Журнал про аграрний бізнес

Агрогроші

Серпень 2011, № 1

Новий журнал!

Зацікавились? Телефонуйте (067) 236-01-67
та пишiть на agrogroshi@gmail.com

Кому має належати українська земля? 10

Ринок землі: точки зору
держави та приватного
сектору **22**

Український фермер
із країни тюльпанів **24**

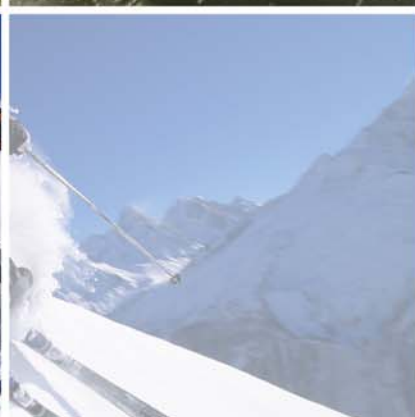
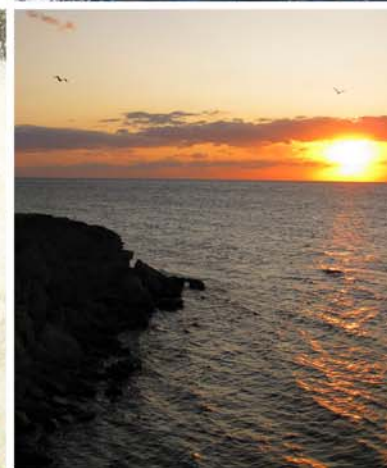
Молочні гіганти
наступають **32**

Моя Україна
...подорожуй серцем

**Справжній відпочинок
для кращих українських компаній**

+38 (067) 470 17 90
www.moyaukrayina.com

III МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС Зерновий Олімп

ДП «Український Дім», вул. Хрещатик, 2, м. Київ

22 листопада 2011р.

Постійні зміни на аграрному ринку та бажання досягти кращих світових результатів у рослинництві спонукають справжніх професіоналів галузі третій рік поспіль збиратись разом для обговорення «гарячих» тем сьогодення.

ЕКСКЛЮЗИВНИЙ СПОНСОР

syngenta

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СПОНСОР

VÅDERSTAD

ОРГАНІЗАТОР КОНГРЕСУ

ДЮКУН

СПОНСОРИ КОНГРЕСУ

POTTINGER

KUHN

ОФІЦІЙНИЙ МЕДІА-ПАРТНЕР

Агрогроші
Журнал про аграрний бізнес

ЮРИДИЧНИЙ ПАРТНЕР

**ПРАВНИЧА ФІРМА
ОФІЯ**

За додатковою інформацією
звертайтеся до компанії-організатора:

Т/ф: 04744 3 69 85
Ф: 04744 3 06 61
Моб: 067 470 1939

Ел. пошта: info@dykun.com.ua
Сайт: www.cropcongress.org

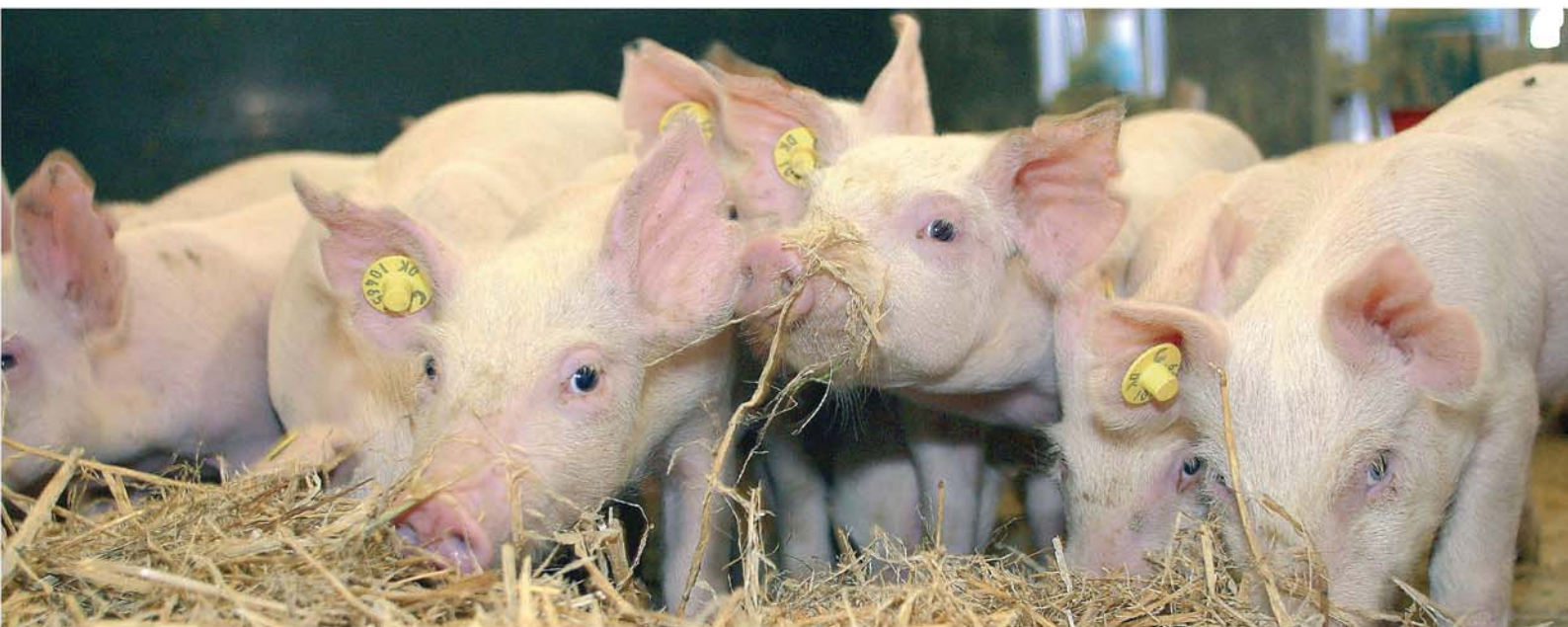
Лидер в эффективном свиноводстве

Экономьте затраты на корма с племенным поголовьем ДанБред

- Сэкономьте более 20 кг корма на финишера
- Получите более 1 кг среднесуточного привеса
- Получите однородное и превосходное качество мяса

Наивысшее многоплодие с племенным поголовьем ДанБред

- Достигните более 30 поросят на свиноматку в год
- Получите более 14 живорожденных поросят на помет – 12,3 отнятых на помет
- Свиноматки ДанБред дают высокую продуктивность в разных климатических условиях по всему миру

DryRapid

система подачи сухого корма с широким диапазоном применения

Система подачи сухого корма имеет целый ряд преимуществ:

- широкие возможности установки благодаря модульной конструкции системы DRY RAPID, что идеально для модернизации имеющихся свинарников;
- забор корма производится прямо из бункера — не нужно устанавливать дополнительный шнек;
- возможно расширение до полностью автоматизированной кормораздаточной системы DRY EXACT;
- на всех кормовых автоматах при помощи телескопической спускной трубы уровень корма регулируется индивидуально;
- высокая производительность транспортировки;
- бережная транспортировка корма с минимальными потерями;
- простота в обслуживании и долгий срок службы.

ООО «Биг Дачмен Украина»

ул. Новоконстантиновская, 13/10, оф. 306

г. Киев, 04080, Украина

тел.: +38 (044) 494-25-35

+38 (044) 390-62-20

факс: +38 (044) 390-62-21

www.bigdutchman.ua

big@bigd.kiev.ua

Big Dutchman

PIG EQUIPMENT